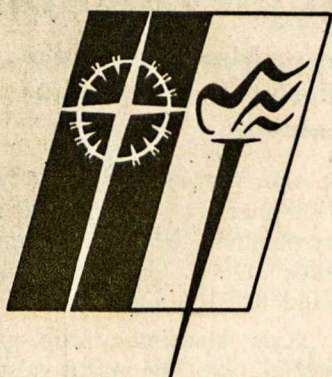

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 48 (2491) 1997 LAPKRITIS-NOVEMBER 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Mūsų mokytojai

Ir po daugelio metų ne vienas prisimena savo buvusius mokytojus, su kuriais glaudžiai siejamas tarsi kažkur dingęs gyvenimo žydėjimas. Mokytojų ir jaunystės prisiminimai — dažnam maloni dvasinė šiluma einant per slidžius gyvenimo ledynus.

NEPRIKLAIŠOMOS Lietuvos mokytojas daugiui atmintyje liko kaip idealizmo modelis. O kad jis buvo tikras, liudija ne vieno mokytojo pasisvečimas savo pašaukimui, ne vieno likimas okupantams užplūdus Lietuvą. Apie tai galima būtų pririnkti didelius kiekius dokumentinės medžiagos, kuri vargu ar tilptų į vieną storą knygą. Tačiau šiandien prisimenant anų šviesių dienų senuosius mokytojus, žvelgiant į juos jau iš tolimos laiko perspektyvos, negalima persokti gana ilgo pokarinio laikotarpio, kuriame reikėsi lietuvių mokytojas sovietinėje rusų okupacijoje ir lietuvių mokytojas laisvoje išeivijoje. Apie sovietmečio mokytoją dar gana šykščiai pakalbama. Buvęs jis aiškus komunistinės bei ateistinės propagandos skleidėjas, atsidūręs tarp prievartos ir sąžinės. Reikia tikėtis, kad šią tragišką lietuvių mokytojo būklę kada nors ir mokslininkai, ir beletristai analizuos tų sričių žinovai. Laisvoji išeivijos mokykla tęsė nepriklausomos Lietuvos tradicijas, rėmėsi tomis pačiomis švietimo programomis, tais pačiais mokymo metodais. Ypač tai išryškėjo Vokietijoje, kur po karo buvo išsiplėtęs didelis lietuviško švietimo tinklas. Išsiskyrę iš užjūrio, ilgainiui keitėsi mokyklų veidas prisitaikant prie vietinių sąlygų, mokytojų pasiruošimo ir išėjimo bei jautrumo tautiniams reikalams.

GYVENAMIEJI kraštai, tos vadinamos antrosios tėvynės, norom nenorom įspaudė į mūsų mokyklą savitą žymę. Reikia betgi džiaugtis, kad ta lietuviškoji mokykla šiomis naujų požiūrių ir gyvenimo būdo bei prisitaikymų sąlygomis dar gali gyvuoti ir telkti lietuviškų šeimų atžalą. Užtat labai sveikintinas Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas, įvyksiantis lapkričio 29 d. Linkėtina, kad susirinkę mokytojai šalia einamųjų reikalų ir metodologinių problemų svarstymo stiprėtų ir tarpusavio ryšiais, kurie labai reikalingi stengiantis išlaikyti išeivijos mokytojo tipą. Atrodo, kad pastarojo apibrėžimas neturėtų būti labai sudėtingas — išeivijos lietuvių mokytojas, mokytoja yra pasiaukojantis žmogus, kuris konkrečių darbų, tiesioginių būdų padeda išlaikyti lietuvių. Nedidelis atlyginimas, kurį kai kurie mokytojai gauna, neturėtų drumsti tos pagrindinės mokytojų apibūdinančios minties. Išsaugoti pašaukimą, kuris šiandien laisvųjų ir nesuspėjusių bei nuogo egoizmo verpetuose murkdomas ir statomas paprasčiausio juodadarbio rikiuotėn, turėtų būti visų švietėjų garbės dalykas. Kaip visi matom, aplinka tam nėra palanki. Pavyzdžiui ima kelti esminius klausimus, kas gi iš tikrųjų šiandien yra mokytojas? Ir būdinga, kad šito dar visai neseniai klausė ne koks pasenęs praeities idealistų garbintojas, bet jaunas pirmo kurso studentas kanadietis, sutikęs savo mokinį palikęs ir prie parlamento rūmų demonstruojantį mokytoją, nepritarantį demokratiškai išrinktos valdžios vykdomoms reformoms ir keistai džiūgaujantį, kai plakata su premjero karikatūra atvesti vaikai „apsaudo“ svedinukais... Kaip toks mokytojas, grįžęs į klasę, galės savo mokiniams aiškinti apie teisėtai išrinktos valdžios teises ir pareigas? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Streikuoja paštas

Pašto patarnavimas visoje Kanadoje sustojo lapkričio 19 d. „Canadian Union of Postal Workers (CUPW)“, 45,000 pašto darbuotojų unija pagal galiojančią sutartį turėjo teisę streikuoti, laukė, kol pašto vadovybė paskelbė uždarysianti pašta.

Derybės buvo pradėtos jau anksčiau, bet reikalus paskubino unijos grąsinimai streikuoti, dėl kurių pašto apyvarta sumažėjo 50%, o valstybinė bendrovė nustojo \$10 mln. per dieną.

Tarnautojai prašė 8.6% algų pakėlimo per 18 mėnesių, valdžia siūlė 3% per 2 metus. Laiškanešiai ir pašto įstaigų tarnautojai, uždirbantys \$17.41 per valandą, buvo sutikę priimti pakėlimą, kuris siektų infliacijos nuosmigtį. Kiti derybų klausimais surišti su darbo taisyklėmis, darbų apsaugojimu. Paskutinis pašto streikas buvo 1991 m., užtruko 13 dienų.

Ontario sveikatos ministrė Elizabeth Witmer pranešė, kad provincijos vyriausybė iš naujo vertins visas sveikatos priežiūros šakas, atsižvelgiant į gydytojų, slaugių, ligoninių administratorių, kitų sveikatos darbuotojų bei sveikatos priežiūros paslaugomis pasinaudojančių. Jos teigimu, reikia nustatyti bendras gaires, „vision“

šiai \$18 bln. kainuojančiai sistemai. Visuomenė tapusi nepatenkinta konservatorių vykdomais pakeitimais; ypač nukentėjo yra Toronto apylinkėse — Peel, Halton, York ir Durham, arba „905“ telefono kodo rajonai.

„Health Services Restructuring Commission“, sveikatos paslaugų pertvarkymo komisija, dėl kurių pašto apyvarta sumažėjo 50%, o valstybinė bendrovė nustojo \$10 mln. per dieną. Tarnautojai prašė 8.6% algų pakėlimo per 18 mėnesių, valdžia siūlė 3% per 2 metus. Laiškanešiai ir pašto įstaigų tarnautojai, uždirbantys \$17.41 per valandą, buvo sutikę priimti pakėlimą, kuris siektų infliacijos nuosmigtį. Kiti derybų klausimais surišti su darbo taisyklėmis, darbų apsaugojimu. Paskutinis pašto streikas buvo 1991 m., užtruko 13 dienų.

Vankuveryje lapkričio pabaigoje vyko 7 dienų konferencija „Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) Forum“. Šis Ramiojo vandenyno kraštų ekonominis susitikimas, vienas didžiausių tokio masto renginių, įvyksiu Kanadoje, kainavo \$65 mln. Jame dalyvavo 17 valstybių vadovai, 10,000 verslo vadovų ir žurnalistų.

Vienas konferencijos tikslų

LIETUVOS KARIUOMENĖS vyrų choras „Aidas“, lankydamasis Italijoje, koncertavo ir Vatikano aikštėje 1997 m. rugsėjo 24 d. Choro koncerto klausėsi daugiatūkstantinė minia ir Šv. Tėvas Jonas Paulius II, kuris palaimino ir pasveikino choro narius bei jų artimuosius

Neleidžia gulago šmėkloms ilsėtis

Milijoninio tiražo amerikiečių savaitraštyje išspausdintas straipsnis apie lietuvių-žydų santykius. Šis klausimas keliamas ir Lietuvos spaudoje, bet santykių pagerėjimo dar nematyti

Įtakingojo „U.S. News and World Report“ žurnalo 1997 m. spalio 20 d. laidoje prie didelės, gražios Kryžių kalno nuotraukos buvo išspausdintas straipsnis „Ghosts from the gulag — Lithuania tries to remember Stalin and forget Hitler“ (Gulago šmėkloms — Lietuva stengiasi prisiminti Staliną ir pamiršti Hitlerį). Autorius Christian Caryl išryškina Hitlerio aukų kančias Lietuvoje.

Pradžioje straipsnio, minėdamas Panerių miške ir Tuskulėnuose sušaudytuosius, C. Caryl rašo: Lietuva buvo viena iš nedaugelio valstybių, patyrusių ir Hitlerio, ir Stalino režimus, bet dabar joje pabrėžiamas sovietų darbas, nes vengiama ryškinti kai kurių lietuvių bendradarbiavimą su naciais, kurių valdymo metu buvo išžudyta 94% Lietuvos gyventojų 220,000 žydų. Tačiau prokurorų pastangos surasti sovietmečio nusikaltėlius vėl pažadino šias nemaloniais šmėklas.

Autoriaus teigimu, Lietuvoje likusių 5,000 žydų bendruomenė bijo, kad pabrėžiant Stalino režimo žiaurumus norima pridengti ir net atleisti už bendradarbiavimą su naciais. Jų bendruomenės vadovų nuomone, prokurorai rodo per mažai pastangų bendradarbiautojams surasti. Net Lietuvos vyriausybės surengtos išsisklaidęs Vilniaus Gaono sukakties paminėjimui susilaukė kritikos. Žydų organizacijos buvo skatinamos jose nedalyvauti, Izraelio ambasadorius ta proga kalbėdamas seime pabrėžė Lietuvos kaltę žydų naikinime. Garsiausiai linksniuojama Aleksandro Lileikio pavadė — nusikaltėlio, gyvenusio JAV ir sugrąžinto pernai į Lietuvą, kur jis tebesas laisvas dėl blogos sveikatos, nors prokurorai turi konkrečius jo bendradarbiavimo įrodymus.

Stalininė tautžudystė

Kaip rašo C. Caryl, nėra

buvo patarti laisvosios ekonominės zonos steigimą, numatomą įvykdyti iki 2020 m. Tačiau svarbiausi klausimai buvo Azijos valiutos krizė, akcijų kritimas ir bankų problemos.

APEC konferencija sudarė progą visų valstybių vadovams sustiprinti ekonominius ryšius; įvyksiu Kanadoje, kainavo \$65 mln. Jame dalyvavo 17 valstybių vadovai, 10,000 verslo vadovų ir žurnalistų.

Vienas konferencijos tikslų

gintytini Stalino žiaurumai Lietuvoje. Šių metų pradžioje buvo suimti ir nuteisti keturi buvę NKVD pareigūnai, Rusijos vyriausybė paprašyta atiduoti kitus tris. Tačiau jis teigia, kad kartu su tokiu nusikaltėliu paieška yra iškilus judėjimas, kuriuo norima pavaizduoti, kad stalinistinė tautžudystė buvo lygi ir net žiauresnė negu žydų naikinimas nacių rankose. Nors naujasis Lietuvos generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia „mažais žingsniais“ stengiasi su mažinti įtampą ir įveikti klūtis Lileikio byloje, dabar didelį susirūpinimą kelia paieška dviejų buvusių NKVD pareigūnų, kurie yra žydų kilmės — Nachmano Dušanski'o ir Juliaus Slavino.

Autorius baigia savo straipsnį teigdamas, kad istorijoje niekas nėra tik juoda ir balta. Jis pripažįsta, kad beveik ketvirtadalis išvežtųjų į Sibirą 1940 m. buvo žydai, ir tūkstančiai lietuvių mirė nacių koncentracijos stovyklose. O vienas žymiausių žmonių, kalėjusių KGB rūmuose Vilniuje, buvo Izraelio ministras pirmininkas Menachem Begin. Išvežtas į Sibirą, jis nepateko į nacių rankas.

Bandymas išsiaiškinti

Lietuvos spaudoje lietuvių žydų santykių klausimas pasidarė vėl aktualus, ypač po Vilniaus žydų išminčiaus Gaono pagerbtuvų, kurių metu Izraelio ambasadorius Hur pasakė seime prokurorišką kalbą, smerkiančią lietuvių laikyseną. Prie temos suaktualėjimo prisidėjo ir Wiesenthalio centro direktoriaus E. Zuroff'o išpuoliai, nukreipti prieš Gaono sukakties minėjimą.

Lietuvių-žydų klausimu rimčiausią straipsnį Lietuvoje yra parašęs žymus rašytojas Jonas Mikėlinskas ir jį paskelbęs mėnraštyje „Metai“ (1996 m. 8-9 nr.). Autorius tikėjosi susilaukti rimto atsiliepimo iš žydų pusės ir pradėti dialogą, kuris padėtų išsiaiškinti sudėtingą problemą. Deja, tokio atlopiečio jis nesulaukė. Atsiliepė savieji tautiečiai įžeidinėjimais, puolimais, įtarinėjimais.

Apie tą savo studiją J. Mikėlinskas prabilo „Apžvalgos“ savaitraštyje (1997 m. 41 nr.) straipsniu „E. Zuroff'o kova prieš žydiškumą“. Jame autorius sako tikėjis iš E. Zuroff'o gilesnio problemos svarstymo, atsakymo į klausimą kodėl Lietuvoje įvyko tokia žydų tragedija. Esą E. Zuroff'as pasitenki-

nes tikrai pasakojimu kaip jį įvyko. J. Mikėlinskas esminį atsakymą į savo klausimą radęs paties Simono Wiesenthal'io pareiškime, paskelbtame „Lietuvos rytas“ 1995 m. 206 nr. Ten jisai sako:

„Deja! iš dalies tie įvykiai Baltijos šalyse (holokaustas — J.M.) buvo žydų komunistų kaltė. Sovietai jais tiesiog pasinaudojo. Tremiant patriotus ir turtinesnius žydus į Sibirą, šie komunistai atliko tam tikrą vaidmenį, po to jie pabėgo kartu su sovietais, o lietuviai, latviai ir estai keršijo pasilikusiems“ (Žr. „Lietuvos rytas“, 1995 m. rugsėjo 2 d., Nr. 206).

„Toks Efraimo Zuroff'o įsitikinimas ir reikalavimas tik sakyt, o ne aiškinti, liudija ne tik jo paties proto tingumą, bet ir nepagarbą žydų tautos istorijai, pačiai žydiškumo esmei“.

Kitas pareiškimas

Minėtame straipsnyje J. Mikėlinskas cituoja ir kito žydo — Jokūbo Josadės pareiškimą, liečiantį E. Zuroff'o laikyseną.

„Visa tai turint galvoje, darosi dar reikšmingesnis šviesaus atminimo rašytojo Jokūbo Josadės žodžiai, skirti Efraimo Zuroff'o apsilankymui Lietuvoje: 'Keista ir nesuprantama atrodė jau tai, kad atsivėję iš anksto sudarytą žydšaudžių sąrašą ir dar nesupėjus teisingumo organams nuodugniai su juo susipažinti, ėmė reikšmingai reikalauti: 'Nereabilituokite žudikų! Neslėpkite jų! Tuoj pat viešai išsakykite ir teiskite! Jam, suprantama, buvo iškelti klausimai: kas sudarė sąrašą? Iš kur jisai gautas? Kas nustatė jo tikslumą? Kas įrodė, kad sąrašas įtraukti asmenys tikrai žudikai? Juk vienintelė instancija, kuri 'nustatė' jų kaltumą, buvo sovietų, t. y. okupantų, valdžios 'teismas' (Žr. Jokūbas Josadė, 'Laiškai dukrai į Izraelį' — 'Lietuvos rytas', 1993 m. lapkričio 4 d., Nr. 214).

Bandant suprasti E. Zuroff'o prieštarągą mentalitetą, norisi tikėti, kad ir jo neaplenks tokia Vilniaus Gaono išmintis, išreikšta Anatolijaus Senderovo kūrinyje „Klausk, o Izraeli“:

Tada, kai nusideda Izraelis, lemta jam patirti priešų galią, kai po to atgailauja jais, atvirščiai, priešai būna jo valioj.

Elijahu Ben Šlomo
Vertė Sigita Gedas. Inf.

Savaitė Lietuvoje

Šiaurės kraštų susitikimas

Lapkričio 10 d. Helsinkyje įvyko Šiaurės ir Baltijos valstybių vyriausybės vadovų susitikimas, skelbia ELTA. Danija ir Švedija pareiškė pritariančios visų trijų Baltijos valstybių pakvietimui įstojimo į Europos sąjungą deryboms 1998 m. Tačiau Suomija „leido suprasti“, kad neprieštarauja Europos komisijos rekomendacijai pakviesti derybų pradžiai tik Estiją.

Pasitarime buvo aptarti konkretūs planai norint įgyvendinti Šiaurės Europos ir Baltijos valstybių bendrus energetikos, ypač dujų ir elektros energijos tinklų, transporto sujungimo projektus. Sausio mėnesį Rygoje turi įvykti kitas Baltijos valstybių vyriausybės susitikimas.

Lankėsi EK pirmininkas

Lapkričio 3 d. Lietuvoje trumpai lankėsi Europos komisijos (EK) pirmininkas Jacques Santer. Prieš išvykdamas į Latviją, jis susitiko su prezidentu Algirdu Brazausku, ministru pirmininku Gedimynu Vagnoriu bei seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu. Svečias tvirtino, kad visos valstybės kandidatės bus įtrauktos į Europos sąjungos (ES) plėtros eigą, o derybos bus pradėtos su tomis, kurios geriausiai pasirėngusios. Pasikalbėjime su „Lietuvos rytas“ (nr. 257) svečias aiškino, kad komisijai pavesta įvertinti kandidates pagal politinius ir ekonominius kriterijus, bei „laikus“ — sugebėjimą įdiegti ES įstatymų normas. Analizė buvo atlikta ir patvirtinta Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB).

J. Santero teigimu, Lietuva yra padariusi didelę pažangą kurdamas rinkos ekonomiką, tačiau „rojo ateityje dar neįveiktas pasipriešinimų konkurencijai ir rinkos spaudimui ES viduje. Jis pabrėžė, kad naujosios vyriausybės reformos neseniai pradėtos, jų vaisiai bus įvertinami, kada jie bus konkretesni. Jis priminė, kad Estija jau yra privatizavusi beveik visą valstybinį sektorių, 1992 m. bankų krizės rezultatai panaikinti, užsienio investicijos dar kartus didesnės negu Lietuvoje. Užsienio investicijoms svarbiausia ne pakvietimas deryboms, bet valstybės teikiamas saugumo garantijos bei jos dalyvavimas Europos sąjungos sutartyje.

TVP misijos įvertinimas

„Lietuvos aidas“ skelbia, kad Tarptautinio valiutos fondo vadovas Julian Berengaut lapkričio 5 d. susitiko su Lietuvos ministru pirmininku Gedimynu Vagnoriu. J. Berengaut teigimu, gerėja Lietuvos ekonomika, mažėja infliacija, spartėja

žemės ūkio plėtra. Pagyvėjus ekonomikai ir Finansų ministerijai pagerinus mokesčių administravimą, pajamų gauta, kiek numatyta biudžete. Pasak jo, „1997-iejį yra pirmieji metai, kai Lietuvos vyriausybė ne tik vykdo, bet ir šiek tiek viršija finansinį planą bei faktiškai mažina biudžeto deficitą“. Bankų srityje jis taipgi pažymėjo, jog sukurta stabili bankų sistema, daugiau finansinių išteklių naudojama ekonomikai plėtoti, ir patikimai dirba statistikos sistema. Jo nuomone, bankai turėtų išduoti daugiau paskolų privačiam sektoriui.

Lenkija remia Lietuvą

Lenkijos naujosios vyriausybės užsienio reikalų ministras Bronisławas Gerechtas, lankėsis Lietuvoje lapkričio 13 d. pabrėžė prezidentui Algirdui Brazauskui, kad Lenkija aktyviai remia ir remia Baltijos kraštų, ypač Lietuvos, įsijungimą į Europos sąjungą ir ŠAS (NATO). Kaip praneša BNS, jo manymu labai svarbu sudaryti palankiausias sąlygas tautinių mažumų (t.y. lenkų Lietuvoje ir lietuvių Lenkijoje), kultūrinio savitumo išlaikymui, atkreipiant dėmesį į pavardžių rašybą, reprivatizacijos reikalus, švietimo problemas. Jo teigimu, Lenkijos užsienio politikos pirmumai nesikeičia; vienas jų yra geri kaimyniniai santykiai ir glaudus bendradarbiavimas su Lietuva.

Padengs dalį šildymo

Nuo spalio 1 d. Lietuvos gyventojai už šilumos energiją moka tiekėjų nustatytą kainą be pridėtinės vertės mokesčio (PVM). Kaip rašo „Lietuvos rytas“ (nr. 256), Lietuvos vyriausybė padengs pusę šildymo kainų padidėjimo ir grąžins savivaldybės ankstesnių metų biudžetų skolas. Taikoma pridėtinės vertės mokesčio dydžio šildymo kainos nuolaida bus įskaityta į valstybės biudžeto pajamas kaip biudžeto lėšos, skirtos daliai kompensacijai. Per šildymo sezoną energetikai iš gyventojų turėtų gauti apie 200 mln. litų, o valstybė atlyginimų, pensijų ir pašalpų padidinimui bei kainų nuolaidoms skiria per 500 mln. litų.

Nusišovė signataras

„Lietuvos rytas“ praneša, kad lapkričio 11 d. Joniškyje nusišovė buvęs Aukščiausiosios tarybos atstovas, jauniausias Kovo 11-tosios akto signataras Gintaras Ramonas. Penkerius metus nuolatinio darbo neturėjęs signataras ketino dalyvauti konkurse užimti savivaldybės administratoriaus pareigas. Jis buvo

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Mūsų mokytojai

Išsaugoti pašaukimą turėtų būti visų švietėjų garbės reikalas

Neleidžia gulago šmėkloms ilsėtis

Lietuvių-žydų santykių klausimas pasidarė vėl aktualus

Atgvynti skaudi praeitis

Antijudaizmas šimtmečiais buvo tikybinių galybės dalis

Didysis kooperatinis centras

„Pienocentras“ buvo tvarkomas klasikinės demokratijos pavyzdžiu

Gandrai išskrenda, kad sugrįžtų

Nepamiršta žmonės nei stebuklų, nei gerų darbų

Einant prieš tuometinę srovę

Pokalis su Gižų parapigų klebonu kun. A. J. Pasilausku

Lietuva iš arti I

Gera susitvarkiusiose kraštuose elgetų nėra

„Aukuras“ keliauja per Lietuvą

Repetavome... ir saulutė išsivysdavome tik išėję iš teatro

Lietuviškų legendų dailės parodoje

Autoriai kuria mitologiją esminiais abstrakčiais elementais

Mafijs Lietuvoje ir Rusijoje

Įklimpo į negarbingus dalykus, kad išliktų į valdžios aparatą

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com
Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštų į užjūrus – \$115. Amerikoj – JAV dol.
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio ketvirtasis kongresas, pradėtas Mišiomis, įvyko spalio 18 d. Kaune. Vysk. A. Vaičiūnas Karo muziejaus sode lyje vykusioje sueigoje paskaitė Lietuvos vyskupų kreipimąsi. Kongresą pradėjo sąjūdžio pirm. inž. J. Končys, pabrėžęs dvasininkų nuopelnus skatinant blaivybę. Vysk. R. Norvila perskaitė arkivyskupo S. Tamkevičiaus sveikinimą. Kun. I. Plioraitis sakė, kad blaivybės ir dorovės idėjos skleidžiamos Vilkaviškio vyskupijos mokyklose. Pasirodė geri rezultatai. Vysk. J. Žemaitis ragina kunigus kas antrą sekmadienį pamokluose liesti blaivybės temą. Mons. K. Gasčiūno teigimu, Telšių vyskupijoje sėkmingai dirba blaivybės brolijos, globojamos vysk. A. Vaičiūno. Švenčių metu mokyklose atnaujinami blaivybės pažadai. Pirm. J. Končys tvirtino, kad sąjūdis remiasi krikščioniškomis vertybėmis. Vien mokyklose šiandien yra per 38000 "valančių". Kongrese apsvaistyti alkoholio padariniai, panagrinėtos galimybės ta sunkią problemą spręsti vyriausybiniu lygiu.

Eucharistinio Jėzaus seselių kongregacija spalio 25 d. Kauno Šv. Pranciškaus Ksaverio šventovėje paminėjo savo 50 metų veiklos sukaktį. Mišias koncelebravo arkivyskupas S. Tamkevičius, vysk. J. Boruta, SJ, kiti kunigai. Giedoją seselių vadovaujamas jaunimo choras. Minėjime kalbėjo vysk. J. Boruta, SJ, primindamas šv. Teresės Lizietės paskelbimą Kat. Bendrijos mokytoja. Kongregacijos vyresnioji ses. Aloyza Malinauskaitė apžvelgė įsteigimo aplinkybes. Vienuolinė bendruomenė įsteigta labai sunkiomis sąlygomis – 1947 m. spalio 11 d. Pagrindinis kongregacijos tikslas – mėti ir garbinti Eucharistinį Jėzų ir Jam laimėti vaikus, jaunimą bei šeimas. Šioje vienuolijoje darbuojasi 105 seselės. Pagrindiniai vienuolių namai yra Kaune. Tačiau vienuolės dirba Vilniuje, Šiauliuose, Kybartuose, Veiveriuose bei kitose Lie-

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

35 metų amžiaus, Centro sąjungos Jonišio skrybiaus pirmininko pavaduotojas, prezidentinių rinkimų komisijos narys, kurį laiką dirbo ekonomistu Jonišio savivaldybėje, Šiaulių dramos teatro direktoriumi.

Iš 124 nepriklausomybės atkūrimo akto signatarų 4 mirė prieš jį – Valerijonas Šadrecka, Česlovas Kudaba, Jokūbas Minkevičius ir Birutė Nedzinskinė. **RSJ**

PADĖKA

ATA

ERIKAI REPEČKIENEI,

iškeliavusiai amžinybėn 1997 m. spalio 13 d., nuosirdus ačiū Ilganytojo parapijos kun. A. Žilinskui už maldas koplyčioje, už pamaldas šventovėje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuosirdi padėka chorams – "Arui" ir "Dainai" už gražų giedojimą. Ačiū visiems už dalyvavimą laidotuvėse, už užuojautas ir gėles, ponioms už pyragus. Ypatingai dėkojame J. Vingelienei už visokią pagalbą.

Visiems nuosirdus ačiū –

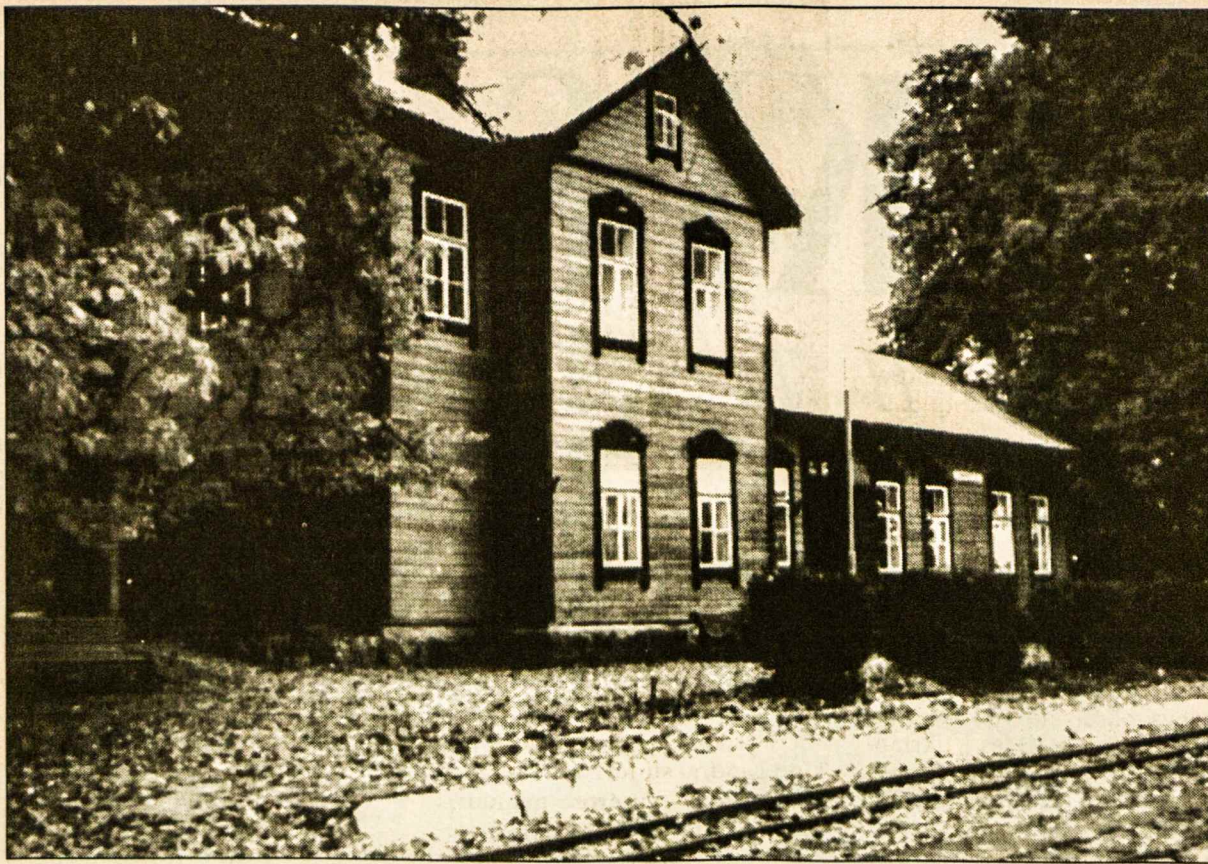
Jonas, Gintaras ir Arūnas Repečkos

tuvos vietovėse. Savo atskirus namus turi Moldovoje, Latvijoje, Kazachijoje.

Arkivyskupas A. J. Bačkis spalio 19 d. Vilniaus Šv. Jono šventovėje susitiko su akademiniu jaunimu. Mišias koncelebravo su kun. E. Merkiu ir Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi kun. H. F. Fischeriu. Pamokslė priminė Šv. Tėvo raginimą kurti gražesnę pasaulį, meilės civilizaciją, išskėlė ne tik teisingumo, bet ir meilės darbų svarbą, nes "teisė negali visko išspręsti". Po Mišių kalbėtasi apie jaunimo jauseną, lūkesčius ir būdus, kaip atnaujinti parapijų gyvenimą. Arkivyskupas ragino ton veikon įtraukti klerikus. Pasiskaitė, kad jaunimas skundžiasi dvasios tėvų stoka. Arkivyskupas kvietė neužsidaryti, pastebėti naujus žmones, juos įtraukti.

Lietuvos katechetikos centras pradėjo religinio švietimo naujovių seminarą programą tikybų mokytojų. Dalyvauja 193 katechetai, 103 pradinį klasių mokytojai, 90 – vyresnių klasių. Seminaruose supažindinama su visuotinės Katalikų Bendrijos bei Lietuvos naujaisiomis religinio švietimo ir katechezės linkėmis. Katechetai užpildė ketletą įvairių anketų, kurių duomenys padės geriau įvertinti dabartinę tikybų mokymo būklę Lietuvoje. Seminarams vadovauja ses. Aušra Karaliūtė ir Teresė Briūtė. Paskaitas apie krikščioniškąją saviuoklą skaito vysk. R. Norvila. Teises ir pareigas parapijos administravime aptaria kun. dr. Vytautas Briulis, MIC. Antropologijos paskaitas skaito dr. Arvydas Žygas, pabrėždamas tautos ir asmenybės vertingumą suvokimą. Skatina labiau pasitikėti savo jėgomis, mažiau darytis į užsienius. Kun. dr. Kęstutis Trimakas psichologijos paskaitų metu klausytojai supažindinami su jo knyga "Asmenybės raida gyvenime".

Lietuvos seselių vienuolių suvažiavimo, įvykusio 1997 m. rugpjūčio 9 d., baigiamajame pareiškime pabrėžiamas ryžtas po sunkių spresdus metų vėl viešai liudyti Kristų ir evangelines vertybes. Suvažiavimo dalyvės, išklaususios pranešimus apie seserų būklę ir pašvęsto gyvenimo dokumentą "Vita Consecrata" ir apie vietą Kat. Bendrijos tarnyboje, nutarė: toliau plėsti savo darbą, glaudžiau bendradarbiauti su Lietuvos vyskupų konferencija, kreiptis į kiekvieną vienuoliją, kad brangintų ir atkurtų bendruomeninį gyvenimą; prašyti, kad kiekviena vienuolija iki 2000 metų narėms surengtų atsinaujinimo dienas; kreiptis į visas vienuoles, kad išoriniu ženklu rodytų Dievo pirmumą, įsamtų pareigą padėti žmonėms susigrąžinti tikėjimą.

XIX š. pabaigoje pro Anykščius buvo nutiestas Panevėžio-Švenčionėlių geležinkelis. Ir dabar anykštėnai traukinuku tebevažinėja į Panevėžį. Išlikusi ir ruožo atkarpa per Šventąją iki Rubikių. Nuotr. Alf. Laučkos

Atgyjanti skaudi praeitis

Vokietijos televizija rodo filmus apie žydų naikinimą Hitlerio laikais, popiežių laikyseną, krikščionių dalyvavimą žydų tragedijoje. Spauda kelia krikščionių kaltę dėl praeityje skleistų antijudaizmo nuotaikų, skelbia žydų veikėjų reikalavimą atidaryti Vatikano archyvą, kuriame laikomi Antrojo pasaulinio karo dokumentai. Netruksta pareiškimų, kad ir dabar tebėra gyvas antijudaizmas, pagrįstas tikybiniais motyvais

KAZYS BARONAS. Vokietija

Vokietijos televizijos antras kanalas pradėjo rodyti filmą iš krikščionių Pijaus XII-ojo gyvenimo, išskeldamas diplomatines jo pastangas išvengti Antrojo pasaulinio karo ir tautžudysčių. Dalis žydų kaltina tą popiežių per dideliu diplomatiškumu, vengimu tiesioginio ryšio su Berlynu. Esą jis siūsdavęs tik raštus, Kristaus gimimo progą pamokslė nepaminėjęs kalininkų vokiečių ir nukentėjusių lenkų, rusų, žydų bei kitų tautybių.

Antra: ar popiežius galėjęs vesti kovą prieš nacių tautžudystę, vengdamas viešo susikirtimo? O gal popiežius galėjęs žymiai daugiau padaryti? Jeigu taip, ar Hitleris popiežiaus patarimų būtų klausęs? Tikrovėje Vokietijos katalikai, patriotai ir naciai buvę ištikimi Hitleriui. Filme rodomos minios žmonių su iškelto dešinio rankom, sveikinant automobiliu važiuojantį Fiurerį. Kaip ir visuomet, taip ir šiame filme Hitleris rodomas uniformuotas.

Į popiežiaus Pijaus XII laišką, siekiantį išgelbėti Vengrijos žydus, Hitleris atsiliepęs "50:50"; palikęs apie 20,000 gyvų. Filme rodomi Budapešto žydai, lydimi Vengrijos policininkų.

Filme pavaizduotas ir Pijaus XII karo metu naudotas diplomatinis bei moralinis autoritetas, mėginantis išvengti plečiamos karo grėsmės. Bet Hitleris ir diplomatių nekreipęs dėmesio: okupavęs Čekoslovakiją, Klaipėdos kraštą, Lenkiją, Vakarų valstybes, puolęs Sov. Sąjungą (archyviniai filmai).

Po Pijaus XII-ojo bus rodomi filmai iš Jono XXIII, Pauliaus VI, Jono-Pauliaus II-ojo gyvenimo.

Atgarsiai

Filmas rado atgarsį spaudoje. Rašoma, kad Vatikano pasitarimų salėse buvo susirinkę teologai-istorikai, ruošdami planus 2000 metų krikščionybės sukaktį paminėti. Šešiasdešimt teologų ir aukštųjų Katalikų Bendrijos atstovų mėgino ieškoti antijudaizmo šaknų Katalikų Bendrijos gretose. Posėdyje dalyvavo keli protestantų ir ortodoksų atstovai, tačiau nebuvo nė vieno žydo.

Televizijoje tuo klausimu pasisakė stamboko veido Vyntalio centro direktorius Šimon Samuel (kalbėjo angliškai), reikalaujamas atidaryti Vatikano archyvą ir ištirti, kokią vaidmenį atliko Katalikų Bendrija žydų tautžudystėje Antrojo pasaulinio karo metu (nespėjau visko užrašyti). Komentatoriui pranešė, kad S.S. parašė laišką Jonui-Pauliui II, reikalaujamas išaiškinti Vatikano pagalbą buvusių nacių emigracijai į Pietų Ameriką.

Vienos profesorius, judaizmo žinovas, pareiškęs: "Qui tacet, consentire videtur" (kas tyli, pritaria). Tad ir K. Bendrija turinti prisipažinti prie bendros kaltės. Taip pat skirtingai profesorius pažiūrėjęs į Pijaus XII vaidmenį tautžudystės byloje: jo tyla buvusi nepagalbi, nors Vatikano diplomatinės tarnybos dėka buvo išgelbėti tūkstančiai žydų.

Persekiojimai

Mюнcheno "Sueddeutsche Zeitung" (toliau "SZ") spalio 30 d. išspausdino tokias žydų persekiojimo datas: 398 m. Bažnyčios Tėvas Jonas Chrysostomas taip atsiliepęs apie žydus: kaip nupenėti ir nepajėgūs darbu gyvuliai, jie tinkami tik skerdyklai; 1096 m. per Pirmąjį kryžiaus karą sunaikintos žydų bendruomenės Speyer, Worme, Maince; 1348 m. maras; nepaisant popiežiaus Klemenso VI draudimo, deginami tūkstančiai žydų už neva vandens šaltinių apnuodijimą; 1492 m. gegužės 1 d. Ispanija išremia 160,000 žydų, 20,000 nužudo, 1543 m. pasirodo M. Liuterio raštas "Žydai ir jų melagystės"; 1872 m. popiežius Pijus IX kaltina žydus anarchiją, priešingumui Katalikų Bendrijai, priklausymu masonams; 1878 m. rūmų pamokslininkas pasako pirmą antisemitinį pamokslą; 1930 m. įtakingas jėzuitas Gustav Grundlach smerkia rasistinį antisemitizmą, tačiau sutinka su panaudojimu tam tikrų priemonių prieš kenksmingą judaizmą; 1933-45 m. Vokietijos gyventojai remia Hitlerio antisemitizmą, kiti vėl, krikščionys, slepia žydus; nepastebimas joks K. Bendrijos žodis, o popiežius Pijus XII naudoja tik diplomatinį kelią; 1965 m. II-o Vatikano susirinkimo raštas "Nostra aetate" pasmerkia antisemitizmą.

Pokalbis su žydų atstovu

"SZ" dienraštis išspausdino pasikalbėjimą su Vokietijos žydų tarybos vicepirm. adv. M. Friedman'u. Įdomesnius klausimus čia pateikiu.

"SZ". Šiuo metu Katalikų Bendrija Vatikane svarsto šimtmečius trunkančią katalikų antijudaistinę laikyseną. Kokią įtaką gali turėti ši "mea culpa"?

Fr. Tai būtų didelė moralinė, politinė ir istorinė dimensija. Toks kaltės prisipažinimas – tai tolimesnis žingsnis į vienos ir kitos tikybės gerbimą bei svarbų mozaikos akmuo santykių srityje tarp krikščionių ir žydų. Tie santykiai buvo šimtmečiais priešžydiškos krikščionių politikos padiktuoti. Dėl to būta daug skausmo ir nelaimių. Nuo II-o Vatikano susirinkimo šis klausimas katalikų pusėje yra svarstomas ir tuo būdu statomas vienas tiltas garbingu pokalbiu. Jeigu popiežius pripažintų, kad tikybinis antijudaizmas buvo bausis klystkelis, būtų pagrindas tolimesniems pokalbiams.

"SZ". Konkreti: kur yra K. Bendrijos kaltė?

Fr. Šimtmečiais antijudaizmas buvo tikybinės galybės dalis. Trečiojo Reicho K. Bendrijos vaidmeniui suprasti linkiu, kad Vatikanas atidarytų to laikotarpio archyvą kaip ženkli istorinės praeities atskleidimo. Teisingumas yra geriausia priemonė.

"SZ". Rabinas Dovydas Blumentahl reikalauja ekskomunikuoti visus žydų žudytojus, nes bent trečdali žydų galima buvo išgelbėti.

Fr. Tikslų skaičių sunku nurodyti. Tačiau įvykiai trisdešimties metų laikotarpyje būtų galėję pakrypti kitu keliu, jeigu iki karo pradžios K. Bendrija būtų visas savo moralines, tikybinės ir politines jėgas dėjusi ant tikslų svarstyklę. Aišku, apie tai galima tik spėlioti. Jeigu įvykiai ir toliau taip būtų eję, Evangelikų ir Katalikų Bendrijos būtų turėjusios stipriau priešintis, pradedant popiežių ir paskutinių kunigų, bei pasakyti: ne, ši politika nesiderina su mūsų tikėjimu.

"SZ". Ar šiandieną pastebimas krikščionių antijudaizmas?

Fr. Taip, ypač Lenkijoje. Kai L. Valensos nuodėmklausis pasisako prieš žydų vyriausybę, arba kardinolas J. Glemb Čenstakovoje 100,000 miniai nepalankiai kalba apie žydus, aišku, tikybinio pagrindu paremtas antijudaizmas dar gyvas. Tuo tarpu Vokietijoje pastebimi pozityvūs ir konstruktyvūs santykiai su tikybiniais atstovais. Rodoma abipusė pagarba. Tai paskutiniųjų pokalbių vaisiai.

"SZ". Vienas nesantaikos taškas tarp žydų ir krikščionių yra žydų krikščioninimas. Ar krikščionys tos misijos turi atsikiekyti?

Fr. Tai vienas sunkiausių žydų ir krikščionių klausimų. Judaizmas tokia misija neužsiima. Atviras krikščionių misioniavimas veda prie susikirtimų ir nesantaikos.

Žydai Vokietijoje

Žydų skaičius Vokietijoje auga kiekvieną savaitę, nes atvyksta Rusijos žydai, bet jie neranda glaudaus bendradarbiavimo su jau anksčiau gyvenančiais žydais. Didžiausi žydų telkiniai yra Berlyne, Frankfurte, Miunchene ir kituose miestuose. Jų esama per 60,000. Prieš karą Vokietijoje gyveno 500,000 žydų. Vokietijos žydai yra labai įtakingi politiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime. Vokietijos žydų tarybos pirm. I. Bubis (milijonierius, gimęs Breslau mieste) visuomet kviečiamas į valstybinius, kultūrinius renginius, jo pasisakymai vienu ar kitu klausimu randa platų atgarsį žiniasklaidoje.

Suspenduotas kunigas

Lapkričio 3 d. "Frankfurter Rundschau" pranešė, kad Danck arkivyskupas Tadas Goclovski suspendavo vieneriems metams L. Valensos nuodėmklausį prel. Henriką Jankovskį. Dienraštis, pasiremdamas Lenkijos radijo žiniomis, rašė, kad prel. H. Jankovskis pasireiškęs kaip didelis antisemitas ir savo pažiūras skelbęs net pamokluose. Jis priešinęs žydų mažumos atstovams vyriausybėje (naujas užsienio reikalų min. Bronislov Geremek yra žydų tautybės, K.B.). Neuzmiršamas jo pamokslas 1995 m. Dancige, kai jis Dovydo žvaigždę palygino su nacių ženklu ir įpjautuvu bei kūju. Prel. H. Jankovskis aktyviai dalyvauja "Solidarnosc" organizacijoje.

Susibičiuliavo du prezidentai

Pietų Afrikos prezidentas Nelson Mandela aplankė Libijos prezidentą Gadafi. Pastarasis savo svečią pavadino "šventuoju"

J. P. KEDYS. Australija

Tai įvyko Pietų Afrikos prezidento Nelson'o Mandela susitikimo su Libijos prezidentu Muamar Gadafi metu Libijos sostinėje Tripolyje 1997.X.23. Tik atvykusį prezidentą Mandelą, prezidentas Gadafi apkabino ir bučiuodamas į abu jo veidus tarė: "Mano broli vade, mano broli vade, kaip man malonu matyti Tave!"

Vėliau, iškilmingų pietų metu, prezidentas Gadafi paskelbė Pietų Afrikos prezidentą Nelson'ą Mandelą "šventuoju"... Čia dera pažymėti, kad prezidentas Gadafi buvo faktiškai labai izoliuotas. Libijos agentai yra kaltinami idėję bombą į lėktuvą 1988 m. priklausančią JAV ir skrendantį iš Anglijos į Ameriką ir ore sprogsi. Šis prezidento Mandela apsilankymas nepaprastai pakėlė Gadafi nuotaiką: jis pasijuto politiškai daug stipresnis. Mandelą išskėlė Gadafi nuopelnus, kad šis kovojęs už juodųjų išlaisvinimą iš baltųjų priespaudos iki 1994 m.

Šis pietų Afrikos ir Libijos prezidentų susirinkimas turi ir platesnę tarptautinę reikšmę. Mat Amerika, ryšium su minėtu tarimu dėl lėktuvo susprogdinimo yra pravedusi per JT draudimą tarptautinėms oro linijoms skristi per Libijos teritoriją. Dėl to Pietų Afrikos prezidentas negalėjo atskristi į Libiją lėktuvu. Be to, jis gavo perspėjimą iš JAV vyriausybės nevykti į Libiją. Mandelą vis dėlto atvyko. Atskrido į kaimyninę Tuniziją lėktuvu, o į Tripolį pas Gadafi važiavo apie 150 km automobiliu.

MIRTIES METINĖS

Mano mylimas vyras

a.a. ANTANAS VIRKUTIS

mirė prieš vienerius metus, 1996 m. lapkričio 24 d.

Su žodžiais neapsakoma meile, su ašaromis neišliejamu liūdesiu –

TAVO PATRICIJA

ATA

EDVARDUI DANILIŪNUI

mirus,

jo žmoną IRENĄ DANILIŪNIENĘ, sūnų EDVARDĄ su šeima, dukrą MARIJĄ ir visus gimines nuosirdžiai užjaučiame –

J. J. Brazlauskai

A. Dobilienė

St. E. Navickai

A. Stygienė

J. P. Butkai

J. Kraučeliūnas

A. Petrašiūnas

Br. Zabolionis

PADĖKA

ATA

GEDIMINAS RUGIENIS

iškeliavo amžinybėn 1997 m. liepos 29 d., palaidotas rugpjūčio 1 d. Tillsnburg, Ont. kapinėse.

Nuosirdžiai dėkojame Šv. Kazimiero Delhi, Ont. parapijos klebonui L. Kemėšiui ir Lietuvos kankinių parapijos klebonui prel. J. Staškui už atnašautas Mišias, palydėjimą į kapines ir maldas prie kapo už velionies sielą. Dėkojame kun. L. Kemėšiui už suteiktą jam Ligonio sakramentą ir maldas koplyčioje.

Esame dėkingi giminėms, draugams ir pažįstamiems už gausų dalyvavimą Rožinio ir laidotuvių metu, už pareikštas užuojautas asmeniškai, raštu ir per spaudą, už užprašytas Mišias ir aukas įvairioms organizacijoms, Šv. Kazimiero šventovei ir už nepaprastai gražias gėles. Dėkojame už vargonavimą Pauliui Vytui ir už giesmes parapijos chorui Mišių metu. Nuosirdi padėka karsto nešėjams.

Dėkojame už atsiveikinimo žodžius koplyčioje: KLB Delhi-Tillsnburg pirm. T. Pargauskienei, KLKM dr-jos Delhi, Ont. pirm. B. Vytienai, Tėvynės sąjungos Delhi, Ont. pirm. A. Ratavičienei, KLKM dr-jos centro atstovei M. Povilaitienei, Šaulių kuopos Delhi-Tillsnburg atstovui J. Vitui, Hamiltono šaulių kuopos atstovui A. Jusui.

Jūsų visų nuosirdumas liks neužmiršamas mums –

liūdinti ŠEIMA

Didysis kooperatinis centras

Lietuvos pienininkystės istorija. "Pienocentro" sukaktis. Pieninių tinklas. Kooperacijos idealų apraška. Demokratinė organizacijos santvarka. Organizaciniai laimėjimai. Pavyzdys ateičiai. Vilniaus "Pienocentras"

JONAS DAUGĖLA

Mūsų lietuviškoji spauda mirgėte mirga įvairių sukaikių dažnai jau ir per daug išplėstais aprašymais. Pravartu prisiminti ir kai kurių ano meto Lietuvoje svarbesnių ekonominių organizacijų sukaktis, ypač jeigu šios organizacijos buvo sukurtos ir išugdytos kaimo žmonių pastangomis. Be to, jos prisidėjo ir prie mūsų valstybinio gyvenimo ekonominės pažangos.

1927 m. sausio 1 d. buvo įsteigta ir pradėjo veikti Lietuvos pieno perdirbimo bendrovių sąjunga "Pienocentras". Šiais metais ta kooperatinė tvirtovė švenčia savo septynių dešimtmečių sukaktį. Ją ypatingai prisimena šios organizacijos bendradarbiai, kurie savo gyvenimo patyrimą įgijo dirbdami joje.

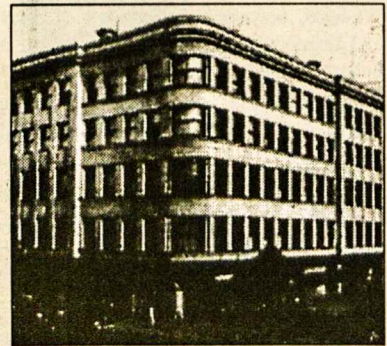
Kurti iš naujo

Vos 1918 m. buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė, jau pirmosios mūsų vyriausybės skubotai stengėsi sutvarkyti žemės ūkį. Jį teko visą iš naujo kurti ant karo audrų nusiaubtų ir priešoj komjūm numindžiotų arimų. Buvo įvykdyta žemės ūkio reforma ir ilgų metų mūsų baudžiauninkai pagaliau galėjo džiaugtis nuosavais sklypais. Jie įniko įgimtu įkarščiui ir gaivališka meile purenti nuosavos žemės arimus. Ir taip per trumpą laiką visa mūsų žemė buvo sėte nusėta tvarkingomis naujakurių sodybomis. Iš viso buvo sukurta 275.000 ūkinių vienetų. Šie ūkiai per labai trumpą laiką sugebėjo pagaminti pakankamai žemės ūkio gaminių.

Pradžioje vyravo grūdų ūkis. Bet prisotinus vėdaus ir užsienio rinkas grūdais, geriau apsimokėjo auginti pašarinius grūdus ir juos sušėrus gyvuliams rinkai tiekti pieno ir mėsos gaminius. Tuo būdu mūsų žemės ūkis pasuko pienininkystės ir gyvulininkystės kryptimis.

Pienininkystė

Mūsų žemdirbiams buvo labai reikalinga ir naudinga pienininkystė. Ūkininkai turėdavo išstisus metus tręšti laukus, juos paruošti sėjai, nuimti derlius, juos sudoroti ir rudenį parduoti. Iš juodmargės tešmens primelžtą pieną ūkininkas galėdavo kasdien nuvežti į pieninę ir gauti pinigų. Tos pieno pajamos ir buvo naudojamos kasdieninėms buitims išlaidoms apmokėti. Taip pat kasdienes pajamas ūkininkai turėdavo ir iš surinktų kiaušinių. Tad ūkininkai jau pirmomis nepriklausomo gyvenimo dienomis pradėjo organizuoti savo jėgomis pieni-

"Pienocentro" rūmai Kaune

nes ir pieno surinkimo punktus.

Tos pieninės turėdavo įsigyti pieno šaldymo, grietinės nugriebimo, sviestui mušti būtinus įrankius. Šiam reikalui pieninių steigėjų neturėjo pakankamai pinigų. Pirmiausia jiems į pagalbą atėjo vartotojų kooperatyvų s-ga "Lietūkis". Lygiagrečiai pieninėms rūpinosi ir ūkininkų s-ga (krik. dem. politinis junginys). Šiek tiek aptvarkius pienines, jos pagamino perteklių sviesto. Susidarė reikalas jį tiekti užsienio rinkai. Eksportui organizuoti buvo būtina visas šias pienines jungti į vieną organizaciją.

1926 m. seimo daugumą laimėjo valstiečiai liaudininkai. Žemės ūkio ministeriu buvo paskirtas žinomas kooperatininkas Jurgis Kriščiūnas. Jis ir sušaukė visų tada veikiančių pieno perdirbimo bendrovių atstovų suvažiavimą. Atstovai sutarė susijungti į vienąją centrinę pieno perdirbimo b-vių s-gą. Taip ir gimė "Pienocentras".

"Pienocentro" laimėjimai

Pirmoje eilėje "Pienocentras" sutvarkė tuo metu visoje šalyje veikiančių pieninių tinklų. Mažosios pieninės buvo pertvarkytos į pieno surinkimo punktus, o kaimyninės pieninės sujungtos. Pieno gamintojų patogumui prie kiekvienos pieninės buvo įsteigtas pakankamas skaičius pieno surinkimo punktų. 1939 m. visoje šalyje veikė 176 pieninės ir 2159 pieno surinkimo punktai. Per metus jie surinkdavo apie 500 milijonų kg pieno ir pagamindavo 20 000 tonų sviesto.

Sutvarkius pieninių tinklų ir aprūpinus jas geresniais įrengimais, žymiai pagerėjo lietuviško sviesto kokybė. Pasaulio rinkoje Lietuva galėjo jau varžytis su tradicinėmis skandinavų žemės ūkio šalimis. 1939 m. į svečias šalis buvo išvežta 17 000 tonų lietuviško sviesto. Už jį gautos pajamos sudarė 25% viso Lietuvos eksporto pajamų.

Be to, 1929 m. "Pienocentras" pradėjo iš ūkininkų supirkti ir kiaušinius. Kiaušiniai buvo surenkami per vietos kooperatyvus. Bet jiems eksportui paruošti "Pienocentras" įsteigė 6 kiaušinių sandėlius. 1937 m. į svečias šalis buvo išvežta 74 milijonai kiaušinių.

Minint "Pienocentro" sukaktį, reikėtų prisiminti, kad ši didžiulė ir tautos ūkiui gyvatinę kooperatinę organizaciją buvo sumanyta ir sukurta išmintinai mūsų žemdirbių sumanumu ir jų pastangomis. Jai sukurti nereikėjo ieškoti užsienio įnašų ar stambiosios pramonės paramos. Nereikėjo ir valdžios išduoti šias ūkininkų pastangas paremti. Priešingai, "Pienocentras" savo sutaušomis suorganizavo "Sodybos", "Valgio" ir "Stalio" kooperatines bendroves.

Vidaus tvarka

Stebint šiandieninę Lietuvos ekonominių organizacijų santvarką, derėtų prisiminti, kad prieš 70 metų suorganizavotą "Pienocentras" buvo tvarkomas klasikinės demokratijos pavyzdžiu. Vietinės pieno perdirbimo bendrovės metiniuose su-

sirinkimuose slapto balsavimu išrinkdavo savo atstovus į metinius "Pienocentro" suvažiavimus. Šie suvažiavimai buvo tuo metu lyg ir metinė Lietuvos ūkininkų šventė. Suvažiavimuose pieninių atstovai irgi slapto balsavimu išrinkdavo tarybą, valdybą ir kontrolės komisiją. Visai veiklai vadovavo valdyba. Jos pirmininku visa laiką buvo žinomas ekonomistas Jonas Glemža. Jis, sulaukęs 101 metų amžiaus, mirė Vokietijoje 1988. IX.13. Kadangi "Pienocentras" negaudavo jokios piniginių paramos iš valdžios išdu, jo atsakomybės nereikėjo tikrinti valdžios įstaigoms. Jas tikrino "Pienocentro" kontrolės komisija. Į tarybą buvo išrenkami pasiūlymą ekonomistai ir pažangesnieji ūkininkai. Taryba nustatydavo bendrąsias veikimo gaires. Tad taip demokratiškai tvarkomas "Pienocentras" buvo lyg ir valstybės valstybėje.

Atgavus Vilnių

Kai 1939 m. Vilnius ir Vilniaus kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos, "Pienocentras" tuojau nusiuntė savo atstovus į Vilnių. Jie suorganizavo Vilniaus skyrių, kuris perėmė lenkų pastatytus modernius šaldytuvus ir menkai įrengtą miesto pieninę. Pirmoje eilėje buvo suorganizuotas pieno gaminių tiekimas miesto gyventojams. Šiam reikalui buvo atidarytos kelios krautuvės ir įsteigtos valgyklos-uzkandinės.

Lenkai visai nesirūpino šio krašto žemės ūkiu. Ūkininkai skurdavo. Bet vis dėlto kiekvienas ūkininkas stengėsi laikyti bent vieną karvę, kad turėtų pieno lašelį šeimos reikalam. Tačiau vargo verčiami, jie dar stengėsi bent kelis litrus pieno parduoti. Pienui surinkti tada krašte veikė 7 pieninės. Ūkininkai pieną į pienines pristatydavo dviračiais, o daugiausia atnešdavo buteliais pėsčiomis.

"Pienocentras" tuojau šias pienines perėmė. Joms paskirti patyrę pienininkai. Ir kiek vokiečių okupacijos metais buvo įmanoma, pieninės buvo aprūpintos naujais įrengimais. Taip pat buvo stengiamasi suburti pieno gamintojus į kooperatines organizacijas ir joms parduoti pieninių tvarkymą. Bet staigus bolševikų įsiveržimas šias pastangas sutrukdė. Vilniaus "Pienocentru" vadovavo dir. Jonas Daugėla ir agr. Juozas Jakubauskas. Žiaurus pavergėjas sunaikino ne tik "Pienocentrą", bet ir išžudė visus pieno ūkio kūrėjus bei pieno gamintojus.

Žvelgiant į ateitį

Prisimindami "Pienocentro" sukaktį, žvelgiant ir į šiandieninį Lietuvos pieno ūkį. Yra dar išlikę keli didžiuliai pieno ūkiai. Juos valdo ir tvarko žemės ūkio bendrovės. Daugelis naujų ūkininkų laiko karves ir pristato pieną į pienines, kurios yra privatizuotos. Jas valdo atskiri asmenys.

Šiandien mūsų šalyje labai sunkiai prigyja kooperatinis judėjimas. Tad pieno gamintojai

Irašas paminkle žuvusiems kariams prie Sedos kautynėse su Raudonąja armija 1944 m. spalio 7 d. Nuotr. R. Pranevičiaus

Gandrai išskrenda, kad sugrįžtų

ANTANINA GARMUTĖ, Kaunas

Užsiauginę sparnus atsivėikino gandrai su tėviške. O į pastutinius vasaros atlaidus, pašvestus šv. Baltramiejui, į miškų glūdumoje slypinčią Višakio Rūdą suplaukė Suvalkijos žmonės. Medinė šimtametė šventovė, per 10-tį parų protėvių pastatyta iš sakuotų pušų, vis skubant, kad neužkluptų maskoliai ir šiandien tebekvepia medžių "medumi".

Netoliese, nusileidęs nuo kalnelio, randi stebuklingą Šaltinėlių. Prie jo koplytėlė su išpuošta švč. Marijos statula. Žmonės semia iš žemės gelmių čiurolenantių gaivų vandenį, prausiasi veidus, vilgo akis, prispila į atsivėžtus indus.

Kalbama, jog kadaise, grįždamas iš karo, aklas, pavargęs kareivis, čia nusiprausęs, praregėjo. Ir pirmiausia išvydo stovičią švč. Mariją.

Nepamiršta žmonės nei stebuklų, nei gerų darbų. Nei žmonių, kilusių iš šio krašto ir pasiaukojusių Tėvynei. Partizanų, mokslininkų. Gimtinės šviesulių. Vienam iš jų – žymiam ateitininkų veikėjui, signatarui prof. Pranui Dovydaičiui, žuvusiam Sibiro tremtyje atminti, šventoriuje stovi meniškas tautodailininko J. Jakšto padirbdintas kryžius, bylojantis Justino Marcinkevičiaus žodžiais: "Kiek rove, neišrovė, kiek skynė, neišskynė".

Iš tiesų, neišskynė. Išskintus kiti pakeitė. Sutvirtėję bolševikinės priespaudos vėjų pagairėje. Kalbamės su Bagotosios pagrindinės mokyklos direktore Onute Jusaityte-Paplauskienė. Prisimename tuos nesenus laikus, kai mokytojai, slapstydami nuo akylų seklių ir net savo mokinių, buvo priversti religinius poreikius tenkinti tolimų Lietuvos parapijų šventovėse, – ten, kur jų niekas nepažįsta. Tad

neturi jokios įtakos į pieno pramonės įmones. Išnaudojami ne tik pieno gamintojai, bet ir vartotojai. Ūkininkams moka centus už pieno litrą, o vartotojai už tą patį litrą turi mokėti jau litais.

Beliaka tikėti, kad mūsų demokratinė vyriausybė stengsis išplėsti visoje šalyje kooperatinį judėjimą. Taip ateityje vėl atgims kooperatinės pieno perdirbimo bendrovės. Ir gal tada jų atstovai vėl suvažiuos į Vilnių ir bus atgaivintas senasis "Pienocentras".

Onutė, augdama labai religingoje šeimoje, turėdavo daug nepatogumų. Dabar gi – išdidi, išsipošusi ir pasitinkinti savimi mokytoja džiaugiasi:

– Nenori tikėti, tarsi antrąjį gyvenimą gyvename. Laisvėje. Gaila, kad mūsų tėvai nesulaukė...

Suvalkiečiai daugiausia ramūs ir orūs. Religinę žmonės. Pakantūs kito nuomonei. Bet neslepintys ir savosios. Iš nedidelio Višakio Rūdą girių kaimelio kilusios mokslininkų Puodžiūnų sūnus Rimvydas, chemijos daktaras, greta kurio mokslo arimuose teko dirbti ir šių eilučių autorei, parbėžia:

– Kaip pasiklosi, taip išmiegosi. Štai rinkimai. Prezidento! Laikas prasikrapštyti akis: iš vienos duobės iškopu, stačia galva pulti į kitą? Na, jau ne! Sakau: kiekvienas turime atsivesti į rinkimus bent po tris abejojančius! Nenorinčius iš vis balsuoti. Prikalbinti. Įtikinti.

– Balsuoti už ką?
– Už tą, kuris nekalia abejojų ištikimybę Lietuvai. Ir pasakui kurį praeities šleifas nesivėlka – gėdos nepriklausomai valstybei nedaro.

– Jūs esate konservatorių partijos narys? – paklausiu. – Ar kokios kitos?

– Jokios! Ir niekada nebuvau. Esu nepartinis. Bet tai nekludo man galvoti. Turėti sąžinę. Jauti atsakomybę už savo vaikų ateitį. Ir anuomet nebuvau nei komjaunuolis, nei partinis. Siūlė. Ragino. Bet tuo momentu prieš akis man iškilėdavo vaikystės vaizdai – Višakio Rūdoje išdaryti Lietuvos partizanų kūnai... Todėl atsakydavau, kad man toks pasiūlymas nepriimtinas. Siūlytojai, matyt, suprasidavo, nes žinojo, iš kur kilęs esu...

Žmogus apsiėjo be privilegijų. Išvengė kolabranto negarbės. Neprarado savo darbštumo ir talento uždirbamo duonos kąsnio.

Tokie jie – žmonės iš Zanauskių. Višakiorūdiečiai. Prie tamsaus, per girias nuvingiuojančio, krūmais ir šakomis ("kur pažvelgsi – vis šakos") apsigobusio Višakio upelio. Ir pelkių "akimis", kurios blizga rūdos spalva. Iš čia, kur rudeniu artėjant iki šv. Baltramiejaus spėja į šiltus kraštus išskristi gandrai. Laiku pasitraukti nuo šalų. Tam, kad sugrįžtų. Ir vėl būtų apie lietuvių pastovumą. Laisvės meilę. Ir ištikimybę gimtajam lidui.

Iš tėviškės laiškų

Mokytojos darbai ir vargai

Nepyk, kad taip ilgai neparašiau. Ruošiausi kelionei, kuri nepasisekė, nes bulviakasis prasidėjo, sūnus laiko neturėjo važiuoti.

Artėja lapkričio 1-2, Visi šventi ir Vėlinės su visais dideliais gauduliais. Sunku jų laukti, sunku sulaukus, o jos ateis ir praeis, kaip ir kiekvienas skausmas, kol dar žmogus esi gyvas žemėlėje. Mano draugai rengiasi važiuoti Kupiškio artumoj į savo tėviškę, tai gal ir aš su jais pritilpsiu, jei kiek anksčiau, bet jeigu 1-2 dienomis, tai aš jau tik siuntinuką jūsų sesutei įduosiu, o pati aplankysiu vėliau, pagal sūnaus važiuojamą galimybę, kadangi toms dienoms mūsų vieta Perlojoje, su gimine, savo šeimos Vėlinėse.

Apie savo kasdienybę praeitame laiške pamiršau pasigirti, kad Baltramiejaus atlaiduose Perlojoje priėmiau Komunią iš savo buvusio auklėtinio rankų. Jis dar mokosi Seminarijoje, jau baigęs 3 kursus ir vasaromis grįžta į tėviškę ir talkina bažnyčioje klebonui. Jaučiausi labai laiminga ir gal net su šypsena sakiau Amen. Jo šeima dalyvauja bažnyčios chore – tai jie visi būvę mano mokiniai, o būsimasis kunigėlis dar ir auklėtinis, tai taip gera širdyje.

Rugsėjo 1-ją sutikau mokyklos kieme. Buvo daug svečių, daug moksleivių. Kai gausiu nuotraukas, išsiųsiu ir jums. Mokyklos vadovybė įteikė "Molinį blyną" – medali, kuriame įrašyta: "40 metų pedagoginio darbo sukaikiui". Šiais mokslo metais aš esu daugiausia metų išdirbusi – 40. Medali įteikė seimo narys R. Ozolas. Buvo įdomu pabendrauti, juo labiau, kad palinkėjo geros sveikatos ir dar daug gražių darbo metų.

Rugsėjo 9 mūsų gana didelė grupė mokytojų ir moksleivių pabuvojome Kryžių kalne ir mieloje Šiluvoje. O Viešpatie, kaip ten gražu ir gera! Aplink tokią ramybę, tartum kažkoks gerumas sklinda ir primiršti visas negandas, visus rūpesčius, ir tos ramybės bei gerio pakanka ilgam.

Na, o spalio 3 palaidojau vienintelę, tikrą pusseserę Birutę. Ji buvo mamytės pusiau-sesers (vieno tėvo, ne vienos motinos) dukterė. Amžina atilsj jai! Labai gailiuosi ir tai juo labiau, kad ji ma-

ŽUVĘS UŽ LIETUVOS LAISVĘ	
M. J. PUODŽIŪNAS	L. KIRDEIKIS
J. MARCINKIEVIČIUS	P. LEITONAS
A. CHMIELIAUSKAS	V. MAJAUSIS
A. BARANAUSKAS	A. ALAUNE
S. KUNKULEVIČIUS	S. OPULSKIS
K. P. A. POCEVIČIUS	P. BLINKIS
B. BARUKAUSKAS	P. MOZORA
L. N. BISTRICKAS	P. ARMINAS
J. MASKOLOVSKAS	V. SATEIKAS
A. SAIMININKAS	N. JAKUTIS
V. BALKEVIČIUS	P. OPULSKIS
J. VILIMAVIČIUS	J. VAIKUTIS
R. JUKNEVIČIUS	K. VAIKUTIS
P. FERKEVIČIUS	J. DULESKA
K. ZUKAUSKAS	S. VAIKUTIS
K. Z. ZAVADSKAS	J. KARDIS
J. ZAVADSKAS	J. MATULIS
K. TRUSINSKAS	V. BUTKUS
S. BIKULČIUS	V. NIAURA
A. UNKINAS	J. BIKOS
A. ROKSTELIS	P. VIKUTIS
V. MACEKIS	J. VITKUS
A. JUODOKAS	K. UBONIS
J. DARASKA	P. VAPSA
M. VEIKSRA	P. POKUS
J. ODENAS	O. GECAS
S. TRUKLA	A. TENYS
N. VEIKSPA	P. RUDIS
KILIEKIA NEŽINOMAS KARBININKAS	

Paminklas prie Sedos 1944 m. žuvusiems kariams su jų pavardėmis. Daugelio žuvusių pavardės liko nežinomos. Ntr. R. Pranevičiaus

ne taip prašė atvažiuoti į Kauną (ji ten gyveno), o aš vis nesuradau laiko. Kai nuvažiuavau, radau jau mirusią. Taip ir liko priekaištas visam gyvenimui. Dar rugsėjo pradžioje kalbėjome telefonu, rugsėjo 14 ji dar giedodavo chore Šiluvos bažnyčioje (dalyvavo pagyvenusių žmonių chore "Draugystė"), o spalio 3 d. jau ją palaidojome Romainių kapinėse. Šiąnakt sapnavau ją – buvo nusiminusi, su skaudžia šypsenėle atsakė paklausta, kad neranda Aliuko (pirmo vyro) ir išbudau. Vaikų ji neturėjo, liko 2 broliai su šeimomis. O, kiek daug jau mūsų iškeliavo amžinybėn!

O dabar apie linksmuosius dalykus. Prasidėjo rinkiminė kampanija – rinksim prezidentą. Idomu, nors dar labai naujokai toje srityje. O rinkimai – juk tik pažadai. Lai pavyksta tai kuo geriausiai.

Aš išdirbau 40 metų, bet dabar negalėčiau pragyventi iš pensijos, tad dirbu laiminga toliau, žinodama, kad jaunomenei tai ne prie širdies, nepatinka, tačiau kitaip negaliu, reikia darbu prisidurti prie pensijos. O laisvės vis trokštame!

Rašau ne taip jau gražiai, nes ištrauktas dantis neršina. Traukiant taip rėkia, kad gal net pas jus buvo girdėti... Suleido vaisius, apmarino, bet vis tiek labai skaudėjo traukiant. Gal todėl, kad labai bijojau?

Bet geroji drė tikra auksarankė – labai vykusiai savo darbą atliko – išlupo, nors ir rėkia. Dabar žandas sutinęs ir lyg smelkia vis. Taigi, mažai dirbu – vis gulėju. Labai neįdomus dantių skausmas baigiant 60-tuosius.

Įdėdau Amerikoje gyvenančios Izabelės M. Barniskaitės-Jonaitienės eilėraščių "Mano sapnas", kuris labai atitinka mūsų didesnės daugumos mąstyseną. Kai perskaičiau šį jos eilėraščių, tai net rankom suplojau – kaip teisingai parašyta! Kiek žinau, ji turėjo svečią iš Lietuvos, reik manyti todėl ir susapnavo tokį sapną.

Jos giminaitis dirba su manim kartu, esame geri draugai, tad jis man ir padovanojo jos išleistą knygėlę "Šešupės vingiai". Su juo ir buvau nuvažiavusi pirmą kartą jūsų sesutės aplankyti.

Buvau šių naktį aš tėvyne, Mačiau tenai tiek daug veidų, Bet tai ne tie, kurie ją gynė, Ir man ten buvo taip graudu.

Kiekvienas veidas, rodos šaukė: Važiuk, iš kur atvažiavai! Mums čia tokių visai nereikia, Argi tu šito nežinai?

Jei atvežei dolerių maišą, Tai čia tuojai ir iškarky, Tavęs pačios mums čia nereikia, Mes mokam dolerius skaityti.

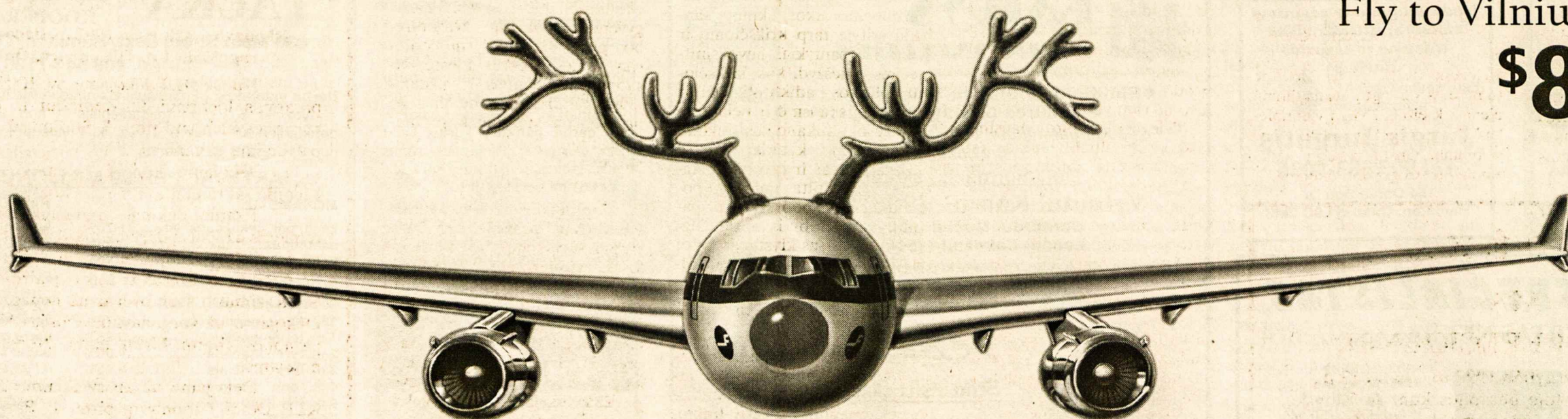
O žmonės, žmonės, jūs beširdžiai! Šaukia balsu ir širdimi, Bet mano balso jie negirdi, Jie buvo man taip svietimi.

Jiems nesuprasti mano dalios, Kiek daug kentėjau aš svetur, Jų širdyse tik grobio galios, Tik pelno ieško jie visur.

Ačiū Dievi, kad čia tik sapnas, Kad tikrumoji yra kitaip, Gal ten tėvyne širdys plaka, Gal ne visų ir ne visai.

Jūsų Verutė

Fly to Vilnius From
\$875

ONE OF SANTA'S BEST KEPT SECRETS

Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Norvita
FINNAIR
GATEWAY TO THE WORLD.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VĖLINĖS LIETUVOJĖ

"Lietuvos ryto" pranešimu, šiemetinių Vėlinių sekmadienį mirusieji buvo prisiminti jiems skirtomis Mišiomis visose katalikų šventovėse, o kai kuriose vietovėse net ir pamaldomis kapinėse. Vilniaus universiteto Šv. Jono ir Vilniaus Šv. Kazimiero šventovėse surengtuose koncertuose skambėjo žymiųjų kompozitorių W. A. Mozarto, R. Schumanno sukurtos iškilmingos gedulinės Mišios. Visų šventųjų dieną prez. A. Brazauskas Kėdainių rajono Josvainių miestelyje aplankė vietinio verslininko Virginijaus Dovydo įrengtas naujas kapines, papuoštas tautodailininko Algirdo Vaištaro išskobta ažuoline Kristaus skulptūra. Jis taip pat lankėsi ir to paties verslininko V. Dovydo įrengtuose Josvainių vaikų globos namuose. Seimo pirm. V. Landsbergis Visų šventųjų dieną neužmiršo Karveliškių kapinių. Ten jis gėlėmis ir uždegtomis žvakutėmis papuošė seimo nario Tautvydo Lideikio, Lietuvos nepriklausomybės akta pasirašiusio Česlovo Kudabos ir "Lietuvos aidų" žurnalisto Kęstučio Žickaus kapus. Vėlinių dieną V. Landsbergis Antakalnio kapinėse padėjo gėlių ir žvakutes uždegė prie Medininkuose žuvusių muitininkų kapų ir prie paminklo Sausio tryliktosios aukų atminimui. Vėlinių vakarą V. Landsbergis praleido senosiose Rasų kapinėse prie savo senelių Gabrieliaus ir Česlovo Landsbergių, Jono Basanavičiaus, M. K. Čiurlionio kapų. Nežinomo karo kapo ir aplankytoje Vileišių koplyčioje.

ŽUVUSIŲ UŽ LAISVĘ KAULAI

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių Biržų skyrius ryžosi surinkti sovietų nužudytų ir žyruobėse užkasta Lietuvos laisvės kovotojų palaikų išsimėčiusius kaulus. Biržų skyriaus atsakingosios sekr. E. Aukštuoliūnės duomenimis, pirmajame sovietinės okupacijos dešimtmetyje žyruobėse buvo užkasta daugiau kaip pusšimtis tautiškai aktyvių Biržų krašto gyventojų. Alfonso Kazinėno pranešimu "Lietuvos aide", žuvusiųjų kaulai, surinkti iš aplinkinių miestelių daržų ir bendrame karste iškilmingai perlaidoti prie jiems skirto paminklo.

KARINGOJI RUSIJOS DŪMA

Didžiausia opozicija Lietuvos ir Rusijos sienų sutarčiai yra jaučiama Rusijos parlamente, kuris dabar pavadintas Rusijos dūma. Kai Lietuvos prez. A. Brazauskas lankėsi pas Rusijos prez. B. Jelciną, "Pravda" paskelbė Rusijos dūmos vicepirmin. S. Baburino straipsnį, atmetantį sienų sutarties pasirašymą su Lietuva. Pasak jo, Rytprūsiai, dabar pavadinti Kaliningradu sritimi, yra karo grobis, 1945 m. Potsdamo konferencijoje pripažintas Sovietų Sąjungai, kurią dabar yra pakeitusi

Rusija. Esą Lietuva, nedalyvavusi II D. kare, neturi teisės ir į Klaipėdos kraštą, priklausiusį Rytprūsams. S. Baburinui labiausiai rūpi Klaipėdos uostas Lietuvoje. Jis bijo, kad Lietuva gali įsijungti ir į Š. Atlanto sąjungą (NATO). Esą tada Klaipėda taptų karine šios organizacijos laivyno baze Baltijos jūroje. Iš jos būtų galima užblokuoti Rusijos karo laivyno bazes Kronštate ir Kaliningradu tapusiame Karaliaučiuje. Dūmos strategas S. Baburinai vis dėlto turėtų žinoti, kad Baltijos jūra Rusijos karo laivynui yra mašas, lengvai užrišamas siauru sąsiauriu tarp Danijos ir Švedijos bei Š. Atlanto sąjungos bazės Klaipėdoje. S. Baburinui rūpi tik Lietuvos išlaikymas Rusijos kontrolėje ryšiams su naująja Kaliningrado srities kolonija Rytprūsiose.

ATSTATYTA PAMINKLAS

Kupiškio rajono Šimonių miestelio centre jau atstatytas pilkas betoninis trisienės piramidės obeliskas, okupantų nugriautas pokario metais. Jį buvo pastatę Lietuvos šauliai, 1928 m. minėdami pirmąjį Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį ir prisimindami žuvusių kovų dalyvius.

KELIONĖ SUOMIJON BE VIZŲ

1997 m. lapkričio 2, Vėlinių dieną, pradėjo veikti prieš tris mėnesius pasirašyta bevizų kelionių tarp Lietuvos ir Suomijos sutartis. Suomija yra paskutinė Skandinavijos šalis, kurion nuvažiuoti Lietuvos piliečiams reikėdavo vizų. Panaši Lietuvos sutartis su Švedija ir Islandija pradėjo veikti nuo 1997 m. pavasario. Norvegijon ir Danijon lietuviai be vizų įsileidžiami jau keleri metai. Suomija turistams iš Lietuvos be vizų leis viešėti tris mėnesius. Norintiems ten dirbti ar pasilikti ilgesniais laikais reikės specialaus leidimo, kuris gaunamas Suomijos ambasadoje.

NAMO GRAŽINTI NELEGALAI

Lietuviškos žiemos nusigando Pabrados užsieniečių centre laikomi nelegalai. Taip dabar yra vadinami Lietuvoje sulaukyti dokumentų neturintys migrantai, iš Rusijos per Gudiją, Lietuvą ir Lenkiją bandę prasiveržti Vokietijon. Juos nugąsdino ne tik žiema, bet ir pradėti vedlių suėmimai. Be jų paslaugos tokia negali kelionė neįmanoma. Tad grįžti namo, staiga suradę dokumentus, nutarė 53 Pakistano ir 50 Indijos piliečių. Iš Pabrados jie buvo nuvežti Vilniaus oro uostan, kur jau laukė Lietuvos oro linijai priklausantis sovietinės konstrukcijos keleivinis lėktuvas. Spalio pabaigoje 103 nelegalų grupė, nusigandusi lietuviškos žiemos Ruklos stovykloje prie Pabrados, buvo nuskaidyta Pakistanan ir Indijon. Ši sūnų palaidūnų kelionė namo Lietuvai kainavo 400.000 litų. Tačiau ją suorganizavo Helsinkyje įsikūrusi Tarptautinė migracijos organizacija, nelegalų grąžinimui gavusi 200.000 dolerių iš JAV. Ruklos stovykloje dar liko 850 nelegalų. Didžioji jų dalis taipgi nenori politinės globos tiek šalčio ir sniego turinčioje Lietuvoje. Gautų JAV dolerių užteks dar vienam skrydžiui su namo grįžtinais nelegalais. Visiems išgabenti į jų kilmės kraštus reikėtų apie 2 milijonus litų. V. Kst.

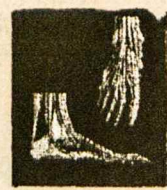
Išvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyms ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

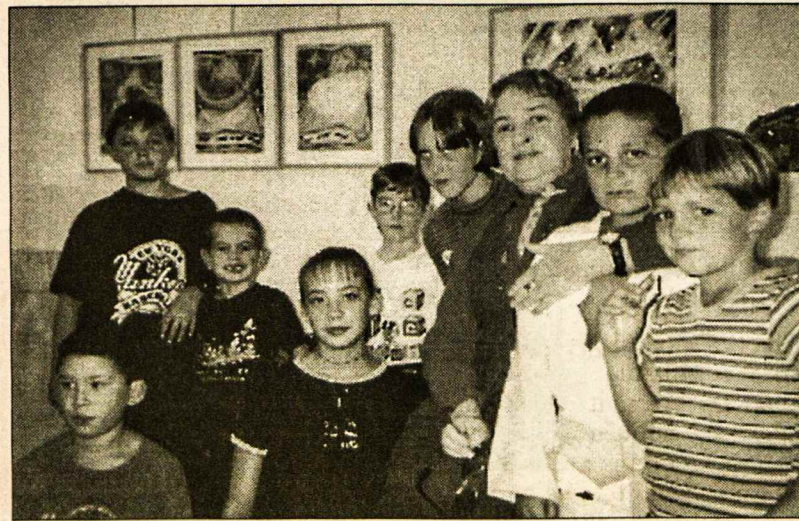
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7444

Dail. JONĖ YOUNG-KVIETYTĖ su Kalgario jaunimo grupe jos meno darbų parodoje 1997 m. rugsėjo 20 d. Nuotr. K. Dubausko

Hamilton, Ontario

DRAUGYSTĖS VAKARAS, įvykęs spalio 18 d. Jaunimo centro salėje, praėjo pakilio nuotaikoj. Programoje labai gerai pasirodė "Gyvataraš" atlikdamos tris šokių, Kepurinė, Subatėlė ir Malūnų. Publika nepagalėjo audringų plojimų. Šokių anglų kalba apibūdino Loreta Mačytė, akordeonu grojo Kazimieras Deksnys.

Vokiečių tautiniai šokiai buvo įdomūs ir gerai paruošti, ypatingai "Pikilius malūninkas", sukėlęs juoką. Vokiečių orkestras "Edelweiss" lankėsi nepagalėjo audringų plojimų. Šokių anglų kalba apibūdino Loreta Mačytė, akordeonu grojo Kazimieras Deksnys.

KL B HAMILTONO APYLIN-KĖS VALDYBA spalio 26 d. sukvietė visus naujus lietuvius ateivius į Giedraičio medžiotojų klubą. Suvažiavio nemažas būrys jaunų energingų ateivių. Bendruomenės pirmininkas pasveikino atvykusius ir pristatė valdybos narius. J. Krištolaitis padėkojo už atsilankymą, sukalbėjęs malda, kvietė visus vaišintis. Linksmi prabėgo popietė, skambėjo muzika, dainos, šokiai. Reikia tikėtis, kad jie įsijungs ir lietuvišką veiklą. Nemažas skaičius jaunų žmonių papildytų mūsų rečiau jancias gretas.

M. Biekšienė

PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS a.a. *Vytautas Krutauskas* atminimui aukojo: \$20 - Z. P. Sakalai; a.a. *Juozas Valevičius* atminimui \$25 - J. Pyragius.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja - PLV komitetas

J. G. SKAISTYS LIETUVOS BIBLIOTEKOMS lapkričio 12 d. per "Kairys Baltic Expediting" lietuvišką firmą pasiuntė daugiau kaip 1300 knygų (26 dėžes). Siunta buvo nukreipta į Biržų, Rokiškio ir Tauragės bibliotekas pagal suteiktas dr. Lino Balčiausko, dr. Jono Ginkaus informacijas. Į Tauragę pasiųsta M. Joniko iniciatyva. Padėką priklauso hamiltoniečiams už dovanotas knygas ir šaulių kuopai, apmokėjusiai persiuntimo išlaidas. Du kompleksai Lietuvių enciklopedijos dovanų R. Bulionienė ir S. Kačinskis. Pensininkai atidavė visas knygas iš klubo knygyno. Knygų aukojo: J. Remisat, A. Kybartas, dr. Vidugiris, P. Pyragius, P. Visbaras ir J. Pleins. Radijo programos vedėja L. Stungevičienė apie knygų vąj informavo visuomenę, M. Jonikas, A. Filipavičius ir E. Repšytė visokeriopai talkino. Korespondencijos pabaigoje kreipiamasi į "TŽ" skaitytojus ir klausia: "kur geriau

(persų priežodis)

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334
Fax: (905) 643-8980

- ◆ Siuntiniai ◆ Standartiniai maisto siuntiniai ◆
- ◆ Valiutos pristatymas į Lietuvą ◆

Paslauga garantuota. Pakvitavimai su gavėjų parašais grąžinami paštu.

Dėl informacijų skambinkite:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558

Leonui Balaišiui (514) 366-8259

Užsakymai dėl šventinių pristatymų priimami iki 1997 m. gruodžio 1 d.

KESTAS
Sukursiu gražų paminklą
pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,

Hamilton, Ontario L8L 5K8

Calgary, Alta

DAIL. JONĖ YOUNG-KVIETYTĖ, drauge su keliais kitais menininkais rugsėjo 19 - spalio 28 d. turėjo savo darbų parodą "The Collectors Gallery" patalpose. Paroda buvo gausiai lankoma ir dailininkė Young, susilaukė labai daug teigiamo įvertinimo. Beveik visi jos darbai buvo išpildyti žymių bendrovių arba pavienių asmenų. Jos tema buvo "Dangiškieji lygumų šunys (Celestial Coyotes). Jaunystė žaidžiančios spalvos skraidė šunelius meilės akiračio pūkuose, nuleidžiant juos į krūmokšnių slėnius prie giedro vandens, ir vėl veda šeimos bei draugystės keliais, kopia į kalnų viršūnes ir žiūrėdami į žvaigždes ir erdvę, lyg klausia "aš čia, o kas dar...?"

Rugsėjo 20 d. Kalgario lietuviškas jaunimas aplankė menininkę parodoje, kur buvo gera progą pasišneketi. Po to jaunimas įsijungė į šilagatvį dažymą. Mat tą dieną Kalgarije vyko meno šventė. Buvo džiugu matyti, kaip mūsų jaunuoliai pradėdavo savo piešinį trispalve. Miesto laikraščio korespondentui užklausk, kas tai yra, linksmai atsakė: "Oh, that's the Lithuanian flag!" Vadovų Alberto Stasiulio ir Nelės Astravienės veiduose matėsi pasididžiavimas jaunimo elgesiu. Popietė buvo užbaigta skaniais ledais.

A. STASIULIO VIENKIEMYJE rugsėjo 28 d. įvyko kalgariečių gegužinė. Oras buvo gražus, tačiau žmonių buvo nedaug. Loterija šį sykį buvo kitokio pobūdžio tuo, kad pusė surinktų pinigų gavo turintis bilietą su atitinkamu numeriu. Laimėjo Ged. Vyšniauskas. Laikas praėjo greitai, nes visi turėjo apie ką pasikalbėti.

DUBAUSKŲ NAMUOSE spalio 18 d. įvyko Kęstučio Dubausko pranešimas apie įvykusį IX-įj Pasaulio lietuvių seimo suvažiavimą Vilniuje. Buvo rodoma vaizdajuostė apie seimo atidarymą, partizanų žengimą į Vilnių ir jų minėjimą, Mindaugo šventę, prezidentūros rūmus ir t.t. Buvo atsakinėta į klausimus ir šiaip apibūdinta dabartinė Lietuvos padėtis. Kęstutis išbuvo Lietuvoje beveik pusantro mėnesio. Be Kauno ir Vilniaus, jis aplankė Ignaliną, Biržus, Mažeikius, Rygą, Jarmalą, Nidą, Kybartus, Alytų... Prieš pranešimą ir pertraukų metu tautiečiai galėjo pasižiūrėti į Lietuvos pašto ženklus, pinigus bei medalius. Senuosius Lietuvos pinigus ir ženklus rodė Alvydas Karlonas, o kiti buvo K. Dubausko. Vakaronė baigėsi skaniom vaišėm ir linksmom diskusijom.

KALGARIO LIETUVIŲ KLUBO SUEIGA įvyko spalio 26 d. Dubauskų namuose. Čia vėl galima buvo matyti tą ankščiau parengtą parodą. Vyko kalendoriaus paviekslų spalvinimo konkurso užbaigimo popietė. Buvo skiriamos premijos. Buvo supažinta su Trakų pilii istorija ir rodoma vaizdajuostė apie salos pilį. Vėl buvo nutarta išleisti Jaunimo kalendorių. Tema - Lietuvos žymieji sportininkai. Tam tikslui A. Stasiulis ir N. Astravienė kreipėsi prašydami pagalbos parūpinant šios informacijos. Ypač reikia nuotraukų.

Kęstutis Dubauskas

Niagara Falls, Ont.

ELENA KLIUČINSKIENĖ, rugsėjo 3 d. Lietuvoje mirusio bajoro Jonušo Kliučinskio brolienė, reikšdama užuojautą velionies žmogui, visiems giminėms bei artimiesiems, "Tėviškės žiburiams" atsiuntė žinių apie Kliučinskį šeimą. Visi velionies sesers sūnūs baigė aukštuosius mokslus. Salų dvaras Rokiškio rajone sugrąžintas. Velionis stipriai reikšė visuomeninėje veikloje nepriklausomybės metais, buvo šaulių s-gos narys, jaunaliuvių vadas, labai nukentėjo nuo sovietinių okupantų, bet išliko gyvas. Atsteigus bajorų sąjungai, buvo išrinktas jos garbės nariu.

Velionies brolis Tadas, Elenos Kliučinskienės vyras (miręs), buvo pasižymėjęs kaip dailininkas ir fotomenininkas, surengęs Lenkijoje savo darbų parodas, kurios labai gerai įvertintos. Velionies sūnus Valdas lankėsi ir Toronte, mirė, sulaukęs 61 m. amžiaus.

A.a. Jonušas Kliučinskis palaidotas 1997 m. rugsėjo 3 d. Petrašiūnų kapinėse. Jis buvo gimęs 1911 m. rugpjūčio 31 d. Salų dvare, Rokiškio rajone. Inf.

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Phm
□ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
□ Nemokamas vaistų pristatymas
□ Sveikatos priežiūros įrankiai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje labiausiai 1997 m. pasižymėjusiu lietuvių paskelbė gydytoją dr. Rimgaudą Nemicką už jo nenuilstamas pastangas ir darbą Lietuvos gyventojų reikalams. Labiausiai pasižymėjusio lietuvių žymuo jam bus įteiktas dr. Petro Kisieliaus vadovaujama me pokylyje gruodžio 14 d. muziejaus "Gintaro" salėje.

Lietuvių jaunimo centras Čikagoje ruošiasi šiemetinės keturiasdešimtmčio sukakties minėjimui. Oficialioji minėjimo dalis įvyks gruodžio 7, sekmadienį. Ji bus pradėta kun. Juozo Vaišnio, SJ, atnašautomis Mišiomis. Jose bus prisiminti šio centro rėmėjai ir veikėjai. Po Mišių bus padėtas gėlių vainikas sodelelyje prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo. Ten taipgi bus prisiminti mirusieji centro statytojai ir geradarai, išgudę šį lietuviškos išlaikymo židinį. Tada įvyks akademinė minėjimo dalis. Su Jaunimo centre nuveiktais darbais minėjimo dalyvių supažindins Irena Kiaučelienienė. Meninę programą atliks lituanistinės mokyklos jaunimo choras su kitais menininkais.

Britanija

Daugiau informacijos apie Britanijos lietuvių pateikia sumažintu dvisavaitiniu leidiniu tapęs "Europos lietuvis". Iš jo rugpjūčio 21 d. laidos sužinome, kad naujieji Lietuvių namai yra patogesniai Londono rajone, įsigyti akcinės LN bendrovės už paroduotus senuosius namus gautais pinigais. Naujieji Lietuvių namai iškilmingai buvo atidaryti 1997 m. liepos 19 d. Lietuvos ambasadoriaus J. Paleckio tardu žodžiu ir perkripta juoste. Tada kalbėjo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis, o Lietuvių namus pašventino iš Lietuvos atvykęs kun. V. Brilius, MIC.

Naujuosiuose Lietuvių namuose Londone jau įsikūrė DBLS ir LN akcinės bendrovės centras, "Europos lietuvių" leidykla ir savaitegalio mokykla. Informaciniame "Europos lietuvių" pranešime rašoma: "Apatinis Namų aukštas, susidedantis iš 3 kambarių, raštinės, priėmimų kanbario, salės-restorano ir virtuvės, skiriamas visuomeninei veiklai. Antaras ir trečias aukštas turi 14 miegamųjų kambarių, beveik visi su pilniais patogumais, ir sudarys viešbučio kompleksą. Kambariai pagrindiniai atremtuoti ir apstatyti geros kokybės baldais. Namai yra šviesūs ir patrauklūs ir atsilankiusiems sudaro malonų išpuodį. Belieka tik jais naudotis. Aišku, DBLS nariams ir LNB akcininkams su nuolaide". Iš "Europos lietuvių" įdėtos S. Štarkos nuotraukos betgi paaiškėja, kad trečiasis aukštas jau yra palėpė po stogu su trimis iš jos išsikišusiais langais. Naujųjų Lietuvių namų Londone adresas: Lithuanian House, 17 Freedland Rd., London W5 3HR, Great Britain.

Kun. dr. Stepono Matulio, MIC, knygą "Palaimintasis arkivyskupas Jurgis Matulaitis, MIC,

marijonų gaivintojas, 1909-1927" Nottingham 1997 m. išleido "Saltinis". Kaune ją platina Britanijoje lankęsis kun. Vytautas Brilius, MIC.

Latvija

Daugpilio ir Zarasų savivaldybės pasirašė kaimyninių rajonų bendradarbiavimo sutartį. Latvijos Daugpilis paprašė Lietuvos Zarasus atsiųsti lietuvių kalbos mokytoją. Mat Daugpilyje yra keiliolika pradinės latvių mokyklos klases lankančių lietuvių vaikų. Dabar kas savaitę Daugpilin važinėja Zarasų savivaldybės lituanistė Birutė Kajutytė su viena savaitine lietuvių kalbos pamoka tiems vaikams. Pasirašytoji sutartis apima bendradarbiavimą ūkinuose, socialiniuose, kultūriniuose ir net turistiniuose reikaluose.

Rygos lietuvių pagrindinės mokyklos atstovai dalyvavo Panevėžyje įvykusioje Aukštaitijos mokyklų teatro šventėje. Ją ten surengė vietinė Vytauto Žemkalnio gimnazija. Spektakliams buvo pasinaudota Lietuvos klijimo teatro repertuariniais veikaliais.

Karaliaučiaus kraštas

Vilniuje įvykusio Karaliaučiaus lietuvių pirmojo seminaro dalyviai džiaugėsi, kad juos dažnai aplanko svečiai iš Lietuvos su kultūrinėmis programomis, lietuviška spauda ir knygomis šio krašto lietuvių bibliotekėms. Tačiau buvo pasiraita, kad nacių laikais lietuviams labiau rūpinosi bei juos rėmė nepriklausomos Lietuvos konsulatų Tilžėje negu dabartinės Lietuvos konsulatų Karaliaučiuje.

Australija

Ona Vabalaitė-Baravykienė, aštuoniiasdešimt septynerių metų, anksčiau gyvenusi Sidnyje, mirė Brisbanėje gegužės 28 d. pas ją globojusį sūnų Leoną. Po gedulinio Mišių Brisbanėje velionė birželio 3 d. palaidota Sidnio Rookwoodo kapinėse šalia sūnaus Algio kapo prie lietuviško kapinių skyriaus. Laidotuvių apeigas atliko kun. P. Martūzas.

Eugenijus Henrikas Daujotas-Morgan, gimęs Kaune 1921 m. liepos 21 d., gyveno ir mirė rugsėjo 18 d. Sidnio Banksijos priemiestyje. Palaidotas rugsėjo 23 d. Woronoros kapinėse. Liko žmona Barbara, sūnūs Erikas ir Collin. V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%
santaukas2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%

PASKOLAS
Asmenines nuo6.25%
nekl. turto 1 m.5.60%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius2.50%
180 dienų indėlius2.75%
1 m. term. indėlius3.25%
2 m. term. indėlius4.00%
3 m. term. indėlius4.25%
4 m. term. indėlius4.75%
5 m. term. indėlius5.25%
(RRSP ir RRIF)
(Variable)2.50%
1 m. ind.3.25%
2 m. ind.4.00%
3 m. ind.4.25%
4 m. ind.4.75%
5 m. ind.5.25%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gynybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 ml. dol. ir Kanados valiđios iki \$60,000 sumos draudimu

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

DALIOS STANIŠKIENĖS poezijos knygos „Einu namo“ sutiktuvis 1997 m. lapkričio 9 d. Klivlande. Nuotraukoje autorė autografuoja knygas. Iš k.d.: L. Legar, V. Bučmienė, N. Balčiūnienė, S. Liupkevičius (iš Vilniaus)

Einant prieš tuometinę srovę

Pokalbys su Lietuvos kunigu A. J. Pasilausku, viešėjusiu Kanadoje ir besidarbuojančiu Vilkaviškio parapijoje. Jo nueitame kelyje atsispindi ir daugelio kitų keliai

– Kokioje šeimoje augote?

– Devynių vaikų šeimoje gimėme aštuoni berniukai ir viena sesutė. Lygiai kaip toje gruzinų patarlėje: „Kad tu būtum aštuonių brolių sesutė“. Užaugome penkiese. Tėvai buvo ypač religingi žmonės: gegužės mėnesiais giedodavome „mojines“, per spalį kasdien pirkioje suklaupę kalbėdavome Rožinį. Kadangi tėvelis laidotuvėse būdavo pirmasis giesmininkas, tai nuo mažumės jį sekiodamas, jau ketvirtos klasėje, išmokau traukti „antifonus“. Atsiradus daugiau „pipirukų“, mamytė liovėsi lankyti chorą, bet tėvelis giedojo ligi pat senatvės.

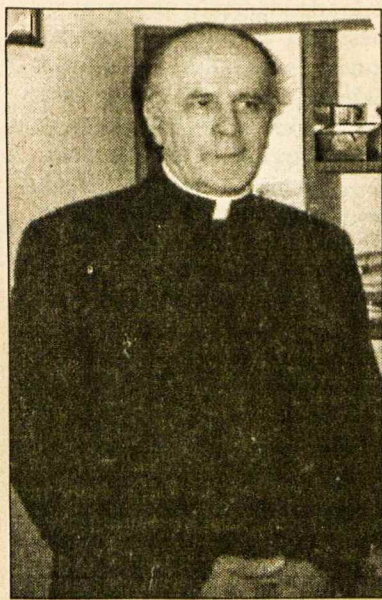
– Kas būdingiausia ir labiausiai išsidėtinanti einant prieš srovę?

– Kelias į kunigystę – pati ženkiausia mano gyvenimo gairė. Vyresnieji broliai pasakojo, kad būdamas trejų metų, įsilipęs į didžiulį alvų krūmą, būdavo tarsi kokia nedidelė progumėlė, „aukodavau šv. Mišias“.

Baigus pradžios mokyklą kaime, atėjė iš Rytų „vaduotojai“ sujaukė visą normalų gyvenimą. Todėl mano tėvelis, buvęs bankelio kasininkas, bijodamas, kad sovietinė mokykla neišauklėtų jo vaikų bedieviams, mokytiis toliau neleidė. Taip veltui prabėgo treji metai, per kuriuos kaime pabuvau laisvanešiu. Nuo paštininko kreipėsi išgelbėti jo atvažiavusi pas mus kviesti į savo vestuvės pusseserė. Suzinojusi, kad tėvelis mane neleidžia toliau į mokyklą, ji gerokai pabarė mano tėtų. Nuo tada pradėjau lankyti Vištyčio vidurinę mokyklą, kur beveik visa galva būdamas aukštesnis, penktaklasiam jau bemaž galėjau būti tėvu. Kaip tik tais metais mūsų parapijon buvo paskirtas naujas klebonas kun. K. Kačergius. Nors ir anksčiau jau patariaudavau prie altoriaus, bet prie šito kunigo nepaprastai prisirišau. O jis savo ruožtu pamilo mane. Atėjus šaltčiams, kelis mėnesius pagyvenau klebonijoje, kur varpininke dirbo tėvelio sesutė, mano teta, tad būdavo gerai pamaitintas ir prižiūrimas. Gyvenau visiškai šalia mokyklos, kurios mokytojai ir pats direktorius, sovietmečio terminais sakant, dar buvo „neatsikratę religinių prietarų“ – dar buvo tikintys žmonės: vakarais pas kleboną ateidavo „slaptose dėl žydų baimės“. Todėl ir man nieko nesakydavo, nes buvo mano pusėje. Visa ateistinė lava užgruvo tuomet, kai mokyklon buvo paskirtas aršus ateistas direktorius. Kun. Kačergius tuomet jau buvo išskeltas kiton parapijon, kur pas jį atostogas praleisdavau.

Reikėjo ir iš klebonijos išsikraustyti. Prasidėjo persekiojimas, pažymii mažinimas, sienlaikraščio satyriniame skyrelyje atsidurdavau tarp tų, kurie prie altoriaus klūpodavo – „rūpinavosi sielų išganymu“.

Baigus vidurinę mokyklą ir vis dar nepradėjęs ateistiškai mąstyti, prisiejo laukti 12 metų Religinių kultų įgaliotinio malonės. Per tą laiką praleidau ne vieną darbą. Tik 1970 m. po kelių pakartotinių Saugumo bandymų ir grasinimų, po pažadų gauti didžiausiose Lietuvos miestuose parapiją, būti išleis-

Kun. ALGIRDAS JUOZAS PASILAUSKAS, Vilkaviškio vyskupijos Gižų parapijos klebonas

Nuotr. K. J. Ambraso

tam į užsienį ir pan., pagaliau buvau priimtas į kunigų seminariją, kurią baigiau 1975 m.

– Kaip ir kada atsidūrėte Gižuose?

– Po primicijų Pajevonyje, nes tėviškės parapija buvo pasienio zonoje, į kurią įvažiuoti reikėdavo specialaus pasienio leidimo, buvau paskirtas į Prienų, paskui Vilkaviškį, kur dirbau kartu su dabartiniu Panevėžio vyskupu J. Preikšiu, ir Kalvarijon. Pirmoji klebonavimo vieta – Gižai, kuri man, jau sulaukusiam brandaus amžiaus kunigui, atitiko kaip kirvis kotą – norėjau savarankiškiau parapijoje tvarkytis.

– Kokie, Jūsų nuomone, opiausi ir svarbiausi vaikų ir jaunimo religinio auklėjimo uždaviniai Lietuvos kaime ir mieste?

– Jaunimas – mūsų ateitis. Todėl jį žiūrime su dideliu rūpesčiu ir viltimi, nes didžiulia jaunimo nemylė Dievo, nesimel-džia, nemyli tėvynės. Iš viso nesuka sau galvos dėl jos supulių, nes nuo mažumės jie buvo auklėjami kosmopolitiška, didžiosios sovietinės imperijos dvasia. Daugelis mūsų jaunuolių, susižavėję medžiaginėmis vertybėmis, pinigais, malonumais, nenori sąžiningai dirbti ir atiduoti tėvynei savo jėgų. Šitai atsitiko todėl, kad jaunimui stinga doros krikščioniško lietuviško idealo, pavyzdžio, tinkamo auklėjimo. Jie neturi į ką pasižiūrėti, neranda gyvenime, kuo galėtų sektis. Girdi ką ir kaip kalba jų tėvai: litas, doleris, prekybiniai sandėriai, atlyginimas ar net apgaulė ir melas. Juk obuolys nuo obels netoli rieda. Kaip tokioje aplinkoje gali išaugti idealistai jaunuoliai ir jaunuolės? Būsimieji religingi vyrai ir doros, ištikimos motinos? Jei nerandi kelių į jaunimo širdį, neturi dinio karščio, neturi kokių nors meninių, sportinių ar kitokių sugebėjimų, per kuriuos dar neretai gali rasti suartėjimo kelių su jaunimu, tiesiog su nerimu priverstas dairytis aplinkui, kaip tokiose ir panašiose parapijose kunigas gali darbuotis. Jo darbo vaisiai menki arba net lygūs nullui.

– Kaip galite apibūdinti savo ir dabartinio kaimiečio būitį?

– Kaimietis šiandien nusivylęs. Vyriausybė priešrinkiminius pažadus užmiršo, o sukaupius kelis tūkstančius rublių

kolchozų metais negailestingi bankų nasrai prarijo. Daugelis kaimo žmonių nūnai niekuo netiki ir mažai kuo pasitiki. Jei kuris netingi ir moka dirbti, neturi kur savo užaugintų vaisių, gyvulių ar javų parduoti. Rinkos užverstos užsienio prekėmis.

– Kokie kaimo klebono rūpesčiai?

– Nuo IV klasės užaugęs artimoje bičiulystėje su kunigais, mačiau, kokia karti duona laukia nusenuso kunigo. Nuo klebonystės pradžios norėjau atidėti bent vieną kitą rublį „juodai dienai“ – bent vieno kambario buteliui. Todėl nei prašmančių priėmimų, nei gimtadienių ar vardadienių nekėliau. Šitaip netekau draugų ir giminių. Galvojau, kad sulaukęs senatvės atsigriebsiu. O čia už tuos kelis sutauptus rublius dabar valdžia siūlo 130 litų. Taigi neužtektų net šuniui ar net būdai nusipirkti.

– Ką galite pasakyti apie savo miestelį ir mokyklą?

– Mūsų parapijėlė nuo seno garsėja laisvamaniškomis tradicijomis. Todėl negalėčiau sakyti, kad ji kuo nors daugiau nuo kitų skiriasi ar blogesnė už kitas. Ir čia turime gerų, nuoširdžių, tikičių žmonių, kuriais galima tik džiaugtis, jais pasitikėti ir jais remtis. Kai vidurinėje dirba tikintis direktorius, tokie būna ir jo vadovaujami mokytojai. Jei jie dalyvauja sekmdieniais pamaldose, yra tikintys ir praktikuojantys, kur kas lengviau tada ir su mokiniiais susitarti. Jiems reikia gero pavyzdžio, tinkamo tono ir elgesio.

– Kokį vaidmenį atlieka dabartiniai katechetiniai centrai? Mokyklų tikybos mokytojai ir visi katechetai?

– Katechetų darbas yra labai reikšmingas, jei šie dirba ne vien dėl lito. Maža naudoti duoda religijos pamokos, jei moksliviai su religija susiduria vien mokykloje. Jie tiek namuose, tiek ir kitoje aplinkoje turi būti skatinami šventadieniais dalyvauti pamaldose, gražiai ir dorai elgtis viešumoje, poilsio metu, keliuose. Jie turi giedoti ne tik mokyklose, bet ir parapijų choruose, mokėti elgtis prie altoriaus. Todėl nepaprasta žala, jei per televiziją mokiniai išgirsta garbingo dvasininko žodžius, kad vaikai į šventovę tempti nereikia. Vaikas pats į ją turi ateiti savo noru. Mūsų valstybė mat demokratine. Jei vaikai nenori, tegul ir neina. Taigi išsėina, jie žmogus nenori, tegul ir į darbą neina!

– Kaip atrodo Kanada, į kurią pirmą kartą pakliuvote?

– Kanada džiaugiuosi. Čia žmonės linksmi, mandagūs, bičiuliški, paslaugūs. Visur vienas kito mandagiai atsiprašinėja. Automobilijų vairuotojai tiek vieni kitus, tiek ir pėsčiuosius gerbia. Nėra garsių ir piktyčių, negrasinama kumštėmis. Ypač malonu gyventi pas vie-nuolius pranciškonus, rodančius svečiui pagarbą, pagalbą ir nesavanaudišką meilę.

– Ką norėtumėte pasakyti tiek savo parapijos, tiek ir užsienyje gyvenantiems tikintiesiems, vaikams, jaunimui?

– Niekadus nepasiduoti nu-

Negerk, broleli, negerk trečios... III

Med. dr. LEONARDAS POVILIŪNAS, Vilnius

Alkoholio kenksmingumas vaisiui

Nikotinas, patekęs į nėščios moters organizmą (rūkant, kramtant ar uostant tabaką), veikia vaisių žalingai – vaikai gimsta negyvi arba jų svoris 500 g mažesnis negu tų gimdyvių, kurios nikotino nevartoja. Alkoholio veikimas į nėščios moters organizmą kur kas pragaištingesnis.

Kartagenoje ir Spartoje jau navedžiams per vestuves drausta gerti vyną, nes buvo žinomas neigiamas alkoholio veikimas į palikuonis. Kaip ir daugelis pasaulyje gerų įpročių, taip ir šių draudimas ilgainiui buvo užmirštas, tačiau kai XVIII š. Anglijoje gausiai gamino džina, jo gėrėjams pradėjo gimti silpni, menki, protu atsilikę vaikai, tada prisiminta senovės kartaginiečių bei spartakiečių patirtis, kad dėl ligotų naujagimių kaltas alkoholis. Kur geriama, ten dažniausiai rūkoma, o kur rūkoma, ten dažniausiai vartojami svajalai, – o tai daro kartais ir nėščios moters.

Nėštumo metu besiyystančiam vaisiui tas alkoholio poveikis žalingas. O jei yra geriama ir rūkoma, tai veikimas vaisių dar žalingesnis. Jei to poveikio įtakoje embrionas dar nežuvo, tai vystosi vaisiaus sklaidos trūkumai. Vaisius atsilieka augime, augant išryškėja mažesnė galvutės apimtis, smegenyse nepilnai išsivysto didžiųjų pusrutulių žievė, išsiplečia smegenų skilveliai, išauga smegenų cistos, smegenėlių struktūros pakitimai. Vaikai augant, išryškėja protinis atsilikimas, neurologiniai požymiai.

Vėliau ryškėja tipiniai veidai, akių pakitimai: ausys nulūpusios, nosis trumpa su įdubusia nugarėle, į viršų nukreiptos šnervės, siauros lūpos, nesuaugę gomurys, neišsivystę apatinis žandikaulis, išgaubta apaugusi plaukais kakt.

Silpnosio poveikio įtakoje atsiranda širdies ydos, urogenitalinės sistemos pakitimai, skeleto iškraipys, epilepsija, įgimta silpnaprotystė, klausos ir regos nenormalumai. Tačiau ryškiausiai alkoholis pakenkia psichiką.

Pogimdyminiame laikotarpyje, kai alkoholių šeimos motinai reikia maitinti naujagimį krūtimi, nebūna pieno. Tai įvyksta dėl žalingo alkoholio poveikio į galvos smegenis, į hipofizę, kai negaminamas ar mažai gaminamas pieno gamyba skatinantis hormonas. Tas žalingas alkoholio poveikis persiduoda paveldėjimo keliu vaikams ir tolimiesiems aniams. Naujagimiams skaniausias, geriausias pasaulyje maistas ir vaistas yra motinos pienas, bet alkoholių vaikai ir šiuo atžvilgiu nusiskriausti. Jų motinų krūtys neduoda pieno.

Kas mėgsta alkoholių?

Blaivininku ar abstinentu

Popiežiaus ordinas Brazdžioniui

„TŽ“ redakcijoje gautas nuorašas laiško, rašyto Los Angeles arkivyskupo kardinolo R. Mahony ir adresuoto poeto Bernardino Brazdžioniui. Tame laiške pranešama, kad pastarąjį Šv. Tėvas Jonas-Paulius II pagerbė paskirdamas Šv. Grigaliaus (Gregoriaus) Didžiojo ordiną. Laiš-

tautėjimui ir materialiam ateizmui. Stebiuosi ir džiaugiuosi kai kuriais kanadiečiais lietuviais, varu atkeliavusiais iš gimtųjų namų. Jie čia taip jaučiai, gražiai įsikūrę, nuoširdžiai padeda Lietuvai. Jei šiandien rašytoja Žemaitė antrą kartą sugrįžtų Lietuvon, kažin ar nepakartotų anų, kadaise pasakytų garsių žodžių: „Lietuvon sugrįžai, Lietuvos neberadau“. Todėl telieka Lietuva širdyje ir gyvenime, – toks mano linkėjimas.

Kalbėjosi –

kun. K. J. Ambrasas, SJ

vadinamas visiškai alkoholinių gėrimų negeriantis žmogus. Literatūroje nurodoma, kad girtuokliai, tai tie žmonės, kurie išgeria per daug alkoholio. Jų gėrimo nesaikingumas pasireiškia arba dažnu pasigėrimu, arba dažno alkoholio vartojimo pasekmėmis. Jie yra ligoniai, juos galima išgydyti.

Nuolat svaigindamasis žmogus tampa priklausomas nuo alkoholio, negali jo atsisakyti. Gali keletą dienų jo nevartoti, bet visiškai jo negerti negali. Jį kankina alkoholio „bado“, vadinami abstinencijos simptomai. Tai svaigalų sukelti smegenų ar viso organizmo sutrikimai, alkoholio veikimo pasekmės, fiziniai ir psichiniai negalavimai. Toks žmogus jau alkoholis. Jis kenčia gastritą, cirozę. Trečdalis cirozės prieuolių baigiasi geltine. Maždaug pusė jų numiršta, kitiems gali atsirasti vandenligė ir kt.

Dar daugiau pakenkiama nervų sistemai. Atsiranda periferinių nervų uždegimas. Vėlesniame laikotarpyje svarbiausias abstinencijos simptomas yra drebulys. Kas ketvirtam alkoholiui su alkoholio „bado“ simptomais (po daugiadienio gėrimo) pasireiškia haliucinacijos. Po labai intensyvaus gėrimo (2-5 diena) alkoholiu drebulys gali pereiti į baltąją karštilę. Tada vyrauja baimė, ligonis labai sujaudintas, įbaugintas. Jis mato dideles juodas, išskėstais nagais prie jo sėlinančias kates, juodas muses ar panašius vaizdus, gali girdėti įvairius garsus.

Kartais, nors retai, nustojus gerti, dėl alkoholio trūkumo atsiranda polinkis spontanišms elektros iškravoms, sukeliančioms alkoholio smegenyse spazminį priepuolį. Jų metu ligonis netenka sąmonės.

Kartais baltos karštilgės metu, kai sąmonė aiški, atsiranda atminties netekimas, vadinama Korsakovo liga. Dar yra daug ligų, kuriomis alkoholis linkęs susirgti. Nuolatinis svaiginimasis alkoholiu sukelia jau anksčiau minėtą vadinamąjį kepenų suriebinimą, – cirozę, kasos uždegimą. Vartojantieji alkoholi (jie dažniausiai ir rūkoriai) susserga burnos, gerklų stemplės vėžiu.

Kiekvienas svaiginimasis negrįžtamai užgesina dešimtis ar šimtus tūkstančių galvos smegenų plėvės nervinių ląstelių, kurių vieta užima jungiamasis audinys. Atsiranda pirmalaukė sklerozė, sutrinka atmintis, dėmesys, prarandama savitvarda. Alkoholis yra progresuojantis ir negrįžtamas vyksmas, kuris baigiasi įvairių žmonių savybių mažėjimu, silpnėjimu, nykimu.

Alkoholizmas priskiriamas prie asmenybės patologijos. Geriančio alkoholio požiūriu artimi lytiniam pasitenkinimui, kurį aptemdo tik paralyžuojantis alkoholio veikimas. Vyriški seksualūs potraukiai mažėja. Alkoholio įtakoje išnyksta tik drovumas, varžymasis, nerimas, būkštavimas.

Šv. Grigaliaus ordinas buvo įsteigtas 1831 m. rugsėjo 1 d. pagerbiant šv. Grigalių Didįjį (mirė 604 m.), kurio gyvenimas buvo paaukotas Tikičinių Bendrijai ir visuomenei. Jūs nuopeltiną savo tarnavimą ir gyvų tikėjimą įteikite šv. Grigaliaus pėdomis ir tuo būdu užsitarnavote šį pontifikalinį pripažinimą“.

Šiuo metu minėtą ordiną gavusių yra 69. Ordino įteikimo išskilmės numatytos 1998 m. sausio 11 d. Šv. Pranciškaus Salėziečio šventovės Los Angeles mieste. Priėmimas su vaišėmis – „Sheraton Universal“ viešbutyje. Inf.

1997 m. lapkričio 2, sekmadienį, Romoje buvo prisiminti mirusieji. Campo Verano kapinėse stovi graži lietuvių koplytėlė. Joje po grindimis yra 5 metrų gilumo krypta, kurioje palaidoti: vysk. V. Padolskis, prel. K. Šaulys, prel. Z. Ignatavičius, prel. J. Končius, prel. J. Buikis, prel. V. Mincevičius, dijak. Liškauskas, buvęs Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto S. Girdvainis ir seselė Eulalija. Čia 4.30 v.p.p. susirinko būrys lietuvių ir dalyvavo Mišiose, kurias atnaujo Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. A. Bartkus, vicerektorius prel. K. Dobrovolkskis, dvasios tėvas prel. S. Žilys, kun. V. Aliulis, MIC, ir iš Lietuvos kunigai, kurie šiuo metu studijuoja Romoje. Dalyvavo ir lietuvaitės seselės kotrynietės, kurios aptarnauja lietuviškąją kolegiją ir „Villa Lituania“. Jos gražiai giedoja per Mišias. Taipgi dalyvavo ir dauguma lietuvių, šiuo metu gyvenančių Romoje. Pamokslą pasakė prel. S. Žilys. V.S.

Kelionės įspūdžiai LIETUVA IŠ ARTI I

JUOZAS ŽYGAS, Čikaga

1996 m. vykau į Lietuvą gegužės mėn. gale. Bet tuomet oras buvo šaltokas ir teko gerokai pašalti. O Palangoje birželio mėn. antroje pusėje net padrebėti. Tad šiemet vykau mėnesiu vėliau, bet šalto oro vis tiek neišvengiau. Lietuvoje viešėjau penketą savaitę ir automobiliu apvažiėjau apie 3500 km. Turiau pastebėti, kad kaimuose neteko lankytis. Tad mano kaimų įspūdžiai, jeigu tokie bus, tai tik pro automobilio langą.

Pasaulio nesu apkeliavęs, bet šiek tiek teko pakeliauti. Tačiau lankantis Lietuvoje, ypač Vilniuje, jausmas yra skirtingas. Nes kiekviena gatvė, gatvelė, senamiesčio kiemai, aikštės ir skverai yra neatjungiami dalis mūsų istorijos. Paskutiniąjį kardinolui katedros požemiuose ir Valdovų rūmų griuvėsiuose nukėlė Vilniaus pradžią į mindauginius laikus, o gal dar net ir seniau.

Norint suprasti tai, ką Vilniaus senamiestis mums pasakoja. Reikia akis užmerkti ir savo svajonėse į jį praeitį sugrįžti. O jo praeitis didelė, garbinga ir turtinga. Jo garsas ir turtai daugelį vilijio. Ne tik pirklius, menininkus ir architektus, bet ir gausias plėšlę, kurie į plėšę, naikino ir degino. Bet Vilnius išliko. Gražus ir nepakartojamas. Išliko savo šventovių bokštų ansambliuose, rūmuose ir senamiesčio gatvėse. Tave plėšė: kazokai, švedai, prancūzai ir vokiečiai, bet Tu likai!

Jeigu taip pagalvoję ir nusi-teikę pradėsimės su senamiesčiu susipažinti, tai jis kiekvieną dieną parodys kažką naujo ir nematyto. Bet jeigu per jį skubėdami ir į kavinaites bei šilagatvių prekybininkus besidairydami prabėgsime, – tai Vilniaus senamiesčio taip ir nematysime. Šiais metais daugiausia vienas ir neskubėdamas vaikščiojau, tai daugiau teko ir visko pamatyti. Taip pat norėjau ir daugiau nuotraukų padaryti. Ne tik tokių, kurios yra visur matomos, bet ir apleistų užkampių. O norint ir nuotraukas parsivežti, reikia žinoti, kad kai kuriuos pastatus galima fotografuoti tik ryto saulei esant, o kitus 3-4 v.p.p. (vasaros metu). Aušros Vartų koplyčiai fotografuoti reikia popiečio saulės, tas pats taikytina ir prezidentūros rūmams. O Aušros Vartų išorinė, gnymosi siena, – priešpiečio metu. Norintems fotografuoti prie seimo rūmų, Neries pusėje, esančius barikadų likučius reikia laukti 4 v.p.p. Filmus aiškina ir nuotraukas padaro per 2 val. „Kodak“ parduotuvės, kurių Vilniuje yra užtenkamai.

Senamiestis gražėja

Didžiausi atstatymo darbai – tai prezidentūrai skirtų pastatų atstatymas. Visas kompleksas, mano manymu, apima apie du trečdalius čikagietiško bloko. Šalia buvusios rotušės buvo baigiamas tvarkyti didelis pa-

statas, kur bus SAS – „Radison“ viešbutis. Taip pat, man Vilniuje bebūnant, buvo rimtai pradėti Signatarų namų (kur buvo pasirašyta Vasario 16 deklaracija) kapitaliniai atstatymo darbai. Šv. Kotrynos šventovė, kurios bokštai ir praėjusią vasarą buvo pastoliais apstatyti, nors ir lėtai, bet yra tvarkoma. Bernardinų šventovė taip pat su pastoliais, bet, keletą sykių praėjus, dirbančiųjų nesimaitė.

Yra labai daug buvusių gražių pastatų, pro kuriuos yra pavojinga praeiti. Jų balkonai vos laikosi ir plytos ar cemento gabalai vos nekrenta. Įvairios absidos, arkos ir kitokios mūro ar akmenų puošmenos kiekvienu momentu gali ant galvos nukristi.

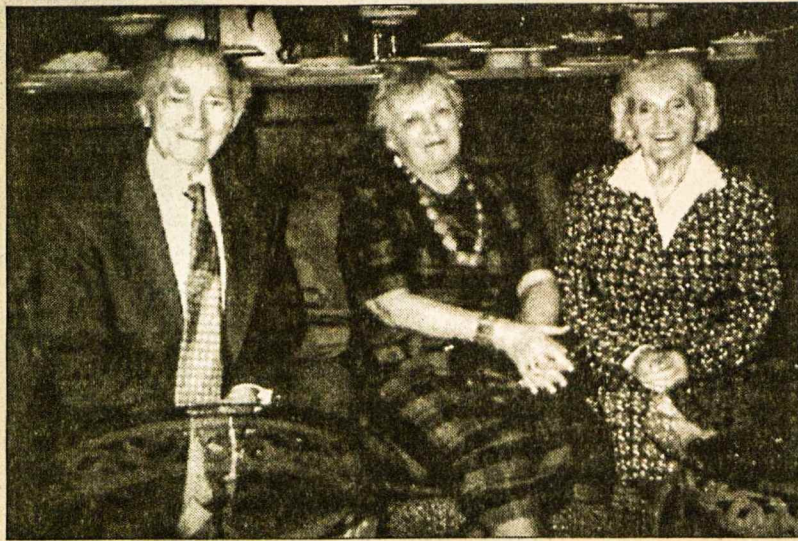
Yra ir blogų vaizdų

Tai tose vietose, kur turistai daugiausia lankosi, – sėdi elgetos ir net vaikai. Aušros Vartų tarpvartėje, vienoje pusėje, pardavinėjamos įvairios devonaliijos ir suvenyrai, o kitoje – elgetos. Geriausiai atsimeu gana didelį kartoną su įrašu: „Šiandieną aš dar neėdęs“. Prie jo gulėjo šuo ir padėta kepurė. Pro vaikus ir šunis negaliu praeiti lito kito nepalikęs. Ne mano reikalas spręsti, kam duoti ir kam neduoti. Gerai susitvarkiusiose kraštuose elgetų nėra! O Lietuvoje jų visuomet buvo ir galbūt ateityje bus.

Kai aš tokiu klausimu su pažįstamais pakalbui, tai dažniausiai gatau atsakymą: elgetų visur yra. Deja, šį sykį galiu atsakyti, kad šios kelionės metu buvau Rygoje ir Kopenhagoje, bet miestų centruose elgetų nemačiau. Tiesa, Rygos pačiame centre mačiau 4 asmenų – gatvės muzikantų grupę. Panašių mačiau ir Kopenhagoje. Bet tai ne sėdinčios apsisikmalavusios bobutės, mažai vaikai ar net šunys. Šuo ir tasi – neturi normalaus šuniško gyvenimo.

Prie užrakintų durų

Gaila, kad Šv. Kazimiero šventovė, kuri yra Vilniuje viena iš svarbesniųjų, turistams yra beveik neprieinama. Aš pernai Vilniuje praleidau apie trejetą savaitę, beveik panašiai ir šiemet, bet jį vidų įeiti neteko. Aušros Vartų koplyčia atidaryta, taip pat prie jos esanti Karmelitų ir greta jos Šv. Dvasios šventovė atidaryti. Šv. Kazimiero šventovė – lyg bunkeris su užrakintomis durimis. Tiesa, yra ant durų raištelis: „Bažnyčia atidaryta 16-18.30 val.“ Bet turėčiau įterpti, kad 17.30 val. būna pamaldos. Tad turistams, jeigu jie būtų, tėra skirta tik 1.30 val. Deja, turistų tuo metu nebėra! Turistų 2-3 autobusų beveik visuomet galima matyti. Jie atsiranda apie 9.30-10 v.r. ir vėliausiai 15 v. dingsta. Kur jie išvyksta, nežinau. Manyčiau, kad Vilniaus viešbučiai ir jų kainos – turistų nevilioja. Lenkai, kurių visuomet daug yra, gal į Suvalkus ar dar toliau važiuoja. O vokiečiai gal į Rygą, kuri vokiečiams yra artimesnė. (B.d.)

Susitikimas Los Angeles mieste. Iš kairės: poetas Bernardas Brazdžionis, muzikė ir labdaros veikėja Gražina Landsbergienė, Aldona Brazdžionienė

Tarp muzikos ir pareigos

Pokalbis su GRAŽINA RUČYTE-LANDSBERGIENE Amerikoje

1997 m. lapkričio 1 d. Santa Monikoje, Kalifornijoje, įvyko graži sueiga paremti kandidatui į Lietuvos prezidentus prof. Vytautui Landsbergiui. Sukvietė konservatorių veikėjas Albinas Markevičius labdarininkų Emilio ir Julijos Sinkių rezidencijoje. Ten buvo suaukota arti 60,000 dolerių, kurių daugiau kaip pusė atėjo iš Sinkių šeimos. Antra stambiausia aukotoja – Albino ir Vitos Markevičių šeima.

Į sueigą ("fund raising") buvo pakviesta ir atskraidinta iš Vilniaus prof. Vytauto Landsbergio žmona Gražina. Teko maloni proga su ja privačiai pasikalbėti. Tai įdomi asmenybė, ir tai ne vien kaip prezidentinio kandidato žmona.

Gražina Ručytė-Landsbergienė yra pianistė, dabar ir muzikos profesorė, Vytauto Landsbergio labdaros fondo pirmininkė, daug dirbanti našlaičių ir ligotų vaikų globoje.

Viešnia pradžioje pastebėjo: rašyti reikia tiksliai ir teisingai. Taip ji ir atskirino. Užtat iš anksto atsispausau p. Gražiną ir skaitytojus, jie būsiu atsakymų kai kur pilnai nesupratusi ar nesuskubusi tiksliai užrašyti.

– Jūsų tėvų kilmė – ūkininkai, valdininkai?

– Gimiau Anykščiūose. Tėvas Pranas Ručys – džiukas iš Balbieriškių, mama – Agnė Ručienė – žemaitė, baigusi pienininkystės kursų, dirbusi Anykščiūose. Buvome penki vaikai, aš – antroji. Vyriausias brolis Vytautas išvyko Kanadon ir ten mirė. Tėvas, šeimos vargū sumažinti, buvo išvykęs į Ameriką. Dirbo siuvykloje, susitaupe, grįžęs investavo į pramoninių prekių parduotuvę. Vėliau taip šeima pasiskirstė: tėvas dirbo Anykščiūose, o mama su vaikais – Panevėžyje, kur mes, vaikai, ir mokėmės. Mat prie Panevėžio buvo ir mūsų ūkelis. Ten visi dirbome. Aš esu dirbusi visus ūkio darbus. Vaikus leido visus į gimnaziją.

– Vėliau tapote tremtiniais – ar dėl to, kad tėvas Amerikoje buvęs, ar kad nuosavybių turėjote?

– Kas gali žinoti? Ne ypatingai turtingi buvom, tik visi dirbdami gyvenom neblogai.

– Iš kur paveldėjote muzikinius gabumus ir kaip artėjote į muzikos profesiją?

– Tėvelis turėjo gerą balsą. Amerikoje dainavo Miko Petrausko chore. Mama visada labai mėgo muziką ir visus vaikus mokė muzikos bei dainavimo. Aš, būdama dar maža mergaitė (8 m.), jau akompanavau vyrų chorui. Vokalistė nebuvau.

– Kaip ištiko jūsų šeima ši nelaimė – sibirinė tremtis?

– Nuo Panevėžio už 15 km ūkis. Tai tarp jo ir Anykščių bei Panevėžio 1941 m. išsislapstėme. O 1948 m. kaimynai mamai pranešė: "Tavo vyrą veža!" Tėvelis mat buvo nuvykęs į Anykščius... Spėjau, kad mama turėjo kiek aukso – puolė prie komunistų pareigūnų... Jį paleido.

Man pavyko baigti gimnaziją. Gavau atestatą, išvykau studijuoti muzikos į Kauną. Ir 1949 m. mums buvo lemtingi:

tėvas atvykęs buvo iš kaimo į miestą ir visus Panevėžy (kaip "buožes") suėmė. O mane paėmė iš Kauno konservatorijos, vos pusę metų studijavusią. Į Sibirą vežė visą mėnesį. Pilnas sunkvežimis tremtinių sutikom Velykas su dviem kiaušiniiais iš viso... Nuvežė į Baikalo salas žvejybai. Medžių rovimas... Tinklai... Žvejybos darbas be galo sunkus... Įtrintos, skaudžios rankos ir kojos... Dirbome sunkų vergų darbą.

– O kaip Jums pavyko iš ten artėti į muziką?

– Kad ir sunkiai dirbdamas, jaunimas norėjo pasilinksinti, pašokti. Priprašė brigadininką, kad leistų man pagroti. Taip styginių muzikantų Sibire mane įgalino lengviau išsilaikyti, užsidirbti – net galėjau padėti jaunesniam broliui mokytis. Nuo 1951 m. pradėjo leisti ir tremtiniais mokytis. Įstojau Irkutskę į muzikos mokyklą. Po dvejų metų ją baigiau. Nuo 1954 m. jau buvo įmanoma bent slapčia pajudėti... Sverdlovskę gavau pasą, dirbau muzikos mokytoja. Bet buvome stebimi – reikėjo tremtiniais kas mėnesį registruotis. (Ten studijavo ir tremtinys-solistas Vincentas Kuprys). Sugulvojom 1957 m. parvažiuot į Lietuvą. Mane priregistravo Vilniuje studentų bendrabutyje, o brolis ir sesuo ištisus metus nebuvo priregistruoti, slapstėsi. Aš studijavau. 1959 m. baigiau konservatoriją Lietuvoje ir iki 1985 m. dirbau Operos ir baletu teatre akompaniatore.

– Šiame viešose pokalbiuose ("Liet. aide", "Dienovidy") kalbate apie savo vyrą prof. Vytautą Landsbergį, apie jo darbus. Taip pat "Dienovidy" pasisakėte esanti visuomenininkė, dirbanti labdaros srityje. Kuo pati save laikote – daugiau menininkė ar visuomenininkė?

– Noriu atlikti visas man skirtas pareigas, tačiau būti vien visuomenininkė – man svetima. Žinoma, nori padėti žmonėms, ir malonu pabūti su globojamais. Jau septyni metai dirbu su neigaliais vaikais (aklais, kurčiais ir kt.), su našlaičiais. Ši veikla nemažėja (ypač veikiant Vytauto Landsbergio fondui). Didelė man satisfakcija būti su nuskriaustaisiais, juos pažinti, spręsti jų problemas. Darbas su našlaičiais ir ligotais, ypač su dr. Albinos Prunskienės pagalba, yra plati moralinė ir medicininė sritis. Be to, Vytauto Landsbergio fondas auga, mes patys kasmet pridėdam, turime globojamų apie 200 neigalių vaikų ir našlaičių.

– Viename pokalbių apie labdaros sritį minite Dagmarą Ručys. Ar tai Jūsų gimnaitė?

– Tai mano brolio žmona-mokytoja, daug padedanti mums.

– Grįžkime prie muzikos. Esate kompozitorė ar pianistė-interpretatorė?

– Kompozicijų nėrašau.

– Bet reikia kūrybingumo ir koncertuojant, ar ne?

– Pianistui reikia pirmiausia žinių ir geros orientacijos.

“Aukuras” keliauja per Lietuvą

Išstvermingasis Kanados lietuvių mėgėjų teatras “Aukuras” su išeivijos rašytojo Vytauto Alanto komedija “Anapus uždangos” 1997 metų vasarą aplankė daugelį Lietuvos miestų

MARIJA KALVAITIENĖ, Hamiltonas

Su skaičia saulute ir šypsenomis veiduose Hamiltono dramos teatras “Aukuras” keliauja per Lietuvą.

1997 m. rugpjūčio 12 d. aukuriečių būrelis – režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė, aktorės Danutė Kudabaitė, Marija Kalvaitienė, Alina Žilvytienė ir Vytautas Taseckas su Vytauto Alanto 3 veiksmų komedija “Šiapus uždangos” išvyko me gastrolėms į Lietuvą. Toronto oro uostą paliko-

– Be to, esate muzikė-pedagogė?

– Taip. Galima sakyti – esu pedagogė. Muzikės profesiją įsigijau valios jėga – užsispyrimu. Turiu žinių ir nemažą patirtį, jau aštunti metai dėstau konservatorijoje – akompanavimą. Bet mėgstu rengti naujas programas ir su vokalistais.

– Bet tai jau kūryba?

– Žinoma, tai jau muzikinė kūryba. Priimu kvietimus į rečitalius, pasirenku kūrinus... Šiais metais jau esu stambias programas parengusi. Dirbu ir su kitais muzikais: akompanuoju su vokalistais pasitardama, pakoreguodama. Deja, aplinkybės nėra palankios. Dėl laiko stygiaus (gaila!) mažėja koncertiniai renginiai.

– Ar šeimos rūpesčiai neužgožia muzikos?

– Šeima labai svarbu. Mūsų du vaikai, šeši vaikaičiai – didelis mano rūpestis ryšium su Lietuvos ateitimi. Kaip ir mano vyras, pamilau meną, mėgstu skaityti. Tik dabar laikas ribotas. Bet muzika – tai mano profesija.

– Vieniame viešų pokalbių esate sakiusi, kad vyrai dėkinga už meno kūrinių pažinimą.

– Taip, grįžusi iš Sibiro ne ką težinojau iš dailės pasaulio. Dabar jau esame drauge apie 40 metų, ir vyro bei mano pomėgiai suartėjo. Tiesa, iš profesijos abu muzikai, bet mėgstame ir dailę ir knygas.

– Dovanojote man naująją savo vyro knygą “Lūžis” (jo politinė biografija). Įžvalgiai ir nuoširdžiai parašyta gražia kalba, lyg geriausio žurnalisto ar net beletristo. Tai išgyvenimai Lietuvos ir Jūsų vyro, kaip ryškiausio ir lemtingo politiko bei vadovo, keliaujant į visų trokštamą nepriklausomybę! Kuo šiuo metu gyvenate – viltimi ar baime dėl Lietuvos ateities?

– Tai tik skausmingas laukimas, nerimas. Ne baimė. Lietuviai drąšūs. Be to, esu tikinti. gerai pažįstu bei pasitikiu savo vyro darbais bei jo vizija... Mes tikime ateitimi ir visi dirbame, kad pasiektume tai, ką tikime.

– Dekodama už pokalbį linkiu Jums abiem sėkmės muzikinėje kūryboje, labdaroje, o visų labiausiai – nepavargstant vesti Lietuvą į sėkmingą ateitį.

Kalbėjosi rašytoja – Alė Rūta

me 12 v. nakties. Londoną pasiekė sekančios dienos 12 v. Oro uoste teko palaukti 4 valandas. Pasivaikščiojome po parduotuves, nusipirkome suvenyrų, ir atėjo laikas skristi į Vilnių.

Visuomet maloniai nuteikia erdvas Lietuvos lėktuvus, puikus patarnavimas, lietuvių kalba, lietuviška muzika. Vilniaus oro uoste mūsų laukė būrys giminių ir mieli šiaulių dramos teatro aktorai su direktorium Antanu Venckumi. Jiems ilgai teko laukti.

Lipdama laiptais žemyn į salę, kur visi mūsų laukė, mūsų miela režisierė E. Kudabienė, nepastebėjusi dar vieno laipto, žengė ir visu smarkumu atsitrenkė į stiklo sieną. Jai į pagalbą atskubėjo oro uosto tarnautojai, nuvedė į pirmos pagalbos kambarį. Labai susirūpinę globėjo ir stengėsi jai padėti. Pagaliau, kai mes jos sulaukėme, kaktose jau buvo išaugęs didelis guzas.

Po ilgo laukimo šiauliškiai atidarė šampano butelius, šokoladinių saldinių dėžes, ir ten pat, oro uosto aikštėje, mus visus vaišino. Po vaišių šiauliškiai išvyko atgal į Šiaulius, o mes pasilikome keliom dienom paviešti pas gimines.

Teatrų draugystė

Draugiški santykiai tarp šiaulių ir “Aukuro” teatrų užsi-mezgė 1990 m. “Aukuras” savo 40 metų veiklos sukakties proga su Toronto “Aitvaru” gastroliauvo po Lietuvą su Antano Rūko komedija “Bubulis ir Dundulis” ir Vytauto Alanto “Aukštadvaris”. Vaidino Šiauliuose, Kaune, Vilniuje, Panevėžyje, Rokiškyje ir Klaipėdoje.

“Aukuras” pakvietė šiaulių dramos teatrą atvykti į Hamiltoną su Tumo Vaižganto veikalu “Dėdės ir dėdienės”.

Po šių gastrolių 1992 m. E. Kudabienė ir Marija Kalvaitienė buvo pakviestos dalyvauti kartu su šiaulių dramos teatro aktorais Sofijos Čiurlionienės veikal “Pinigėliai”. Spektaklis buvo skirtas E. Kudabienės 70-mečiui paminėti. Jubiliatė “Pinigėliuose” sukūrė pagrindinį vaidmenį. Su didžiulių pasisekimu vaidinimas buvo rodomas Lietuvoje, taip pat Kanadoje bei JAV-se šiaulių dramos teatro antrą kartą lankantis už Atlanto. Ir štai šiomet “Aukuras” vėl kviečia žiūrovus pamatyti Vytauto Alanto 3 veiksmų komediją apie meilę “Šiapus uždangos”.

Aukuriečiams talkino šiaulių dramos teatro aktorai Edvardas Pauliukonis ir Gražvydas Udrėnas. Šį kartą su veikalu aplankėme Klaipėdą, Palangą, Panevėžį, Alytų, Marijampolę, Rokiškį, Tauragę, Telšius, Biržus ir Šiaulius. Laikraščiai mirgėjo nuotraukomis, reklamomis, straipsniais: “ ‘Aukuras’ Lietuvoje vėl laukia savo gerbėjų” (“Vakarinė Palanga”), “I šiaulius atvažiavo Kanados lietuvių dramos trupė ‘Aukuras’” (“Šiaulių naujienos”).

Sutiktuvs šiauliuose

Rugpjūčio 15 d. turėjome atvykti į Šiaulius. Prie šiaulių teatro rūmų jau laukė teatrovadovė, aktoriai, mūsų globėjai, reporteriai, fotografai. Buvome maloniai, šiltai sutikti, apdovanojami gražiomis puokštelėmis gėlių, nuoširdžiai sveikinami, vaišiniai. Skristėms kur kas buvome apgyvendinti pas savo mielus šeiminius.

Šiauliečiai suplanavo išvyką į gamtą – gegužinę. Ten į Jurgio Cepulio vasarvietę privažiavo daug svečių. Buvo šilta, saulėta diena. Vieni maudėsi šiltame ežere, kiti plaukiojo valtėlėmis, žaidė krepšinį, tinklinį, tretį ėjo pasivaikščioti po mišką. J. Cepulis visus vaišino šašlikais, keptais ten pat židinyje ant žarijų. Mėsa suvarstyta ant iešmų ir dažnai laistoma prancūzišku vynu. Šeiminius mums vis aiškino, kad šią kepinimo procedūrą gali atlikti tik vyrai. Reikia žinoti, kada iešmus sukinėti, kada šašlikus aplaistyti vynu, kada ugnį prigesinti... Darbščios šiaulių moterys ruošė užkandžius, vaišino su nepaprastai skania juoda duona, lietuvišku sūriu, šviežiu bičių medumi, įvairiausiomis daržovėmis, vaisiais, kurių šiomet taip gausiai užderėjo, šaltais gėrimais. Po lietuvišku dangum buvo taip gera, gera.

Netrukus mūsų vaišingas šeiminius sumaišė kibire cementą, išliejo plyteles prie židinio ir aukuriečiai jam žinome savo viešnagę išpausdami į cementą delnus, rankomis išrašydami “Aukuras 1997”.

Muzikui Romui Lukošui akordeonu palydint, skambėjo dainos, ir niekas nenorėjo skirstytis.

Repeticijos

Sekmadienį po šv. Mišių gražioje šiaulių miesto katedroje, papietavę, rinkomės į teatrą pirmą repeticijai. Truputėlį jaudinomės, nes mums talkino du šiaulių dramos teatro aktoriai – Saulius Pauliukonis ir Gražvydas Udrėnas. Jie profesionalai, o mes – mėgėjai. Tačiau visų nuotaika buvo gera, ir repeticija neblogai praėjo. Tikėjome, kad per tris dienas nugalėsime visas kliūtis ir veikalas bus paruoštas gastrolėms.

Vakarais, kad atsipalaiduotume nuo įtempto darbo, šiauliečiai mums pasikviesdavo į savo namus. Repetavome nuo ryto iki vakaro, saulutė išvysdavome tik išėję iš teatro pietauti.

Trečią dieną įvyko generalinė repeticija – su grimu, apranga, muzika. Režisierė savo darbą atliko. “Šiapus uždangos” jau surežisuota, paruošta gastrolėms.

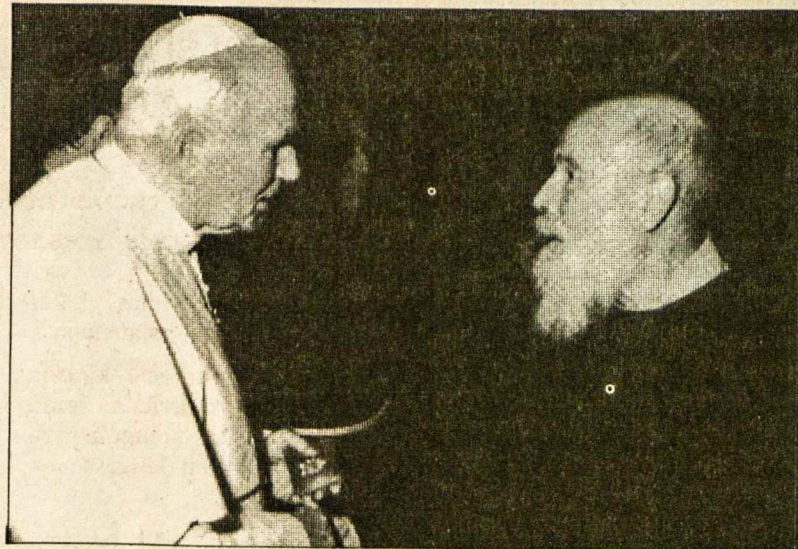
Klaipėdoje

Rugpjūčio 21 d. – pirmasis “Šiapus uždangos” spektaklis Klaipėdos miesto teatre. Iš šiaulių išvykome su teatro autobusiuku “Latvija” ir per 2,5 val. pasiekėme Klaipėdą. Teatro rūmai gražūs, erdvi, su visais patogumais, ne taip kaip mums išeivijoje tenka vaidinti parapijų salėse.

Prieš spektaklį dar turėjome laiko pavaikščioti po miestą. Oras nuostabus, šilta saulutė kepina, žmonių daug, visi kažkur skuba.

Jaudinomės, bet vos tik pradėjome vaidinti pasigirdo juokas. Prajuokinom! Puiku! Ir toliau spektaklis praėjo puikiai. Po vaidinimo gausūs plojimai, sveikinimai, gėlių puokštės. Šį kartą žiūrovais buvo Klaipėdos dramos teatro aktoriai Eglė ir Darius Meškauskai, kurie pernai su aukuriečiais vaidino Kanadoje ir JAV “Petra Kurlmėlį”.

Po spektaklio nakvynėi išvykome į Palangą. Buvo vėlyva naktis, bet Palanga dar nemiegojo. Žmonės vaikščiojo gatvėmis. Iš valgyklų, restoranų, kavinų sklido linksma muzika. Viliojo ir mus pasėdėti tokioje užburtoje nakties vėsumoje, tačiau nuovargio nugalėti grįžome į savo kambarius pailsėti. (B.d.)

A. a. kun. KONSTANTINAS GULBINAS, vienuolis kapucinas, gyvas būdamas aplankė Šv. Tėvą JONĄ-PAULIŲ II Romoje

Niekad negrįšim atgalios...

A.a. kunigas kapucinas KONSTANTINAS GULBINAS, baigęs savo gyvenimo kelionę Vokietijoje

Pasklido žinia, kad Vokietijos lietuviams uoliai tarnavęs kun. K. Gulbinas atsisveikino su šiuo pasauliu 1997 m. spalio 15 d., palaidotas spalio 22 d. Oberhausen-Sterkrade vienuolių kapucinių kapinėse. Jo laidotuvsė dalyvavo lietuvių sielovados direktorius Vokietijoje prel. A. Bunga, Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas su grupe mokinių, vienuoliai kapuciniai ir gausus lietuvių būrys. Visi jie išlydėjo velionį poeto B. Brazdžionio žodžiais:

Visam pasauliui aidi skaudūs mūsų žingsniai

Visų šalių visų dienų visuos keliuos - Artyt vis prie mirties atverto slenksčio

Ir niekad niekad atgalios.

Velionis gimė 1919 m. birželio 3 d. Juodėnuose, Lietuvoje. Baigęs pradinį ir iš dalies vidurinį mokslą įstojo į kapucinių vienuolyną Plungėje, 1936 m. rugpjūčio 29 d. Ten tęsė vidurinį mokslą, ruošdamasis kunigo pašaukimui. Prasidėjus sovietinei okupacijai 1940 m., jis su kitais vienuoliais vokiečiais pasitraukė Vokietijon.

Tęsė filosofines-teologines studijas Miunsteryje. Tuo metu ten studijavo ir daugiau lietuvių: kapucinas A. Bernatonis, kun. Pr. Gaida, klierikai – K. Senkus, Kuncaitis ir kt. Kun. K. Gulbinas baigė studijas 1943 m. ir buvo iššventintas kunigu rugpjūčio 1 d.

Velionis gyveno ne sau, o savo tautiečiams Vestfalijoje (Vakaru Vokietijoje). Kukliai ir santūriai gyveno vienuolyne, bet lietuviams negailėjo savo jėgų ir pinigų, laiko ir kantrybės. Tikintis laikydavo pamaldas, neįgalinius atvykti aprūpindavo sakramentais net jų namuose, organizuodavo šventes, bandydavo išrūti jų painiavas su vokiečių įstaigomis. Nors pats nebespėjo leisti laikraštelio (kaip kunigai K. Senkus Štutgarte ir V. Šarka Ham-burge), juo būdavo pats, sakydamas pamoksus, lankydamas tautiečius plačioje Vestfalijoje.

Pastaraisiais metais, sirguliuodamas ir nebespėdamas aprėpti plačios Vakarų Vokietijos, savo sielovadą sutelkė Vestfalijos Mülheim/Ruhr Marijos gimimo parapijoje, kur į lietuviškas pamaldas suvažiavo tikintieji net iš tolimesnių apylinkių.

Velionies sielovada pasiekdavo net visos Vokietijos lietuvių. Jisai šelpė nepasiturinčius čia ir Lietuvoje, išversdavo jiems dokumentus bei laiškus, platino spaudą ne tik religinę. Savo vienuoliai nuo šešiasdešimtmečio sukačiai atžymėti padovanąjo Lietuvos kapucinams varpą. O kas suskai-

~~~~~

Kalbininko Skardžiaus raštai

Jau išėjo iš spaudos Prano Skardžiaus “Rinkinių raštų” antrasis tomas. Buvo labai svarbu mokslininkams vėl turėti rankoje Skardžiaus “Žodžių darybą”, kuri buvo išspausdinta pirmajame tome (1997). Bet gal ne vienas sutiks, kad šitas antrasis tomas dar svarbesnis.

Šiame tome išspausdinti Bendrinės kalbos dalykai yra studijos, paskelbtos maždaug 50 metų laikotarpyje (nuo 1927-ųjų iki 1975-ųjų metų). Dauguma jų labai sunkiai prieinamos. Tarp jų yra “Ankstesvėnė ir dabartinė Lietuvių kalbos vartoseną” (1971).

Be darbų apie įvairius kalbos dalykus, šiame tome taip

čius visokią kitą jo paramą Lietuvos šventovei.

Šalia sielovados darbų, velionis nuolat domėjosi studijomis, sekė atitinkamą literatūrą ir pagaliau savo studijas apvainikavo daktaro laipsniu, parašydamas filosofinę-pedagoginę disertaciją apie Mariją Pečkauskaitę. Jo veikalą vokiečių kalba išspausdino leidykla Ferdinand Schoeningh Paderborne 1971 m.

Pažymėtinas akademinis velionies darbas – vertimas į vokiečių kalbą monografijos apie arkiv. Teofilijū Matulionį, “Nemarus mirtingasis”. Šiuo leidiniu jis pats susidomėjo, susisiekė su jo autoriumi kun. Pr. Gaida, išvertė biografinę leidinio dalį ir surado leidėją. Jo dėka vokieškasis leidinys gan plačiai pasklido Vokietijoje.

Kun. Konstantinas keliolika metų skausmingai vaikščiojo, bet vis paeidavo, Prieš pusantrų metų, pasiramščiuodamas ramentu, atlaikė paskutines lietuviams pamaldas, po jų krito lovon, kurioje kentėjo graužiamas kaulų vėžio. Nedejavo kentėdamas, neieškojo nei užuojautos, nei medicinos pagalbos (žinodamas tokios vėžio ligos klaidumą). Skausmus malšino malda ir gal viltimi... – nežinomi Viešpaties keliai, o gal ir sustiprins mane sielovada, tačiau teesie jo šventa valia, teatinie jo karalystė?

Kūnu bejėgis, tačiau ligi pat mirties liko budrus – skaitydavo, melsdavosi, aukodavo skausmus už tautiečius. Aplankančiųjų dovanėlimis pasiskanaudavo, išklaudydavo atsineštus rūpestėlius, sustiprindavo paskatindamas nenusiminti. Atsisveikinančius palaimindavo kunigiška ranka (palaimos norinčius). Nesiliovė domėtis tuo, kas dedasi vienuolyne, kaip kas klostais Lietuvoje ir ką pergyvena žmonija. Jis džiaugdavosi paskuteliais medyje už ligos kambario lango, pranciškoniskai kalbėdavosi su jais, padėkodavo už čiuolbesį – jų giesmę Viešpatie.

Kun. Konstantinas, kol galėjo kasdien atnašavo vokiško vienuolyno koplyčioje šv. Mišias lietuviškai. Kai nebeįstengė joms atskelti pats, kitas bendrabrolis kunigas nunešdavo jam Mišių Komuniją.

Iškeliavo velionis sulaukęs palyginti brandaus amžiaus, nusėjęs savo kelią gausiais labdaros darbais. Išlydėjo jį tautiečiai ir bendrabroliai savo maldomis, bet ištikimieji ir nenykstantys jo palydovai lieka gerieji darbai, kurių niekas nebusuinaikins ir kurie amžinai lydės. D.G.

~~~~~

pat išspausdinti Skardžiaus straipsniai, skirti žymiems lietuvių kalbininkams – Kazimierui Būgai, Petriui Jonikui ir kitiems. Darbai išspausdinti chronologine tvarka, išskyrus 1974 metais parašytą biografinį straipsnį “Mano gyvata ir darbai”, kuri duodama tomo pradžioje. Vienas darbas iki šiol, rodos, niekur nebuvo paskelbtas (“Kai kurie žodžių darybos ir žodyno dalykai”).

Trečiasis tomas turėtų išeiti iš spaudos po Naujųjų metų.

Pranas Skardžius, RINKINIAI RAŠTAI. 2. Bendrinės kalbos dalykai. Parengė Albertas Rosinas. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Vilnius, 1996.

Rokiškio tremtinių choras pasitinka Hamiltono “Aukurą”, atvykusį su VYTAUTO ALANTO komedija į Lietuvą

Mafija Lietuvoje ir Rusijoje

Kanadiečio žurnalisto knyga apie anuomet slepiamus nusikaltimus, kurių dėka daug kas pralobdavo. Tai vyksta ir dabar, nes tai pelningas sovietinės sistemos paveldas

VYTAUTAS A. JONYNAS,
Montrealis

Gruzinai ir abchazai kovoję vieni prieš kitus 1993 m., aprūpinami ginklais iš kariuomenės sandėlių. Toji prekyba buvo tokia vieša, jog ji labiau panašėjo į reguliarią verslą nei į juodąją rinką.

Lietuvoje, kur privati prekyba ginklais buvo teisėta, policija priskaičiavo per 40 organizacijų, kurių paskirtis buvo eksperimentuoti ginklų siuntas iš vietinių igulų į buvusią Sov. Sąjungą. Valdžios atstovai buvo bejėgiai:

“Mes turime muitinių palei sieną su Rusija, bet mums neįmanoma kontroliuoti ginklų kontrabandą” – rašė 1993 m. Vladimiras Jegorovas ir Aleksandras Trifonovas, du aukštesnio rango valdininkai, priklausantys Rusijos muitinių komitetui.

Tik labai maža dalis sovietinio gyvenimo nėra paliesta narkomanijos sausmo. Karinės pramonės direktoriai aprūpina prekeivus laboratorijom, kad jie netrukdomi galėtų gaminti sintetinius narkotikus, duoda jiems sunkvežimius tom prekėm išvežioti. Privatūs bankai mielai priima žinomų vaizbūnų indėlius, nepateikdami jiems keblių klausimų. Komercinės kontoros mielai priima jų investicijas. Tuo pat metu “narkoverslas” vilioja gabiausias jaunosios kartos mokslo žmones.

Dėl to narkotikų pramonė tapo reikšmingu veiksmu. Pasak policijos ir specialistų, “kanapių” pasėliai išgelbėjo nuo kracho Tolimųjų Rytų bei Ramiojo vandenyno pakrančių sritis. Kolūkiai tokiose srityse, kaip Chabarovskas, pasirašinėja formalias sutartis su narkotikų prekeivom, užsitikrindami sau aprūpinimą “kanapių” šėklomis. Uzbekistane kur akras opiumo yra 50 kartų vertingesnis už akra medvilnę, vietiniai žemdirbiai susiprato panaudoti savo reikalams drėkinimo sistemas, įrengtas Stalino ir Chruščiovo laikais.

Opiumo aguonos yra auginamos atokiuose derlinguose slėniuose Kazachstano ir Kirgizijos pasieniuose, kuriuos užsieniečiai ir sovietiniai ekspertai yra palyginę su “auksu trikampiu” Pietryčių Azijoje. Iš čia jos sūnčiamos į laboratorijas, o iš ten keliauja tūkstančių mylių į šiaurę, į Rusijos miestų vertelę rankas. Kasnakt taip pat rieda iš Maskvos traukiniai, gabendami džiovintas “kanapes” Rygos ir kitų Baltijos jūros uostų link. Iš jų gaminiai eksportuojami laivais į Skandinaviją ir Vokietiją. Aguonos, užaugintos Vakarų Ukrainoje ir Lietuvoje, slapta atsirado kariniuose aerodromuose netoli Karaliaučiaus ir iš ten buvo nuskraidintos Lenkijon.

O “chimka”, pietų Mandžūrijos kanapių atmaina, kuri auginama Ramiojo vandenyno ir Chabarovsko srityse 3,7 milijonų akrų plotuose (anksčiau tai buvo uždraustos zonos), keliauja lėktuvais ir traukiniais skersai visą žemyną, arba plaukia prekybiniais bei žvejybos laivais į Japoniją ir Australiją.

Pasiūlos prasme buvusi sovietinė imperija tapo žaliavų narkotikų verslui nepaprastai turtinga tiekėja. Yra apskaičiuota, kad per milijoną hektarų laukinių kanapių auginama vien tik Rusijoje. Vidurio Azijoje ir Užkaukazėje yra milžiniški aguonų laukai. Rusijos plentų, geležinkelio ir oro linijų tinklas jungia kiekvieną kampelį.

Masinė kontrabanda paverė visą buv. Sov. Sąjungos teritoriją stebuklų žeme. Keliai, vedantys iš Rusijos į kaimynines valstybes, pasidarė autostradomis, kuriomis traukia būriai buvusių nusikaltėlių ir būsimumų kapitalistų. Traukinys iš Petrapilio į Taliną būdavo kas naktį sausakimšas. Juo važiuodavo apdairūs, pramatantys rytuojų “turistai”, kurie gabendavo la-

gaminuose vario vielas, o kartais apsviję ja po apsiaustais.

Kiekviena įstaigėlė, kiekvienas fabrikėlis, kiekvienas žemės ūkio darbininkas stengėsi prisigrobti kiek galima daugiau.

Tai maždaug visi gabalėliai kuriuose sumirga Lietuvos ir apskritai Baltijos vardas ir kur kalbama apie mūsų tėvynainių žygius. Netenka abejoti, kad dalis tų faktų yra išvejami girdėta. Nežinomu ir negirdėtu rašančiam dalyku pasirodė pasakojimas apie Džocharą Dudajevą, mūsų žuvusį čečėnų didvyrį.

“Džocharas Dudajevs buvo vienas retų čečėnų, kuriam pavyko iškilti į aukštesnes karininkijos eiles sovietinėje armijoje. Perėjęs eilę pareigų Rytų Europoje ir Baltijos kraštuose, 47-metis generolas išgarsėjo kaip lakūnas ir igulos komendantas. Jis įsisteigė ir baltiečiams-nepriklausomybininkams, nes ramiai priešinosi spaudimui, kad panaudotų savo dalinius antinacionalistiniams tramdymui 1990 m. sankirčio metu tarp Maskvos ir Baltijos respublikų. Dudajevą giliai paveikė baltiečių nepriklausomybės troškimas.

Stephen Handelman cituoja tokį Dudajevą pokalbį su spaudos atstovais jau Čėčėnijoje:

“Jūs praleidote visą savo gyvenimą sovietinėje armijoje”, – sakė vienas korespondentų. – “Kaip atsitiko, kad staiga identifikavotės su separatistine tauta, tapdamas jos vadu?”

“Ar Jūs pateiktumėte tokį klausimą Baltijos kraštų žmonėms?” – atšovė Dudajevs, matyt pyktelėjęs. – “Juk tai mano paveldas...”

Kokio tipo žmonės sudaro mafijos elitą, sunku nustatyti. Arkadi Vaksberg’as, kurį cituoja Handelman’as, yra labai nekokios nuomonės apie sovietinę mafiją, lygindamas ją su italų “Cosa nostra”, kuri laikėsi tam tikrų moralės dėsnių.

Sovietinės mafijos stambiai dalį sudaro sporto žmonės ir, žinoma, buvę policininkai, buvę saugumiečiai, gimnastai, treneriai ir t.t. Savo naują karjerą jie paprastai pradeda tapdami kokio nors pareigūno asmens sargais. Čia jų užduočių ratas praplatėja, nes jiems patikimos kitos pareigos, pvz. išlupti iš prekybininkų apsaugos mokesčius, pašalinti konkurentus prekeivus bei vertelgas arba šiaip apkulti kokį žmogelį. Užauginti komunistinėje dvasioje, jie yra akiai paklusnūs savo vadams.

“Mūsų mafiozai neturi jokio išsiaiškėjimo. Tai paprasčiausi nekultūringi, kvaili, nesugebantys susikalbėti ir protauti žmonės. Jie gali jus nudobti nė nemirktelėję. Kodėl jie įklimpo į tokius negarbingus dalykus, kaip pvz. narkotikai ir prostitucija? Todėl, kad jie nusprendė įsilieti į valdžios aparatą”.

Ne visų kontrabandininkų bei “reketierių” kelias rožėmis klotas. Knygos autorius pasinaudoja Arkadi Vaksberg’o pasakojimu, kaip vykdavo, sakydim, ikonų medžioklė, kaip KGB delegacijos daužydavosi po nuošaliausias Dievo užmirštas vietas, ieškodamos tų šventų paveikslų. Pasirodo, jie buvo į galą išsidirbę tobulą metodą. Atvykę kolūkin, jie pirmoje eilėje susiėmė daužyti visus prasižėčius ir išnešdavo jiems parodyt vodos butelius. Ikonos atsiradavo tarsi būtų kas pamovavęs magiška lazdele.

Vaksberg’o teigimu, ta ikonų rinkliava praversdavo apmokėti užsienyje sovietinių delegacijų ir diplomatinių priėmimų išlaidas.

Oficialiai buvo teigiama: darbo žmonių valdžia griežtai ir budriai saugo savo meninį paveldą. Bet 1993 m. atliktas Ermitažo muziejaus Petrapilį inventoriaus patikrinimas rado: apytikriai 20.000 neįkainojamų

rodinių, įskaitant unikalius šli-fuoto stiklo kandelibrus, austus gobelenus, porceliano bei sidabro išdirbinius – buvo dingę be pėdsakų. Daugumas jų, kai kieno nuomone, atsirado Vakaruos dar prieš sovietų imperijos subyrėjimą. Ar kas nors panašaus ištiko ir Baltijos meno saugyklas, knygoje nesakoma.

Viena aišku – visa tai jau praėjus, net ir Rusijoje, kaip vaizdžiai rašo Handelman’as:

“Krautuvinių pardavėjos, studentai, kolūkiečiai ir kaimo gyventojai lobo iš vagystės. Menininkai siaubė Sibiro šventoves ir muziejus, ieškodami religinių statulų bei drožinių, kad jais galėtų finansuoti savąją kūrybą, o prekeivios krovė į lagaminus ikonias, idant pateptų derybas su savo partneriais užsienyje. Bet buvo vien laiko klausimas, kol atėję ‘profesionalai’ praplės savo interesų ratą anapus prekybos meno kūriniais”.

Lietuviškų legendų dailės parodoje

Kanadoje gyvenančių lietuvių dailininkų grupės parodą Toronte aplankius

D. NARKEVIČIUTĖ

Jau kuris laikas Kanadoje gyvenantys dailininkai lietuviai nusprendė telktis ir pasirodyti kaip grupė. Vadovaujami dail. Jurgio Račkaus jau trečią kartą ši grupė surengė parodą, kurių pirmoji įvyko 1995 m. Anapilyje.

Grupės dalyvių skaičius nėra pastovus. Šiandien jų yra aštuoni: Jurgis Račkus, Snaigė Šileikienė, Rima Mačikūnaitė, Frances Ona Craig, Irma Makariūnaitė, Andrius Butkevičius, Lucija Dilkutė, Saulius Jaškus. Parodos tema “Lietuviškos legendos” skamba žadančiai atskleidžiant gražių, gilių ir įvairių kūrybinės minties slinkčių, galinčių išsilieti drobėje, popieriuje, erdvėje. Tad pabandykime dirbtelti į tas mintis, išdėstytas ant baltų “Skylight” galerijos sienų, esančių “Northern District Library” patalpose.

Tarp jau šaltų rudens lietaus čiurkšlių visa tai primena vėjo sunęstą margą lapų užkabarį, kurio airtos minčių spalvos mena saulės kaitrą tarp žemės purienų. Iš tiesų darbai parodoje tokie įvairūs ir skirtingi savo spalvomis, nuotaikomis, ritimu bei dydžiu, jog primena atsitiktinai supuštų lapų kupetą, į kurią sunku žiūrėti vien dėl to, kad ji atrodo neįtikinai. Tačiau sukaupęs dėmesį matyti jog kiekvienas lapas turi savo medį ar šaką, o dailininkų darbai – savo kalbą ir mintį.

Jau bibliotekos laiptais bekylant žvilgsni “pagauna” skausmingu paprastumu bešvytinti ant medžio nuodėgulių berymanti pavargusi lietuviška Rūpintojėlio pavyza. Tai Liucijos Dilkutės skulptūra. Po krikščionybės įsitvirtinimo iki žiaurių sovietinės ideologijos smurto metų Lietuvos liaudies kūrėjai gali didžiulius per šimtmečius sukūrę tik mūsų tautai būdingą ir tokį išskirtinį Kirstaus kančios simbolį – Rūpintojėlį. Matyt, ši nuotaika yra stiprus mūsų tautos dvasinės išgyvenimas, ku-

1997 m. spalio 18 d. LB Klivlando apyl. valdyba surengė koncertą “Draugo” dienraščiu paremti. Po koncerto artistai su rengėjais. Iš k. d. “Draugo” vyr. red. O. BINDOKIENĖ, sol. V. VYŠNIAUSKAS, “Tėvynės garsų” radijo programos vedėja A. STEMPUŽIENĖ, sol. A. CİCENAITĖ, akomp. pianistė E. KUPRYTĖ, D. PUŠKORIENĖ ir dr. V. Stankus

Nuotr. V. Bacevičiaus

Medžio skulptūra Juodkrantės Raganų kalne. Žiūrovui atrodo, kad tai žvejo žmona, laukianti grįžtančių žvejų iš Baltijos jūros

Nuotr. R. S. Jonaitienės

rį patvirtina gausūs istorijos faktai, o Liucijos darbas maloniai nustebina tokiu giliu ir tikru pajautimu; juolab, kad autorė yra gimusi Kanadoje ir niekuomet nėra buvusi Lietuvos žemėje, kur ilgus amžius gyveno nuliūdusio Kristaus medinė figūra.

Daugumas kitų dailininkų lietuvišką tautosaką jaučia kaip iš vaikystės atėjusių pasakų prisiminimus, kurių gausiausi yra apie “Eglę – žalę karalienę”. Šios pasakos motyvais žaidžia trys parodos autoriai, kurių kiekvienas išreiškia vis kitą pasakos momentą, išskirdamas jį pagal savo išgyvenimus.

Beviltiškai šalto ir tragiško vienišumo nuotaika padvelkia iš Snaigės Šileikienės darbų. Jos Eglė pasilieka tėvų žemėje, pati įgydama tvirtos motiniškos jėgą, praradama švelnų ir trapų vyro meilės jausmą, iškeliaujasi kartu su juo į amžinybės dausas. “Niekados mes negrįšim į jūros karalystę. Pasiliksim čia, pavirtę medžiais”.

Baltu tyrumu pasipuošusi ir paženklinta liūdnu savo lemties žinojimu iš vandenų išbrenda kitokia Eglė. Savo kūno siluete būdama panaši į graikišką meilės dievaitę ji tarsi sprendžia pastarosios problemą. Tokiu būdu dail. J. Račkus ieško bendrų sąsajų tarp skirtingų senųjų mitologijų, kur dažnai randamos tos pačios žmogiškos problemos. Tvirta paveikslų struktūra, pripildyta iškalbingų ženklų mintį palenkia prie galvojimų apie tokius senus dalykus, kaip žemė, dangus, gyvybė, žmogus, likimas... Kiti du abstraktūs darbai savo ekspresyvia juodu linijų šoko išraiška aštriomis emocijomis ir akimirksnių laikinumu priešinasi ir griauia tą tvirtą tradicijų sistemą. Tokia yra J. Račkaus “Sapnų serija”.

Trečioji Elgė, sukurta Rimos Mačikūnaitės, mena nostalgiją senų, gerų Lietuvos laikų pasakų knygos puslapius, kur lietuviškos vaizduojamos su ka-

rūnomis, ilgomis auksinėmis kadosis ir šventiniais tautiniais drabužiais.

Ši jauna menininkė gausiausiai dalyvauja parodoje ir atskleidžia sugebėjimą gerai valdyti pieštuką. Jos darbuose daug romantiškos nuotaikos ir šokio judesio. Trys besisukančios ratu jūros gelmėse undinės didžiujasi grakštumu, žaidžiančių jos pieštuko pagalba ir mena pasakos “Jūratė ir Kastytis” motyvus. O “Saulės šokis” primena ritualines pirmųjų kultūrų apeigas, garbinančias gamtos deivus.

Pastelinėmis akvarelių spalvomis parodą praturtina Frances Ona Craig koliažo darbai. Tai dviejų lietuviškų pasakų “Jūratė ir Kastytis” bei “Gulbė – karaliaus pati” motyvai.

Kas mėgsta sodrios ir “šlapios” akvarelės darbus, gali pasigrožėti Sauliaus Jaškaus peizažais, kuriuos autorius sukūrė pagal A. Baltrušaičio poezijos posmelius. Beje, Saulius yra pakviestas dalyvauti grupės “Colour and form” parodoje, kuri atidaryta lapkričio 6 d. “Etobicoke City Hall Art Gallery” ir tęsis iki lapkričio 29 d. Šioje parodoje su savo darbais dalyvauja ir J. Račkus.

Būdama jaunosios kartos atstovė, pati linkstu į naujųjų arba avangardistinių jaunųjų pusę, nors gal dažnam jų darbai atrodo per daug nerūpestingi, turintys daug naujoviškų bandymų, nepatikimi ilgaamžiškumo atžvilgiu bei nelengvai suprantami, juo labiau, jeigu tai yra konceptualaus meno darbai. Sutinku su tuo, kad dažnam juos suprasti sunku, nes tai yra idėjų kalba, kurios reikia ilgai ir rimtai klausytis. Tokie yra Rimos Makariūnaitės ir Andriaus Butkevičiaus darbai šioje parodoje. Tai triptikas, išreiškiantis esminius šio pasaulio momentus – gimimą, gyvenimą (kūrybą) ir mirtį. Trys pagrindinės vertybinės kategorijos, žmogų jaudinusios nuo pirmųjų jo susimastytųjų akimirksnių ir per amžius apdainuotos, apsačytos, bet vis dar neišbaigtos. Požiūris į šias vertybes nusako tautos dvasinį gilumą, jos kultūrinį lygį, randamą tautosakoje. Autoriai šiuolaikiškais priemonėmis ir kalba naujai kuria lietuvišką mitologiją, išreiškia ne konkrečiais legendų personažais, bet mintyse sutrauktą bendrą visu- mą keliais esminiais abstrakčiais elementais, kap simboliu, saulės ir mėnulio detalėmis, gėlės žiedo linija...

Beje, visi autoriai prie savo darbų pateikia paaiškinimus, kurių aš čia nelieciau, palikdamas galimybę skaitytojams apsilankyti parodoje iki lapkričio 28, į juos išgilinti ir atrasti daug prasmingų minčių.

Visi parodos dalyviai nuoširdžiai dėkoja KLB pirmininkui A. Vaičiūnui už materialinę paramą rengiant šią parodą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Poetas Henrikas Nagys (1920-1996), išėijvyjos žemininkų grupės atstovas, jon įsijungęs 1951 m. išleistu almanachu “Žemė”, mirė Montrealyje 1996 m. rugpjūčio 3 d. Poilsui gimtojon žemėn Vilniaus Antakalnio kapinėse jis sugrįžo š.m. lapkričio 3 d. Urną su velionies pelenais iš Kanados Lietuvos atlydėjo žmona Birutė ir sūnus Gintaras. Lapkričio 2, Vėlinių sekmadienį, H. Nagiui ir kitiems mirusiems rašytojams skirtas Mišias Šv. Mikalojaus šventovėje atnašavo mons. Kazimieras Vasiliauskas. Atsisveikinimas su velioniu lapkričio 3, pirmadienį, įvyko Lietuvos rašytojų sąjungos salėje. Jame dalyvavo seimo pirm. Vytautas Landsbergis, ministeris pirm. Gediminas Vagnorius, poetai, rašytojai ir velionies talento gerbėjai. Gėlių vainiką buvo atsiuntę Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas.

Į laidotuves Antakalnio kapinėse įsijungė ir Mišias Vėlinių dieną atnašavęs mons. K. Vasiliauskas, gedulines giesmes Mažeikiuose gimusiam kraštiečiui giedoję žemaičiai. Prie kapo duobės žemininkų grupės vardu atsisveikino artimas velionies bičiulis Kazys Bradūnas bei kiti poetai. H. Nagio eilėraščius skaitė aktorius Laimonas Noreika. Rašytojų klube įvyko H. Nagio atminimui skirtas poezijos ir atsiminimo pokalbių vakaras.

“Baltų lankų” leidyklos vadovas Saulius Žukas Atviros Lietuvos fondo namuose surengė suktuves pernai vasarą mirusio kultūrologo Vytauto Kavolio poirtinei knygai “Kultūros dirbtuvė”. Ją sudaro paties prof. V. Kavolio Vilniaus universitete skaitytų klasikinio kultūros sociologijos kurso paskaitų įrašai. Juos velionis prieš mirtį spėjo atkurti ir su mažomis pakaitomis panaudoti savo paskutinei knygai.

“Santaros”–“Šviesos” keturiadšimt ketvirtąjį suvažiavimo antroji dalis 1997 m. rugsėjo 4-7 d.d. įvyko Iliojaus Lemonte, Pasaulio lietuvių centre. Suvažiavimas buvo pradėtas pokalbiu apie Vytauto Kavolio įnašą “Santaros”–“Šviesos” veiklon ir šios organizacijos ateities perspektyvas. I. Maziliauskienės pranešimas buvo skirtas B. Sruogos “Dievų miško” angliškajam vertimui, Z. Rekašiaus – L. Mockūno “Pavargusiam herojui”, A. Staknienės – Juliusa Kaupo kūrybai ir literatūros kritikai. Literatūros vakare dalyvavo Vitalija Bogutaitė, latvis Karlis Jirgens, Eglė Juodvalkė, Nijolė Martinaitytė, Almantas Sarmalavičius.

“Nemuno” ansamblis, šią vasarą applančęs Čikagos lietuvius, yra vienas seniausių Lietuvoje. Jis buvo įsteigtas Kauno politechnikos institute jau 1949 m. pirmojo meno vadovo Aloyzo Čizo iniciatyva. Antrasis vadovas nuo 1979 m. buvo Pranas Jurkonis. Lietuvos nepriklausomybės metais per tvarkius aukštąsias mokyklas, “Nemunas” dabar yra Kauno technologijos universiteto tautinio meno ansamblis. Jo dabartinis meno vadovas – H. Ganušauskas, šokėjų vadovas – J. Vancėvičius, dainininkų – V. Čepkutė. Į JAV Kauno “Nemunas” atvyko, pakviestas amerikiečių dalyvauti net keliose etnografinėse Utah valstijos šventėse.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC) Čikagoje išleido dar vieną dr. Mildos Budrienės knygą “Lietuviai gydytojai šešiuose kontinentuose”. Šio leidinio sutiktuvs įvyko 1996 m. gruodžio 4 d. Jaunimo centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Sutiktuvių dalyvius su naująja knyga supažindino LTSC pirm. prof. dr. Jonas Račkauskas. Jaukiame sutiktuvių pobūvyje dr. M. Budrienė sveikino Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pirm. dr. Arvydas Vanagūnas, jos leidžiamo žurnalo “Medicina” red. dr. Vaclovas Šaulys, dr. Jonas Valaitis bei artimiausioji autorės talkininkė Skirmantė Miglinienė, medžiagos rinkėja ir redaktorė. Šis leidinys yra skirtas Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos trisdešimtmečio sukačiam. Knyga, su įvairiais priedais turinčią 283 puslapius, sudaro devyni skyriai. Pirmieji trys turi detalizuotą lietuvių gydytojų didžiųjų organizacijų apžvalgą, daugiasia susietą su JAV, o kiti skyriai pateikia žinių apie lietuvių gydytojus kituose pasaulio žemynuose.

Žemaičių kultūros draugija, vadovaujama Danutės Mukienės, išleido poetui Stasiui Anglickiui skirtų straipsnių, pokalbių ir recenzijų rinkinį “Ir aš esu”. Šiuo leidiniu buvo pagerbtas Žemaitijos ir Lietuvos poezijos patriarchu laikomas Stasys Anglickis, praėjusią žiemą sulaukęs amžiaus devy-niasdešimtmečio. Knygos dedikacija skelbia, kad ji išleidžiama Žemaičių rašytojų pirmosios konferencijos šešiasdešimtmečiui paminėti ir kad ją yra suorganizavę dabartinis sukačtuvininkas Stasys Anglickis.

Alytaus teatro galerijoje veiklia Džukijos sostinėje populiarių dailininkų Reginos Songailaitės-Balčikonienės ir Juozo Balčikonio gobelenų bei batikos paroda. Su jų kūriniais alytiškiai susipažino jau prieš penkerius metus. Šį kartą Moterų centre yra išstatytas ir R. Songailaitės-Balčikonienės devynių akvarelių ciklas “Filosofiniai akmenys”. Šie kūriniai yra daugiaplaniai, pilnai neužbaigti. Pasak jų autorės, žmogus kartais privalo susimąstyti, iš kur jis atėjo, kokia jo gyvenimo misija ir ką jis išdeimamas palieka.

Lietuvių katalikų mokslių akademijos medikų skyrius Šv. Kazimiero šventovės zakristijoje Vilniuje sostinės gyventojams surengė seminarą homoseksualizmo tema. Vilniečiams skirtą pranešimą “Homoseksualizmas – moralinė, genetinė ar psichologinė problema?” skaitė gydytojas psichoterapeutas ir teologijos magistras Gintautas Vaitokša.

Lietuvos M. Mažvydo bibliotekoje Vilniuje įrengta ir atidaryta vokiečių literatūros skaitykla, pavadinta jų rašytojo J. G. Herderio (1744-1803) vardu. Ją bendromis lėšomis įsteigė M. Mažvydo biblioteka ir Vokietijos ambasada. Tokių skaityklų organizatorius Rytų Europoje yra Johann Wolfgang Goethės institutas. Iš jo fondų ir skaitykla Vilniuje nemokamai gavo 2.200 žinyių bei knygų apie Vokietiją, 25 pavadinių laikraščius bei žurnalus, 200 vaizduojančių ir 250 garsiausiųjų kasečių bei kompaktinių plokštelių.

Baltijos parlamentary komisijsa kasmet paskiria premiją Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovui, pasižymėjusiam mene, moksle, literatūroje. Juos komisija pasirenka iš keturių kiekvienos šalies pasiūlytų kandidatų. Šiemetinė Baltijos parlamentary mokslo premiją laimėjo Lietuvos archeologė Rimutė Rimantienė už darbų ciklą “Akmens amžius Lietuvoje”, “Lietuva iki Kristaus” ir kt. Kitos dvi premijos buvo paskirtos estų poetui Jaanui Kaplinskiui už rinkinius “Ledas ir Titanika”, “Daug vasarų ir pavasarijų” bei latvių smuikininkui Gidonui Kremeriui už kompaktinę plokštelę “Iš mano namų”. Premiją sudaro 5.000 ekių. Jie Lietuvoje yra verti 23.100 litų. Anksčiau Baltijos parlamentary komisijos premijas Lietuvoje yra laimėję rež. Eimuntas Nekrošius (1994), chemijos dr. Juozas Kuls (1995) ir poetė Judita Vaičiūnaitė (1996).

Poeto kun. Antano Vienažindžio (1841-1892) vardu 1997 m. vasarą buvo pavadinta pagrindinė Laižuvos mokykla Mažeikių rajone. Velionis betgi plačiau buvo prisimintas tik rugsėjo dvidešimt šeštąją gimtadienio progą. Kun. A. Vienažindys, sielvarto dainius, lietuvių lyrinės poezijos atstovas, Laižuvoje pralaidęs šešiolika pasuktiniųjų savo gyvenimo metų, pastatęs šventovę, dabar yra palaidotas Laižuvos kapinėse. Gimimo dieną atnašautose Mišiose skambėjo velionies sukurto giesmės. Jo vardą gavusioje Laižuvos mokykloje buvo atidarytas kun. A. Vienažindžio atminimo kambarys su dalimi šventoriaus vartų, jam 1878 m. nukaldintų parapijos vainiku. Kun. A. Vienažindžiui dėl ligos neteko atnašauti Mišių naujojo šventovės. Šio velionies palikimo Laižuvai jau nebėra. Šventovė buvo suprogdinta II D. karo metais. Liko tik dalis šventoriaus vartų, ištrauktų iš tvenkinio. “Lietuvos ryto” atstovės Rasos Čergelienės pranešimu, dail. Mečišlovas Ostrauskas mokyklai yra nutapęs kun. A. Vienažindžio portretą. Iškilmėje dalyvavo ir literatūrologė Teresė Bikinaite parašiusi ir 1997 m. išleidusi knygą apie kun. Antaną Vienažindį, lyrinį sielvarto dainių. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadienis nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadienis nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadienis nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind.2.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
1 metų term. indėlius2.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.00%
2 metų term. indėlius3.50%	1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%
3 metų term. indėlius4.00%	1 metų GIC-met. palūk.3.25%
4 metų term. indėlius4.25%	2 metų GIC-met. palūk.3.75%
5 metų term. indėlius5.00%	3 metų GIC-met. palūk.4.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%	4 metų GIC-met. palūk.4.50%
1 metų GIC-met. palūk.3.25%	5 metų GIC-met. palūk.5.25%
2 metų GIC-met. palūk.3.75%	RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%
3 metų GIC-met. palūk.4.25%	RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.25%
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.3.75%
5 metų GIC-met. palūk.5.25%	RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%	RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.25%	RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.3.75%	Taupomąją sąskaitą2.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.25%	Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%	Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.25%	Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, virykias
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto (Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

BURNHAMTHORPE & MILLICOTTAS "condominium" – \$156,900.
BLOOR & HAVELOCK PARDUOTAS namas – \$229,900.
BURNHAMTHORPE & RACINE PARDUOTAS "ungalow" prie parko – \$219,900.

Skambinti
TEODORUI STANULIUI
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Žižmaro legenda ir tikrovė

Gimnazijos bičiulis ir "TŽ" bendradarbis J.B. atsiuntė man Toronto lenkų laikraščio ištrauką, kurioje dr. Zenovius Ponarski papildo mano prisiminimus (kartu ir J.B.) apie Praną Žižmarą ir jo sekundantą Pr. Ancevičių (Frank Ancevich). Ilgą straipsnį autorius pavadino "Žižmaro legenda ir tikrovė".

Savo rašinyje minėjau V. Vielhorskio atsiminimus, kuriuose jis rašė: "Vienutė nr. 1 buvo dalis apygardos teismo rūmų šoniniame sparne pristatyto pastato. Jaunesni už mane buvo du lietuviai – 42 m. Jurgis Zagorskis, išsigimėlis lenkas, profesionalas šnipas, labai gabus, išsimokslinęs, talentingas pašytojas, beribis cinikas, akplėša, ir 33 m. lietuvis Pranas Žižmaras, lietuvių sportinio gyvenimo vadovas Vilniaus krašte, politinis mūsų priešas (mano pabrūkta – K.B.). Nepatiko autoriui mano panaudotas žodis "priešas", kadangi jo nuomone tas žodis lenkų kalboje reiškia "wrog" (virš o kablukas), taigi žymiai aštresnis, stipresnis, gal net paniekiantis žodis. Be to, jis prieštariauja profesorius intencijai".

Lenkų kalbą moku ir mokėjau labai gerai, gaudavau gimnazijoje iš lenkų kalbos kvirtukus ir net penketukus. Tačiau dėl "šventos ramybės" patikrinau V. Vaitkevičiūtės 1979 m. Vilniuje išleistą "Lenkų-lietuvių kalbų žodyną", kuriame žodžiai "wrog" bei "przeciwnik" turi tą pačią "priešo" reikšmę.

Nežinau, kokiom archyvinėm pažymom remiasi dr. Z. Ponarski, rašydamas: "Pr. Žižmaras 1941 m. kovo mėn. 3 d. užakiniu sprendimu ("osaboje sovietščanie") buvo nuteistas 8 m. kalėjimu. Bausmę atliko Komi stovykloje. Mirė 1944 m. spa-

lio mėn. 27 d. Taigi šiemet nuo Pr. Žižmaro mirties sukanka 53 m. Jeigu tos datos yra tikros, jos turėtų didelę reikšmę ne tik Vilniaus krašto lietuvių gyvenime, bet ir mūsų tautos.

Paliesdamas mano sakinius, kodėl Pr. Žižmaras neįstojo į gen. Anderso armiją kaip Lenkijos pilietis, dr. Z. Ponarski rašo: "1941 m. liepos mėn. 30 d. gen. Sikorski (Paryžiuje sudarė Lenkijos egziline vyriausybę, perkėlęs ją į Londoną; neaiškiom aplinkybėm žuvo malūnsparnio nelaimėje prie Gibraltaro, K.B.) ir Maiski (sovietinis diplomatas, pasiuntinys Londono) pasirašė sutartį, kuria be tautybės skirtumo iš kalėjimų ir stovyklų turėjo būti išleisti visi Lenkijos piliečiai. Remiantis V. Vielhorskio atsiminimais aiškėja, kad 1941 m. rugpjūčio mėn. 13 d. kalėjimo viršininko pavaduotojas liepė išeiti į koridorių visiems lenkams ir tik "krovym polakom" – savo kilme lenkams. Kai su mumis išeiti norėjo lietuviai ir vienas rusas, Lenkijos piliečiai, jie buvo grąžinti į vienutę (...) Taigi Pr. Žižmaras neišleido iš kalėjimo, nes jis buvo pripažintas sovietiniu piliečiu. Nebuvo jam galimybės įsijungti į lenkų armiją ir sulaukti neigiamo atsakymo bei jokios paslapties, apie kurią kalba Baronas".

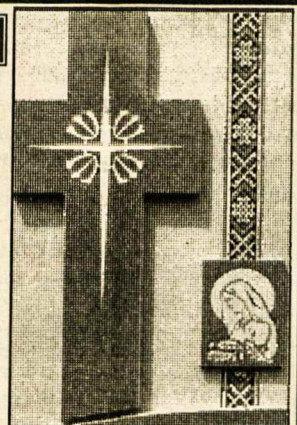
Toliau dr. Z. P. rašo: "J. Anderso armiją pateko kai kurie lietuviai, nebūtinai iš Vilniaus krašto. Jų tarpe buvo Lietuvos žvalgybos agentai Lenkijoje – A. Baliulis, K. Žaldokas, L. Demkauskas" (turi būti Demkauskas; prie jų reikia dar priskirti Račinską, Červekuską, Klimą, P. Česnulį. Jie visi kalėjo šv. Kryžiaus koncentracijos stovykloje, žiūr. Petras Česnulis "Nužmogintieji" psl. 170). Apis-tojos prie mano suminėtu lietuviškų pavardžių su nukirstom galūnėm, dr. Z. P. rašo: "Kalbant apie nukirstų pavardžių "is" arba "as" galūnes, – tą padarė tie, kurie norėjo išsigelbėti iš sovietinės nelaisvės ir vėliau nenorėdami būti atpažinti. Baronas taip pat minėjo, kad Ancevičius Toronto skaitęs labai įdomią paskaitą apie dvikovą ir žadėjęs parašyti nuodugnau. Nespėjo – nusinešė į kitą pasaulį (nusižudė). Klysta jis, nes Ancevičius spėjo perduoti (kam? – K.B.) daug žinių net neįprastų ("rewelacyjnych")".

Teisingai bičiulis J. B. laiškė pažymėjo: turbūt tai vienintelis šiuo metu lenkas, skaitantis "Tėviškės žiburius".

K. Baronas, Vokietija

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Queen Travel International Ltd
133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis!
Į Vilnių: nuo spalio 1 d. specialia sutartimi su Lietuvos avialinija nupigintos žiemos sezono kainos ir pritaikomos skrendantiems iš Halifakso, Montrealio, Otavos, Toronto, Edmontono, Kalgario ir Vankuverio.

REMKIME SAVĄJĄ ORO LINIJĄ!
Tikimės, kad šios kainos yra tikrai geriausios visoje Kanadoje! Pasitirinkite – ir tada skambinkite ALGIUI MEDELISUI. Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionę sutvarkysim telefonu, bilietus pristatome! Asmeniškai susitikti su manimi Queen Travel įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 val. ryto ir 5 val. vak., arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Sportas

Olimpiados programa

II-oji Lietuvos tautinė olimpiada įvyks 1998 m. birželio 23-26 d.d. Lietuvos sporto bazėse ir bus vykdoma bendrovių Kūno kultūros, sporto departamento, Lietuvos vyriausybės, olimpinio k-to, ŠALFASS, ALFASS ir kitų kraštų sportinių organizacijų pastangomis. Dalyvauti kviečiami visų pasaulio šalių lietuviai, įskaitant ir mišrių šeimų narius, kurie sugeba pasiekti varžybose aukštų rezultatų.

Programą sudaro olimpinės sporto šakos: baidarių ir kanojų irklavimas, boksas, buriavimas, džiudo, dviračių sportas, futbolas, vyrams, graikų-romėnų imtynės, irklavimas, krepšinis, lengvoji atletika, plaukimas, rankinis ir sunkioji atletika.

Tautinės olimpiados šventė bus Kaune birželio 23 d. dalyvaujant visoms užsienio ir Lietuvos sporto delegacijoms, vilkintioms paradinę aprangą. Šakų varžybų iškilmingi atidarymai ir laimėtojų pagerbimai rengiami varžybų vykdy-mo vietose. Inf.

Pasitarimai

– TLSK "Vytiš" rengiasi 1998 m. paminėti 50 metų sportinės veiklos sukaktį. Ta proga numatoma suruošti platesnio masto krepšinio turnyrą.

– 1997 m. lapkričio 22, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose įvyks ŠALFASS-gos darbuotojų suvažiavimas. Buvo aptarta ateinančių 1998 m. sporto veikla. Taip pat buvo diskutuojamas galimybės dalyvauti II-je Lietuvos tautinėje olimpiadoje ir VI-tose pasaulio lietuvių žaidynėse. Nutarta siųsti į olimpiadą vieną rinktinę krepšinio komandą iš JAV ir vieną iš Kanados. Dėl dalyvavimo Pasaulio lietuvių žaidynėse susidaro tam tikrų techninių ir finansinių sunkumų. Dalyvavimo klausimas paliktas vėlesnėms diskusijoms. V.P.

Geros pasekmės

– Monterrey (Meksika) vykusio pasaulio "ultratriatlono" čempionato nugalėtojas yra panevėžietis Vidmantas Urbonas. Įveikęs 1800 km dviračių ir 4221 m. bėgimo trasą, Lietuvos sportininkas tapo pirmąjantis. Triatlono rinkimas reikia įveikti dešimt kartų ilgesnius už klasikinio triatlono plaukimo, važiavimo dviračiu ir bėgimo nuotolius. V.P.

Skautų veikla

• "Šatrijos" tunto prit. skautės A. Dalindaitė, V. Radtkytė, A. Sederavičiūtė, I. Sederavičiūtė, žiemos sezono veiklą pradedant, perkeltos į vyr. skaučių kandidačių būrelį.

• "Romuvos" išlaikymui, švenčiant 35 m. sukaktį, stovyklos metu skautų-čių tėvai ir svečiai suaukojo \$2721 (kan.) ir \$255 (JAV). Nors šis skaičius atrodo gražus, tačiau norint stovyklavietę išlaikyti vidutiniame lygyje reikia daugiau aukų, o taip pat ir daugiau taktininkų darbams. "Romuvos" k-to vadovai j.s. R. Sriubiškis ir dr. A. Pacevičius puikiai organizuoja talkas ir atlieka įvairius pataisymus. Rugsėjo mėn. buvo suorganizuota Suvalkų trikampio sambūrio savaitgalio iškyla, kurios metu daug darbų atlikta ir stovyklavietę paruošta uždarymui. Žiemos metu "Romuva" tik skautų-vyčių aplankoma.

• Skautų-čių tradicinės Kūčios įvyks gruodžio 14, sekmadienį. Prisikėlimo parapijos salėje. Tėvų komitetas, vad. pirm. ps. O. Narušienė, ir tuntu draugovės joms ruošiasi. F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.00%
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
2.75% už 1 m. term. indėlius	1 metų5.25%
3.50% už 2 m. term. indėlius	2 metų5.90%
4.00% už 3 m. term. indėlius	3 metų6.25%
4.25% už 4 m. term. indėlius	4 metų6.40%
4.75% už 5 m. term. indėlius	5 metų6.60%
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. draud.)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidių ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadienis nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimaname kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rėšykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021
Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966
London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751
Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

1997 m. aukos Religinei Lietuvos šalpai

Lietuvos kankinių parapija Mississaugoje	29975.00
Prisikėlimo parapija Toronto	9588.00
Aušros Vartų parapija Hamiltone	4324.00
Šiluvos Marijos parapija Londone	1960.00
Lietuvių R.K. misija Sudburyje	992.00
Angelų Karalienės misija St. Catharines	750.00
Šv. Kazimiero parapija Montrealyje	500.00
Aušros Vartų parapija Montrealyje	250.00
Lietuvių R.K. misija Otavoje	190.50
Iš viso	48529.50

Aukų paskirstymas

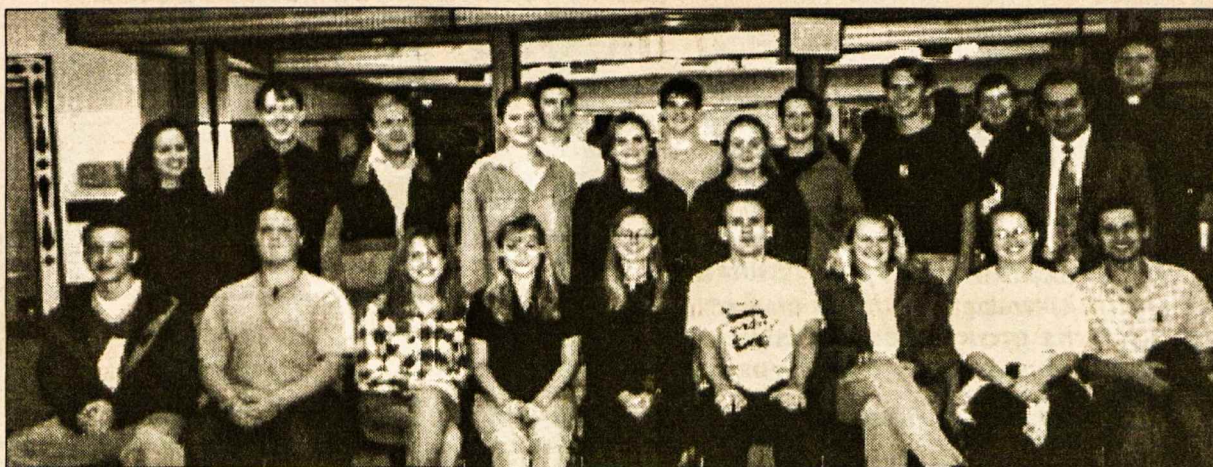
(Žvaigždute pažymėtos aukos paskirtos aukotojų pageidavimu)

Kiauklių šventovės statybai	11200.00*
Telšių kunigų seminarijai	10300.00*
Vilkaviškio katedros statybai	5000.00*
Katalikų radijo "Mažoji studija" Vilniuje	2000.00
Katalikų savitraščiui "Dienovidis"	2000.00
Lietuvos moterų vienuolių konferencijai	2000.00
Valko dienos centrums Kaune	1550.00*
Kaišiadorių vyskupijos sielovados reikalams	1500.00
Valko tėviškės namams	1350.00*
Vienuolyno statybai prie Kryžių kalno	1340.00*
Katalikų gimdymo namams Kaune	1300.00*
Ysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje	1100.00*
Švento Rašto leidimui Lietuvoje	1000.00*
"Gyvybiams akmenims" Kaune	1000.00
Nekalto Prasiidėjimo seselės Kaišiadoryse	1000.00
Berčiūnų ateitininkų stovyklai	1000.00
Pal. Jurgio Matulio vidurinei mokyklai Vilniuje	1000.00
Klaipėdos katechetiniam centrui	1000.00
Katalikų vaikų žurnalui "Kregždutė"	500.00
Dvasinės pagalbos centrui Klaipėdoje	300.00*
Liudvinavos kleb. J. Maksvyčiui	200.00*
Domeikavos šventovei	100.00*
Kovai su vėžiu Lietuvoje	100.00*
Lietuvos "Caritas"	100.00*
Iš viso	47940.00

Be šių aukų, mūsų žiniomis, žemiau išvardintos parapijos per 1997 m. tiesiogiai parėmė įvairius Lietuvos projektus:

Prisikėlimo parapija Toronto	43560.00
Aušros Vartų parapija Hamiltone	5900.00
Angelų Karalienės misija St. Catharines	5820.00
Iš viso	55280.00

Kanados lietuvių katalikų centras

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimo dalyvės/iai (1997 m. lapkr. 1 d.). Iš kairės sėdi 1997-1998 m. K.L.J.S. valdyba: Stasys Kuliavas (religijos komiteto pirm.), Arūnas Radtke (kultūros komiteto pirm.), Rusolė Tumšaitė (sekretorė), Irena Žukauskaitė (vicepirm.), Larisa Svirplytė (koordinatorė), Matas Stanevičius (pirminkininkas), Daina Batraks (PR), Indrė Ramanauskaitė (socialinės kom. pirm.), Taras Chornamaz (ryšininkas)

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Visos Kanados provincijos, išskyrus Kvebeką, pritarė vyriausybės siūlymui stengtis sumažinti "greenhouse" dujų skleidimą. Anglies dvideginį gamina anglies, mazuto ir gamtinių dujų vartojimas, kurio labai sunku pramonę išvysčiusioms valstybėms atsakyti. Klimatologai grąšina, kad pramonės dėka anglies dvideginio skleidimas pakenks žemei, pakilus bendrai temperatūrai (dėl to vadinasi "greenhouse" - šiltnamio įtaką turinčios dujos). Kvebekui geriausiai sekasi mažinti dujų skleidimą, nes ši provincija daugiausia vartoja hidroelektrinės jėgą, kuri yra daug švaresnė negu kitos. Kanadoje skleidimas yra pakilęs 13% nuo 1990 m.

Bonoje lapkričio pradžioje įvyko 10 dienų tarptautinis pasitarimas šiuo klausimu, tačiau konkrečių sprendimų nebuvo padaryta. Pasitarimai bus tęsiami Japonijoje gruodžio pradžioje, kur bus stengiamasi sudaryti

rinti įvairių valstybių pastangas mažinant kenksmingų dujų skleidimą. JAV siūlo grįžti prie 1990 m. lygio iki 2008-2012 m., po to per 5 metus dar labiau sumažinti. Europos sąjunga nori 7.5% sumažinimo iki 2005 m. ir dar 15% iki 2010 m. Kanada, kartu su Australija, Naująja Zelandija ir Japonija pritaria JAV pozicijai, taip pat nori mažinti daugiau pastangų iš besivystančių kraštų, nors tos tautos, save vadinančios G77 valstybėmis, nesutinka, kad tai yra jų atsakomybė.

Kanados ministras pirminkas Jean Chretien dalyvavo 46 prancūzų kalbą vartojančių tautų sąjungos "Francophonie" septintame viršūnių susitikime, įvykusiame lapkričio 14-16 d.d. Hanoi, Vietname. J. Chretien

kalbėjo susitikimo atidaryme, posėdžiuose iškėlė Kanados vadovaujamą tarptautinį minų panaikinimo vą. Vietnamas ir kiti kraštai kaip Loasas, Bulgarija ir Egiptas priešinosi jo siūlymui, jaučiančios reikalą pasilikti minas gynybai.

Kanados ministras pirminkas Vietnamo pareigūnams paminėjo pilietybės problemas. Bent 12 įsigijusių Kanados pilietybę, grįžę į Vietnamą buvo suimti dėl įvairių priežasčių. Pareigūnai jokio atsakymo nedavė.

Susitikime generalinių sekretorių buvo išrinktas Boutros Boutros-Ghali, buvęs Jungtinių Tautų vadovu. Manoma, kad jo išrinkimas sustiprins šios kultūrinio bendradarbiavimo organizacijos politinį vaidmenį, panašų į "Commonwealth" sandraugą.

Kitas susitikimas įvyks 1999 m. Moncton, New Brunswick provincijoje. RSJ

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

"Tėviškės žiburiams" aukojo: \$160 - B. Brakas; \$70 - M. Jasionytė; \$60 - F. Timukas; \$50 - E. Azubalis; \$50 - A. Babickas; B.S. Sakalas; \$25 - V. Mažeika; A. Chornomaz, L.V. Petrušaitis, S. Vaštokas, E. Datis, M. Gliudienė; \$20 - V. Armalis, L. Smitas, L. Abromonis, A. Petrauskas, I. Gabalis, R. Česonis, J. Valiukas, G. Wade; \$15 - M. Puzauskas; \$10 - B. Kondratas, E. Beržaitis, V. Butrimas, K. Gaputis, V. Bačėnas, P. Yonelinas; \$5 - B. Lukošius, A. Saldžius, G. Kaufmanas, K. Šimkus, M. Rybinė, I. Girdzevičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$55 - A. Saldžius; \$50 - O. Adomaitis, J. Bakša, N. Kulpačiū, A. Indrulaitis, J. Červinskis, P. Boukouris, J. Mozoliauskas, E. Azubalis, J. Jakaitis, D. Rocca, J. Jonaitis, R. Dūda, A. Bušmanas, J. Blekaitis, P. Markušis, P. Tunkūnas, O. Vasiliauskas, J. Vaseris, V. Gulbinas, V. Mažeika, J. Pals, M. Norkus, A. Astrauskienė, V. Jomantaitis, M. Jurėnas, J. Nešukaitis, K. Linka, F. Lazauskas, S. Štūksys.

R. Pilipavičius, J. Erslovas, P. Juodaitis, J. Kalėda, L. Grabošas, I. Tauteras, V. Paulionis, P. Dundėnas, D. Bendikas, B. Jacka, kun. dr. V. Skilandžiūnas, S. Rajeckas, Z. Pajaujis, Č. Norkus, M. Šalčiūnas, J. Kamaitis, V. Kleiza, A.R. Pavašaras, B. Vyta, J. Gimzauskas, A. Šeškus, V. Paulionis, O. Juodis, F. Šiaudžiūnas, S. Gudaitis, Lietuvos Ambasada Otavoje, V. Vaitiekūnas, L. Abromonis, V. Benišius, K. Kuzma, S. Kilikauskas, A. Burb, dr. A. Valiulis, B.S. Sakalas, P.R. Kuras, O. Spidell, V. Tikušis, K. Vaitiekūnas, V. Poškus, E. Tribinevičius, T.D. Chornomaz, B. Stonkus, J. Stankūnas, E. Šeiry, L. Kybartas, J. Zenkevičius, J. Kazemėkas, P.E. Raudys, A. Grajauskas, A. Ledas, A. Baltrūnas, S. Kalytis, V. Verbickas, J. Paršelis, J. Misius, J. Raguckas, S. Kowbell, J. Jocas, V. Morkūnas, T. Tarydas, L. Balaišis, K. Gaputis, kun. V. Valatkačiū, J. Žadeikis, J. Vėlyvis, V. Balten, G. Gicius, V. Banelis, A. Sakalas, L. Ramonas, J. Brazlauskas, L. Radzevičius, A. Vaičiūnas, M. Lorr, I. Gabalis, B. Grajauskas, A. Kuzmickas, S. Kazemėkaitis, B. Pivoriūnas, E. Šiliauskas, Č. Žilionis, J. Valiukas, B. Kupčikas, E. Gocentas, J. Danėnas, O. Dementavičius, V. Kaknevičius, A. Kazilis, I. Genys, P. Sakalauskas, V. Melnykas, J. Staškevičius, A. Marciš.

Rėmėjo prenumeratą už dujus metus atsiuntė: L.V. Petrušaitis, A. Peleckis.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 - dr. A. Valadka, M. Gečas, V. Januška; \$60 - V.T. Šlenys, R. Slavickas, R. Verikaitis, E. Kazlauskas, M. Puzauskas, D. Geldys, V. Gražulis, V. Poškus, E. Kondratas, J. Krasauskas, K. Kaminskis, K. Žilvytis, Z. Gavėnas, P. Berneckas, S. Vaštokas, M. Žemaitis, S. Žilevičius, J.R. Jurgulis, B. Stalioraitis, V. Gudaitis, J. Bacevičius, A. Kusinskis, V. Šipelis, G. Melnykas, P. Polgrimas, L. Griškonis, A. Petrašiūnas, S. Pargauskas, V. Abramavičius, P. Stosius, J. Kazakevičius, K. Bulota, V. Valaitis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkome garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Travel Centre

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1997/98

Teiraukitės apie mūsų žemas SUPER SAVING kainas

*** Sutvarkome keliones į visus pasaulio kraštus ***
(Lėktuvų bilietai išrašomi mūsų įstaigoje)

*** Parūpiname kelionės, sveikatos ir lankytųjų draudas ***

Skambinkite **Audronei** arba **Leenai**, tel. 416 483-0555 (Toronto)

Tel. (iš kitų Kanados miestų) 1-800-263-7454, faksas 416 440-4179

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ont. M4P 1K1
Registracijos # 02556148

Vilija Valiūskienė,

diplomatu pianistė-pedagogė, prima mokinys nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Kanados Lietuvių Lietuvos Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REM KIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

HOMELIFE

HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarsiu

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Perk at parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.

Gintautas Tumosa

TEL. 416 769-1616

Nemokamas namų įvertinimas

RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudų bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas 416 763-5677

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudų Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudus (reikalais); į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visų komercinių draudų.

1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas - mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

RE/MAX West Realty Inc.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Countrywide WESTIDE REALTY INC.

4214 Dundas St. W. Suite 106, Etobicoke, ON
M9X 1Y6 E-mail: kraudys@direct.com

Prieš perkant ar parduodant namą prašau kreiptis į mane.

Kęstutis (Ken) Raudys, agentas
416 239-8881 24 val. pager, namų: 416 231-2367

Parduodamas 4 miegamųjų namas, kuriame galima įrengti raštinę. Tikty daktarui, advokatui, buhalterui, konsultantui ar panašiam profesionalui. Daug vietos automobiliams pastatyti. Geras išvažiavimas į greitkelį, netoli Mineola's prestižiniame rajone, Mississaugoje.

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvičimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavinimą ir žemas kainas *

Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavinimą

TORONTONT

Anapilio žinios

– Prie visų šventovės durų yra padėtas Toronto arkivyskupo ganytojinis laiškas "Išėjo sėjėjas sėti". Jis parašytas pabaigai šių liturginių metų, skirtų Jėzui Kristui, ir pradžiai ateinančių sekmadienį prasidėdančių naujų liturginių metų, skirtų Šventajai Dvasiai. Visi skatinami šį laišką parsinešti namo pasiskaitymui.

– Seinuose mirė a.a. Jonas Kuliešius, mūsų gero parapijiečio Vytauto ir jo brolio Jurgio tėvelis. Taip pat Seinuose mirė a.a. Petras Jankauskas, Dailios Kuliešienės tėvelis.

– Lapkričio 20, ketvirtadienį, palaidotas a.a. Jonas Šulcas, 81 m. amžiaus. Lapkričio 24, pirmadienį, palaidota a.a. Adelė Miklovaitienė, 88 m. amžiaus.

– Gruodžio 3, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje įvyko parapijos tarybos susirinkimas. Visų sekčių nariai turi dalyvauti.

– Vaikučių Kalėdų eglutė Anapilyje bus gruodžio 28, sekmadienį, tuoj po 9.30 v.v. Mišių. Registracija prasidės ateinančių sekmadienį.

– Naujų metų sutikimui Anapilyje bilietai bus platinami jau ateinančių sekmadienį.

– Mišios lapkričio 30, sekmadienį, 9.30 v.v. už a.a. Michaliną Dausienę, 11 v.v. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Virginiją Žemaitienę.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, lapkričio 23 popietėje dalyvavo 234 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Algis Ereminas iš Vilniaus, Vytautas Balūnas iš Klaipėdos, Albertas Jonelis iš Montrelio, Lilija Mainville su sūnumis iš Okville, krašto apsaugos ministerijos gynybos štabo viršininkas plk. lt. A. Jurgaitis, motorizuotos pėstininkų brigados "Geležinis Vilkas" vad. plk. lt. V. Žukas; karinių oro pajėgų viršininkas plk. lt. E. Adomynas; krašto apsaugos ministerijos FAD finansų ir planavimo skyriaus viršininkė vyr. lt. L. Vytė, Teresė Bartkuvienė iš Alytaus. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė Birutė Abromaitienė.

– LN valdybos posėdis – gruodžio 11, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Gruodžio 3, trečiadienį, 1 v.p.p. seklyčioje šaukiamas LN ligoinių lankytojų susirinkimas. Prašome dalyvauti visų ligoinių lankymo komiteto narių.

– LN valdyba kviečia atsilankyti visus LN darbuotojus, bingolų savanorius, moterų, vyrų būrelių narius, socialinės tarnybos narius, kultūros komisijos narius bei "Atžaladienį" atstovus gruodžio 17, trečiadienį į kalėdinį pobūvį, kuris įvyks Gedimino menėje. Pradžią 6 v.v.

– Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$100 – M. Vaškevičienė; \$50 – L. S. Olekos.

– Kražių šventovės atstatymo aukoj: \$100 – J. J. Valiuliai.

– Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centrams aukoj: \$100 – J. J. Valiuliai; \$50 – A. M. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės atminimui).

– Išėjusių lietuvių klierikų studijoms aukoj: \$1,200 – Staškevičių šeima (a.a. Eugenijos Staškevičienės XVII mirties metinių proga).

– A. a. Vytauto Balčiūno 3 metų mirties atminimui, žmona Genovaitė Balčiūnienė "Tėviškės žiburiams" aukoj: \$50.

– A. a. Albinos Štuopienės prisiminimui Lietuvių Namų moterų būrelis "Tėviškės žiburiams" aukoj: \$50.

– A. a. Juozo Zavio 2 metų mirties atminimui, žmona Stasė Zavičienė "Tėviškės žiburiams" aukoj: \$25.

– A. a. Andronės Kazanavičienės atminimui pagerbti beglobių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" aukoj: \$30 – St. Radzevičienė. Nuoširdžiai dėkojame.

– A. a. Broniaus Žutauto atminimui pagerbti laidotuvių metu beglobių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje aukoj: \$100 – dr. J. Rimšaitė; \$50 – Z. R. Rimšos, S. Matulevičienė; \$30 – St. Radzevičienė, B. Stalioraitienė; \$20 – Žutautų šeima, J. Poška, P. B. Ceponkai, V. Kecerienė, T. B. Stanuliai; \$10 – A. Žutautaitė; \$5 – J. Kairienė. Aukus surinko M. Povilaitienė ir L. Urbonienė. Velionies šeimai, rinkėjoms ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja KLB moterų dr.-jos centro valdyba

– PARDUODAMAS 3-jų kambarių, gerai įrengtas 112 kv. m butas Palangoje, Lietuvoje. Galimi būti paruoštas su baldais. Skambinti tel. 905 764-9213.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, lapkričio 23, Kristaus Valdovo šventėje giedoję jungtinis parapijos ir "Volungės" choras. Pamokslą sakė kun. Petras Rukšys, SDB, Brazilijos Sao Paulo lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

– Dėkojame Lietuvos kankinių parapijai už padauginimą ir pristatymą arkivyskupo A. Ambrozio ganytojinio laiško lietuvių kalba.

– Kalėdačiai (plotkelės) dalinamos sekmadieniais zakristijoj po Mišių, kitu laiku parapijos raštineje.

– Šis sekmadienis, lapkričio 30, yra pirmasis Advento. Su šiuo sekmadieniu baigiasi Jėzaus ir prasi-deda Šv. Dvasios metai. Per 10.15 v.v. Mišias giedos Kretinijos pranciškonų tarnybos grupė, kuriai vadovauja kun. Gediminas Numbaudis, OFM. Po Mišių parodų salėje bus susitikimas su jais ir pokalbis. Šį sekmadienį paskutinės Mišios bus 12 v.

– Pakrikštyta Daina Marija, Daivos (Labanauskaitės) ir Juozo Norkų dukrelė.

– Pirmajam Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 10.15 v.v. Mišių. Pirmos Komuniijos iškilmės bus gegužės mėn. pirmą sekmadienį.

– Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos prasidės po N. metų. Prašom visus, nepriėmusius šio sakramento, jaunuosius ir suaugusius, užsiregistruoti parapijos raštineje. Sutvirtinimo sakramento iškilmės bus per Sekmines, gegužės 31 d.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 30: 8.15 v.v. už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.v. už a.a. James Brough ir Stasį Černiauską; 10.15 v.v. už Vėlinių novenai pavestus mirusius, už a.a. Otoną Tamašauską, a.a. Teklę Valadkienę; 12 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

– Metinis tėvų susirinkimas įvyko lapkričio 22 d. Maironio mokyklos (Our Lady of Peace School) auditorijoje. Dalyvių skaičius buvo nedidelis, bet visi aktyviai prisidėjo prie diskusijų dėl mokyklos 50-mečio gegužės mėnesį. Susirinkimui pirmininkavo Marius Gudinskas. Sekretoriavo Žilvė Šelmienė ir Irena Petrauskienė.

– Išlo pranešimą padarė A. Malinauskas. Revizijos komisijos vad. J. Valaitis pranešė, kad visos knygos vedamos tvarkingai ir kruopščiai. Vedėja Giedra Paulionienė pasidžiaugė, kad mokinių skaičius nesumažėjęs ir smulkiau supažindino susirinkusius su 50-mečio numatyta programa.

– Tėvų komiteto pirmininkė Birutė Batrakas apibūdino praėjusių metų veiklą ir darbo eigą rengiant atėjiančią mokyklos šventę. Ji taip pat padėkojo Algimantui Nakrošiui už jo ilgametės pastangas tėvų komitete. Rūta Rusinienė, Paulius Šarūnas ir Andrius Paulionis buvo naujai išrinkti į tėvų komitetą.

– Prieš susirinkimo uždarymą vyko ilgos diskusijos bei sumanymai dėl 50-mečio renginių.

– Pradėta ruošti Kalėdų eglutę, kuri įvyks gruodžio 13 d. 10.30 v.v. mokyklos auditorijoje. Visi tėveliai, seneliai bei jaunesni brolukai ir sesutės kviečiami dalyvauti besiruošiant Kristaus gimimo šventę.

– Daugiau kaip 30 Maironio mokyklos mokytojų bei padėjėjų ruošiasi dalyvauti KLB švietimo komisijos rengiamam mokytojų suvažiavimui lapkričio 29 d. Anapilyje.

– Rolandas Paksas, Vilniaus miesto meras, atvykęs pasirašyti Vilniaus ir Toronto miestų partnerystės sutartį, susipažinti su Kanados savivaldybių ekonomine būkle bei paskatinti investijas į Lietuvą, gruodžio 2, antradienį, Prisikėlimo parapijos parodų salėje susitiks su KLB valdyba.

– A. a. Albinos Štuopienės atminimui pagerbti, "Tėviškės žiburiams" aukoj: \$30 – J. V. Ignaičiai; \$20 – L. V. Matulevičiai. Aukų Kauno "Caritas" organizacijos "Kartu namams" iš viso surinkta \$245.

– A. a. Kosto Valančiaus atminimui pagerbti Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams aukoj: \$50 – A. S. Draugėliai ir D. A. Graydon; \$25 – M. S. Putrimai; \$20 – D. Zulonienė, S. J. Macijauskaitė, T. V. Sičiūnaitė, V. P. Melnykai, J. Gataveckas, G. D. Rocca; \$15 – A. A. Kilinskai; \$10 – A. J. Jurevičiai, J. Vyšniauskas, P. M. Gulbinai, M. Šimkienė, I. Vibrienė; \$5 – NN; \$2 – H. J. Pakniai.

– IEŠKOM auklės dviem vaikams, kuri gyventų kartu. Skambinti 9 v.v.-4.30 v.p.p. tel. 905 458-9499; nuo 5.30 v.v.-11 v.v. tel. 416 224-0946.

Naujų Metų SUTIKIMAS

* Šilta vakarienė su vynu * Šalti užkandžiai
* Naujųjų metų sutikimas su šampanu
* Šokiams gros geras orkestras * Veiks baras
* Stalai numeruoti * Vietos rezervuojamos iš anksto.

Bilietai parduodami LN raštineje, skambinant tel. 416 532-3311, arba sekmadienio popietėse. ĮEJIMAS – \$50 asmeniui. Nuoširdžiai kviečiame sutikti 1998-tuosius Naujuosius metus Lietuvių Namuose.

Toronto Lietuvių Namų valdyba ir visuomeninės veiklos komitetas

gruodžio 31, trečiadienį, 7 val. vakaro
Vytauto Didžiojo menėje

– "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškėliniame laikotarpyje bus atidaryta nuo lapkričio 16 d., sekmadieniais po 9.30 v.v. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima su-tvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 16 d. Visą medžiagą, skirtą šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 9 d. Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejojai sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išsivežioje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

KLB žinios

– KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas rugsėjo 27 d. dalyvavo JAV bendruomenės tarybos suvažiavime Filadelfijoje. Spalio 26 d. dalyvavo Lietuvos ambasadoriaus A. Eidinto rezidencijos atidaryme ir jos pašventinime, kurio apeigas atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas. A. Vaičiūnas tarė trumpą žodį.

– Prie Lietuvos ambasados Otavoje bus bandoma sudaryti patariamąją grupę, kuri užmegztų ir palaikytų ryšius su Kanados užsienio reikalų ministerija ir parlamentais.

– Kanados lietuvių jaunimo sogos pirm. M. Stanevičius paruošė 30 min. programą apie Lietuvą internetui.

– KLB raštine prašo aukotojų sarašuose, ypač laidotuvių atvejais, aiškiai įrašyti savo pavardes ir pilnus adresus su pašto kodu. Tuo būdu bus išvengta pastaikančių netikslumų išrašant pajamų mokesčio (income tax) pakvitavimus. Inf.

– Vaikų dienos centrams Lietuvoje paremti ruošiami loterijai laimikius aukoj: Lietuvių liuteronų Išganytojo par. moterų draugija – mikrobangų krosnelę, Toronto skautininkės – (Brown) kavinuką, vyr. skautės – (Brown) rankinį trintuvą (blender). Loterijos bilietai jau platinami. Londono lietuvių parapija paėmė net 200 bilietų. Dienos centruose yra pamaitinami ir paglobojami vaikai iš nepasiturinčių ar moraliai paralūžusių šeimų. Kiekvienas nupirktas loterijos bilietas – tai paguosto, pamaitinto vaikučio šypseną.

– A. a. Broniaus Žutauto atminimui pagerbti Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams aukoj: \$50 – Žutautų šeima; \$25 – J. V. Plečkaičiai, B. J. Sriubiskiai, A. D. Bigauskai; \$20 – G. V. Butkai, S. J. Sendžikai, A. Jurkšaitienė, Z. J. Mažonai, S. Augaitis, A. Augaitienė, F. Mačiulienė, V. Vaidotas, A. Jaugelienė, T. A. Sekonai; \$15 – Z. Stančiukienė, E. Girėnienė; \$10 – B. Sapjonienė, Br. Palilionienė, L. Žutautaitė, O.G.

– Aukos "Kovai su vėžio liga Lietuvoje": A. Puterienė Vėlinių proga – \$20; a.a. Andronės Kazanavičienės atminimui: \$20 – I. Homonko, V. Homonko, dr. S. E. Čepai, P. Z. Augaičiai, J. Pacevičienė; \$10 – Kimsų šeima, J. Bigelienė, A. R. Ulbos, L. Dūda, G. Balčiūnienė; \$5 – G. Kaulienė, L. Stosiūnas, V. Laugalis. Visus aukotojus, rėmėjus, aukų rinkėjus sveikina ir prašo Aukščiausiojo palaimos bei ramybės ses. Nijolė Sadūnaitė. M.P.

Maloniai kviečiame visus į Šv. Kalėdų pasiruošimą bei muzikos koncertą "Prašvito mums linksma diena" 1997 m. gruodžio 7, sekmadienį, 4 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje,

1021 College Str., Toronto

Įėjimas – \$10; vaikams – \$5.

Rengia "Volungė" – Toronto lietuvių choras

Šį savaitgalį, lapkričio 29-30 d.d. pirmosios lietuviškos knygos 450 m. sukakties minėjimas: šeštadienį, lapkričio 29, 6 v.v. ekumeninės pamaldos Prisikėlimo šventovėje; sekmadienį, lapkričio 30, 2 v.p.p. parodos atidarymas Lietuvių Namų Gedimino menėje, 3 v.p.p. – minėjimas Mindaugo menėje. Visi tautiečiai-tės kviečiami šioje šventėje gausiai dalyvauti.

Anapilio sodyboje lapkričio 29, šeštadienį, įvyks KLB XVI-tasis krašto tarybos suvažiavimas (8.30 v.v. -5 v.p.p.) ir Kanados lietuviškų mokyklų mokytojų suvažiavimas (1 v.p.p. -4.30 v.p.p.).

Naujųjų ateivių iš Lietuvos susipažinimo vakaras su vaishėmis įvyks gruodžio 13, šeštadienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Kviečiami visi, prieš keletą metų ar visai neseniai, atvykę iš Lietuvos dalyvauti. Daugiau informacijų teikia R. Miltenienė tel. 416 536-4742, S. Pabrickienė tel. 416 762-5419 ir KLB raštine tel. 416 533-3292. Vakara rengia KLB visuomeninių reikalų komitetas ir "Naujakurių centras". Inf.

Kun. Petras Rukšys, SDB, lapkričio mėn. lankydamsis Toronte šeimos reikalais, turėjo progos susitikti su a.a. Povilo Kirstuko testamentą vykdytojom Anastazija Masoniene ir Danute Burokiene. Iš Povilo Kristuko palikimo, prel. Jono Staškaus nurodymu, vykdytojos paskyrė \$16.364 Lietuvių katalikų misijai Brazilijoje. \$11.364 buvo paskirta Šv. Juozapo liet. katalikų bendruomenės senelių namams ir \$5.000 Šv. Kazimiero lietuvių parapijai.

Paruošus adv. Vido Augaičio perleidimo dokumentus pasirašė kun. Petras Rukšys, SDB, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, pas A. Masonienę dalyvaujant D. Burokienei.

Kun. Petras Rukšys, SDB, Šv. Juozapo bendruomenės ir Šv. Kazimiero parapijos vardu dėkoja prel. Jonui Staškui ir testamentą vykdytojom A. Masonienei bei Danutei Burokienei, o taip pat advokatui Vidui Augaičiui už jų paslaugas. Prieš išskrisdamas į Braziliją, kun. P. Rukšys, SDB, lapkričio 19 d. lankėsi "TŽ" redakcijoje ir nepasakojė apie Brazilijos lietuvių, kurie lankytųsi iš Lietuvos susilaukia labai mažai.

Amerikos lietuvių fondas, remiantis visą lietuviškąją veiklą JAV-se, stipriai remia ir spaudą. Šiais metais jis paskyrė lėšų keliems lietuvių laikraščiams, kad šie galėtų atpiginti metinę prenumeratą naujiems skaitytojams. Neužmiršo ALF valdyba ir "TŽ", kurie ir praityje talkino, ir dabartyje talkina minėtam fondui atitinkama informacija. Iš ALF sekretorės – reikalų vedėjos Alės A. Razmienės gautas tuo reikalu pranešimas ir \$1000 čekis. Tame pranešime rašoma: "Lietuvių fondo valdyba, giliai vertindama spaudos reikšmę auginant Lietuvių fondą, patieki prašymą LF pelno skirstymo komisijai, kuri paskyrė paramą lietuviškos spaudos išsiviežioje išlaikymui". "TŽ" leidėjai reiškia Amerikos lietuvių fondui nuoširdžią padėką.

Kariuomenės šventė

Lietuvos kariuomenės atsteigimo 79-rių metų sukaktis paminėta lapkričio 23 d. Toronto Lietuvių Namuose. Minėjimas sutraukė pilną Mindaugo menę tautiečių. Jį surengė KLB Toronto apylinkės pavedimu Vlodo Pūtvio šaulių kuopa, vadovaujama Vyt. Pečiulio, kuris renginį pradėjo sveikinimo žodžiu, ir toliau minėjimui vadovavo.

Įnešus vėliavas, sugiedotas Kanados himnas, tylos minute pagerbti už tėvynės laisvę žuvusieji. Prel. J. Staškus sukaltėjo invokaciją. Pristatytį garbės svečiai: gen. garbės konsulas H. Lapas, KLB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas, Lietuvos karininkai – plk. lt. V. Žukas, plk. lt. E. Adomynas, vyr. lt. L. Vytė ir plk. lt. A. Jurgaitis, skaitęs paskaitą. Joje jis apžvelgė kariuomenės veiklos raidą pradedant 1918 m., apibūdino Lietuvos karių likimus okupacijų metais, teigiamai įvertino partizaninį pasipriešinimą; paaiškino dabartinės kariuomenės struktūrą, bendravimą su kitomis Baltijos kraštų gynybos pajėgomis bei išjungimą į Europos taikdaryvi vienetus.

Garbės svečiams prisegus gėles ir Lietuvos karininkus apdovanojus šaulių veiklos knygomis, oficialioji dalis buvo baigta konsulo H. Lapo, KLB pirm. A. Vaičiūno sveikinimais ir vėliavų išnešimu. Po trumpos pertraukėlės su daina "Vėliavos išskeltos plakas" scenon įžengė Toronto lietuvių vyrų choras "Ara", vad. muz. L. Turūtaitės. Akompanuojant E. Morkūnienę, visokeriopa sustiprėjęs choras gražiai padainavo keletą šaunių dainų, pasirodymą užbaigdamas tradicine daina "Ara". Minėjimas baigtas KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. D. Garbaliuskienės žodžiu ir Tautos himnu. S.

"Tėviškės žiburį" redakciją pasiekė laiškas, apibūdinantis Lietuvoje plačiai žinomą savaitraštį "Atgimimas", kuris turi skaitytojų ir išsivijus lietuvių tarpe. Laiške rašoma, kad "Atgimimas", įžengęs į 10-tuosius savo gyvavimo metus, neatstovauja vienai nuomonei, politinei ar ekonominei grupei. Savaitraštis išlikęs laisvas ir nepriklausomas ir esantis "nauja mąstymo erdvė". Vyr. redaktorius Eduardas Eigirdas. Adresas: Vrublevskio g. 6, 2600 Vilnius. Tel. 62-79-57, faksas 61-96-08, e-mail: redak@atgm.vno.os.lt. Prenumeratos kainos: 1 mėn. 16 Lt (\$4), 3 mėn. 48 Lt (\$12), 6 mėn. 98 Lt (\$24). Išsivijus lietuvių kviečiami šį savaitraštį užprenumeruoti savo giminėms bei bičiuliams Lietuvoje

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remontu darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-8628 416 609-5108 (pager).

MONTREALque

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, atskridęs iš Lietuvos, lapkričio 16 d. Aušros Vartų šventovėje aukojė Mišias ir pasakė pamokslą. Po kelių dienų jis išvyko į Putnamą, Conn.

Lituanistinė mokykla ruošia kalėdinę eglutę su Kalėdų seneliu gruodžio 14 d., sekmadienį, po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje. Iki šiol mokykla nebuvo įkūrėjusi aukų prašymu, todėl šiais metais kreipiasi į visas lietuvių organizacijas, profesionalus bei visus kitus lietuvius ir prašo mokyklai paaukoti pinigų arba laimikų loterijai. Tikimasi gauti vertingų daiktų, todėl loterijos bilietai bus platinami iš anksto. Kalėdų eglutės metu bus programėlė, užkandžiai ir loterija. Laimėtojai nebūtinai tuo metu turės būti salėje. Aukojantieji laimėjimus gali atnešti pas seses. Kviečiami visi gausiai prie šio renginio prisidėti, nes lietuviška mokykla turėtų rūpėti ne tik tėvams, bet ir visiems lietuviams.

Įnž. Linas Piečaitis su žmona

Kristina ir dviem vaikučiais metams išsikėlė į Indoneziją. Linas dirba "Kloeckner Stadler Hurter Ltd." bendrovėje, kuri ten plečia popieriaus pramonę. Kristina jau keletą metų dirbo "Lito" vedėjo pavaduotoja. Ji turėjo šio darbo atsakyti. O lituanistinė mokykla neteko dviejų mokinukų. Tai jau antra jauna šeima per du mėnesius darbo reikalais iš Montrealio išsikėlė. Piečiačių šeimai reikia palinkėti geriausios sėkmės.

Lietuviškos radijo valandėlės vedėjas Liudas Stankevičius praneša, kad Kalėdų pirmą dieną duos lietuvišką programą nuo 1 v.p.p. iki 2.30 v.p.p. Programa girdima per CFMB bangą 1280 AM.

Katalikės moterų primena, kad jų metinė šventė bus minima gruodžio 7 d., 11 val. Mišiomis ir salėje programa su vaishėmis. Kaip ir visada, dalis pelno skiriama kultūriniais reikalingams.

Charon ir Jono Rimeikių sūnelis pakrikštytas Adam-John vardais. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3146
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": \$100 – Sofija Rakštienė ir šeima; \$50 – S. V. Kneitai, Oshawa, Ont.; \$40 – Vincas ir Irena Ignaičiai, Olga Krivickienė; \$30 – Vida, Jurgis ir Linas Kairiai, Ada ir Juozas Buivydai, Ottawa, Ont.; Sofija ir Vytautas Balsevičiai, Nepean, Ont.; Adelė Pakarnienė, Nelė ir Martynas Jonušaičiai, Oakville, Ont.; V. O. Marcinkevičiai ir šeima; \$25 – V. V. Augėnai, Delfina Zulonienė, O. L. Rimkai, Veronika Kubilienė, Irena ir Povilas Girmiai, Hamilton, Ont.; Jonas ir Aldona Kutkos, Welland, Ont.; J. Z. Mažonai; \$20 – Aldona ir Vladas Vaitonai, Vytautas Birštonas, Salomėja ir Liudas Olekai, Stasys Barškutis, Alton, Ont.; Milana, Albertas Joneliai, Montreal, Que.; Sofija ir Juozas Skučiai, Montreal, Que.; Stasė ir Jonas Naruševičiai, Carignan, Que.; Marytė ir Juozas Rybiai, Aldona ir Mečys Empakeriai, Liudvika Morkūnienė, Marija Elijošienė, Bronius Bagdonas ir šeima, Oakville, Ont.; Stefa ir Antanas Petraičiai, Birutė ir Petras Daržinskai, G. ir B. Trinkų šeima, Mėta ir Edis Kazakevičiai, Romualda ir Vytautas Akelaičiai, Danguolė Radzevičienė; \$15 – Liuda, Zigmantas ir Zigmantas jn. Mockai, Rodney, Ont.; \$10 – Petras, Zuzana Jonikaitė ir mama Monika Jurkšienė, Hamilton, Ont.; Elena ir Raimundas Namikai su šeima, Monika Povilaitienė.

Baltiečių moterų tarybos metiniai pietūs buvo surengti lapkričio 1, šeštadienį, Toronto Westin Harbour Castle viešbutyje. Dalyvavo apie 50 narių (16 lietuvių). Kalbėtoja buvo Sarmite Bulte, Kanados parlamento atstovė Parkdale-High Park rajonui, lietuviams pažįstama Jessa Flis ipėdinė. Ji apibūdino nesprogiusių minų panaikinimo klausimą, ragino Baltijos kraštus prisidėti prie Kanados pastangų šioje srityje. Ji taip pat priminė, jog įvairiems projektams paramos galima kreiptis į CIDA, pristatant projektus, kurie būtų naudingi abiem tautoms. Dabartinė Baltiečių moterų tarybos pirmininkė yra latvė Inga Zarinsk.

Patikslinimas. "TŽ" 1997 m. 44 nr. straipsnyje "Poeto sugrižimas į gimtinę" yra netikslumų. Į iškilmes šakuose, minint poeto Prano Lemberto 100-sias gimimo metines, buvo atvykę poeto sūnus Vitalis ir jo žmona Danutė (straipsnyje ir po nuotrauka – Monika). Renginyje įvyko rugsėjo 11 d. poeto palaikai perlaidoti rugsėjo 18 d. Už netikslumus Vitalij ir Danutė Lemberteris straipsnio autorė J. Marcinkevičienė atsiprašo.